

tre

rực rỡ đêm

NGÔ NGUYỄN DŨNG

ngã giá rồi trả giá

DU UYÊN

giải giới

TƯỜNG NĂNG TIẾN

nhà thơ, nhạc sĩ a khuê

NGUYỄN & BẠN HỮU

chẳng sướng lắm ru! sao đành vô ơn?

TIM NGUYỄN

Rú Chá

HỖ TƯỚC

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

Biên tập

Nguyễn Xuân Thiệp

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật Sư **Cao Quang Ảnh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

Quảng cáo

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRẺ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRẺ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRẺ ALABAMA

205.277-6597

TRẺ TENNESSEE

901.300-2399

TRẺ BILOXI-MS

228.205-0337

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRẺ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: info@trenews.net

TRẺ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRẺ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Hoàng Đình Nam ■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh
■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng
Tú (WA) ■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê
Minh Hải (CA) ■ Tường Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tấn
■ Thi Hạnh (NA-UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh
Dũng ■ Dương Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ
(MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thư Trung
■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangdài Glassey-
Trầnnguyễn (CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy
(VN) ■ Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■
Chiêu Ấn (Canada) ■ Việt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban
Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang Nguyễn ■ Nguyễn
Hưng Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■
Hạnh Việt ■ Gió Đồng Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị
Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân Bình ■
Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư ■ Ian
Bùi ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường
■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■ Hải
Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng
Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô
Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục
Thần Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể hiện
quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos. Contents
reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy láng (glossy) xin gọi trước một
tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG	Như Sao	Tự tình của người lác chuông
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN	Vũ Hiến	Đại diện đảng Dân chủ 2028?
9	THẾ GIỚI CỦA ĐẾ MÈN	Trần Lý Lê	Châu Mỹ & Christopher Columbus
12	BÊN LỀ THỂ THAO	Trẻ	
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ	Tim Nguyễn	Chẳng sướng lắm ru! Sao đành vô ơn?
16	TRUYỆN NGẮN	Ngô Nguyên Dũng	Rực rỡ đêm
19		Mộc Mạc	Đứng núi này trông núi nọ
20	MỤC THUẾ VỤ	Nguyễn Đài Thi	
23	MIẾNG NHÀ QUAN	Bánh Bèo	
24	DUYÊN SÀI GÒN	Du Uyên	Ngã giá rồi trả giá
27	BẠN CÓ BIẾT	Hoàng Vũ	Mall
28	GIAO TIẾP	Minh Hải	Giao thông ở Mỹ
29	PHÚC LỢI XÃ HỘI	Cindy Thu Hoàng	Bảo hiểm cho người lớn
30	PHÒNG SỰ VIỆT NAM	Uyển Ca	Hàng Trung Quốc nổi ám ảnh thời đại
34		Tạ Phong Tấn	
36	TRUYỆN NGẮN	Đào Thị Thanh Tuyền	Ngày xưa nhà ấy có vườn hoa hồng
40	SOMETHING & ANYTHING	Ian Bùi	Như chuyện thần thoại
43	MẸO VẶT	Hoàng Hương	Máy tạo hơi ẩm
44	Y TẾ & ĐỜI SỐNG	Triệu Minh	Bảo vệ thính giác
46	THỜI TRANG	Điệu Cô Nường	Đồ basics
48	TRANG THƠ	Trần Sa	
50		Gió Vivu	Huyền thoại một ánh mắt
53	LUẬT DI TRƯ	Lê Minh Hải	
54		Tám Vạn	Sóng chiều
56	PHIẾM	Đoàn Xuân Thu	Gà xé phay
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ	Du Face	Chạm vào ước mơ...
59	Ơ RÊ KA	Trẻ	Nghề làm móng
60	VIỆT NAM NGÀY CŨ	Trang Nguyễn	Hội trường "Duyên Hồng"
63	Kiến thức phổ thông	Phượng Nghi	Lạm phát
64	THẾ GIỚI QUANH TA	Dương Hùng	Văn hoá độc đáo ở Nhật dành cho du khách
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT	Bảo Sơn	Chăm sóc người già
66		Wương Mộng Long	Một ngày Tiểu Hàn
70	CÁI NHÀ CỦA TA	Thiên Hương	Bàn tiệc Thanksgiving
72	SẢN PHẨM MỚI	Bảo Sơn	
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT	Trẻ sưu tầm	
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC	Nguyễn & Bạn Hữu	Nhà thơ, nhạc sĩ A Khuê
76	PHÒNG SỰ VIỆT NAM	Lê Kung Diễm	Muốn thoát ế đành... bỏ nghề!
79	SỔ TAY KHÁCH HÀNG	Hạnh Việt	Một vài thắc mắc
80	TRONG HẦM RƯỢU	Nguyễn Mạnh Tuấn	Người rừng
84		Hỷ Tước	Rủ Chá một góc thiên đường nhỏ mùa Thu
87	BIẾM HỌA	Trẻ	
88	TẬP GHI	Lưu Huỳnh	Lan man chuyện nước
90	TRUYỆN NGẮN	Hồ Đắc Vũ	Con kết Ono
94		Cầm Tú	Nhà đóng hộp
97	PHÒNG SỰ VIỆT NAM	Nguyễn Sinh	Người tâm thần ở Việt Nam
101	VIẾT VỚI TRẺ	Trần Niên Huân	Nắng ấm tình nông
104	MỖI TUẦN 1 CON SỐ	Trẻ	
106	ĐỌC BÁO VIỆT NAM	B.Tuyền	
110	SỔ TAY KHÁCH HÀNG	Tưởng Năng Tiến	Giải giới
115	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM	Trẻ cười	

MICROSOFT AI

Tự tình của người lắc chuông

Vào những dịp lễ -như Christmas và New Year- bạn thường thấy ở cửa siêu thị hay lối vào mall, hoặc bên một góc phố, một người mặc áo đỏ đứng lắc chuông, bên cạnh có một cái giá treo chiếc giỏ (gọi là kettle-ấm nước). Người này, đàn ông hoặc đàn bà lớn tuổi, mỉm cười với những người qua lại. Và rồi, bạn thấy gì nữa, có phải những hình ảnh thoáng qua bên hè phố, và rất dễ thương?...

Xin đọc lại câu chuyện sau đây. NS

NHƯ SAO

Tôi vừa mới nghỉ dạy học, về hưu. Cảm thấy thời giờ trống trải, nhớ lớp nhớ học trò và bạn bè đồng sự, tôi muốn tìm một công việc gì đó trong mùa thu, và tôi chợt nhìn thấy một cái quảng cáo trên tờ báo địa phương mang dòng chữ: *Cần Người Lắc Chuông* cho tổ chức *Salvation Army*. Đồng lương ít ỏi thôi, nhưng việc làm cho tôi cơ hội đi ra bên ngoài, gặp người

này người khác, nhìn lễ Giáng Sinh đến với thành phố miền Nam California của chúng tôi. Nghĩa là tôi sẽ có một cái gì đó khác với một lớp học bận rộn. Thế là tôi gọi điện và ghi tên. Làm việc 4 tiếng một ngày. Một việc làm bán thời gian tuyệt vời.

“Như vậy có nghĩa là em sẽ đứng suốt 4 tiếng đồng hồ trên cùng một chỗ,” chồng tôi, Robert, phát biểu ý kiến. “Chân em sẽ đau nhức lắm đấy.”

Ồ, tôi đã không nghĩ tới điều này.

Chồng tôi nói tiếp: “Trong nhà chúng ta còn một tấm thảm nhỏ, em có thể đem theo và đứng trên đó... lắc chuông.”

Người trưởng nhóm của tôi cho phép thỉnh thoảng được ngừng nghỉ, xoa nắn tay và mỉm cười. Và rồi ông ta thả tôi xuống ở góc đường số Năm và đại lộ State, đối diện với J.C. Penny, ngay ở trung tâm khu shopping. Tôi đứng

trên miếng thảm mang theo từ nhà, gần cái ấm treo màu đỏ, và bắt đầu lắc chuông. “Chúc Giáng Sinh vui vẻ. Nguyên nhiều ơn phước đến với ông / bà... Cảm ơn, cảm ơn anh / chị nhiều lắm...”.

Được một lúc, cánh tay tôi bắt đầu mỏi. Tôi xoa tay, vận tay. Nhìn đồng hồ, tôi thấy mới chỉ vài phút trôi qua. Làm sao tôi có thể tiếp tục làm việc này trong suốt 4 tiếng nữa?

“Má ơi, bà này đang làm gì thế?” Một cô bé hỏi mẹ khi đi ngang qua cạnh tôi.

Bà mẹ trả lời: “Bà ấy là người lắc chuông, con ạ.”

“Lắc chuông để làm gì vậy, má?”

“Để quyên tiền giúp những người nghèo để họ có thể hưởng Giáng Sinh vui vẻ.”

“Vậy thì bà ấy tốt và dễ thương quá, hả má.”

Người chung quanh nói về tôi như thể tôi không nghe được họ nói gì. Mà quả thật đôi khi tôi không nghe được vì lắc chuông liên tục nhiều giờ. Và tôi luôn luôn phải ở gần cái ấm treo. Nếu như ai đó hỏi, “Tiệm bán giày ở đâu?”, hoặc “Bà ơi, bà có biết tôi có thể mua khung hình ở đâu không?” Trong trường hợp này, tôi hươ hươ cái chuông để chỉ. Cái cảm giác đứng chôn chân một chỗ trong khi thế giới quay cuồng chung quanh mình, cái cảm giác đó thật là kỳ lạ đối với tôi.

Đêm hôm ấy, Robert hỏi: “Sao, công việc ra sao?”

“Có hơi khác thường một chút,” tôi trả lời, không dám nói tới tiếng chuông luôn vang trong lỗ tai tôi.

Ngày hôm sau, tôi trở lại chỗ cũ, với cái ấm treo thường lệ. Tôi bắt đầu quan sát những người đi mua sắm chung quanh, thấy một số người ngày hôm qua lại xuất hiện. Như vậy có phải là họ đi shopping mỗi ngày không. Tôi tự nhủ: “Mình dạy học suốt 25 năm, bây giờ mình chỉ là một người học trò thôi!”

Tôi nghiệm thấy rằng làm thêm hát những bài hát cổ một mình sẽ thấy thời giờ qua mau. Tôi phát hiện ra là đứng nguyên một chỗ rất dễ mệt. Tôi thấy giờ nghỉ ăn trưa người ta ít cho tiền. Còn những người khác thì thường rộng rãi hơn bạn tưởng nhiều. Tuy vậy, tôi cũng lo lắng là tôi sẽ không mang về đủ số tiền quyên góp. Nhưng việc duy nhất tôi có thể làm được là đứng đó lắc chuông.

Một bữa nọ, có 3 học sinh trung học ủa tới, bỏ vào trong chiếc giỏ ấm một ít tiền lẻ rồi nhập vào đám đông. Các em chạy qua trước mặt tôi 3 lần, mỗi lần đều bỏ tiền vào giỏ ấm. Lần thứ tư, các em thú thật các em không còn đồng tiền nào cả. Lần thứ năm, các em thông thả tiến tới, em lớn tuổi

nhất cho tay vào túi áo, cúi mặt nhìn xuống, hỏi: “Xin bà cho biết cháu có thể mua ở đâu một ít nước hoa... cho một đứa con gái?” A, tôi đã hiểu hết rồi.

“Công việc như thế nào rồi?” Chiêu, Robert hỏi.

“Khá hơn rồi.” Tôi trả lời, tay xoa bóp bờ vai. “À há, việc đứng lắc chuông cũng là một bài tập thể dục tốt đấy chứ.”

Một hôm có một nhà doanh thương bước vào lãnh địa của tôi. Ông ta dừng lại. Tôi nhìn ông. Ông ngần ngại. Có thể ông đang vội đi tới một cuộc họp lớn nào đó chẳng. Nhưng tôi nhìn vào mắt ông, nở một nụ cười thật tươi và chúc ông Giáng Sinh Vui Vẻ. Ông rút ví tiền, lấy ra ít tờ giấy bạc và cho vào chiếc giỏ ấm màu đỏ. Ông có vẻ như tươi tỉnh, dễ chịu hơn. Tất cả những điều ông cần đến chỉ là một chút khích lệ để có thể thực hiện ước nguyện vị tha của ông. Công việc của người lắc chuông là như thế, giúp cho mọi người phấn khởi và cho.

Cuối cùng thì tôi đem trả lại cái chuông và lấy tấm thảm nhỏ về nhà. Tôi rất vui sướng là đã thư giãn được cánh tay của mình và không lắc chuông nữa. Nhưng năm ấy tôi được mừng Giáng Sinh với một cái nhìn mới về cho và nhận.

NS - THEO BETTY J. SNYDER

Đại diện đảng Dân chủ 2028?

Cuộc bầu cử tổng thống năm 2024 đã kết thúc với chiến thắng của ông Donald Trump cho thấy có sự thay đổi của cử tri Mỹ trong việc lựa chọn lãnh đạo và điều này buộc đảng Dân chủ có thể sẽ phải xem xét lại chiến lược, chính sách và giá trị của đảng mình trong những năm tới để chuẩn bị cho cuộc bầu cử 2028.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

P hó Tổng thống Kamala Harris trở thành khuôn mặt đại diện cho đảng Dân chủ vào tháng 7 sau khi Tổng thống Joe Biden rút lui khỏi cuộc tranh cử. Tuy nhiên, bà đã không thuyết phục được cử tri rằng nhiệm kỳ tổng thống của bà sẽ khác với nhiệm kỳ của ông Biden, là người có tỷ lệ ủng hộ khá thấp chỉ ở mức 43%.

Trong 2 năm tới, đảng Cộng hoà sẽ hoàn toàn kiểm soát Tòa Bạch Ốc và

Thượng viện và nhiều khả năng chiếm luôn đa số tại Hạ viện (vẫn đang kiểm phiếu cho đến ngày 8 tháng 11). Việc giành được quyền kiểm soát cả 3 nhánh của chính phủ (trifecta) của đảng Cộng hoà là một sự đảo ngược vận mệnh đối với đảng Dân chủ, là đảng nắm giữ 2 trong 3 nhánh nói trên kể từ khi ông Biden đánh bại Tổng thống đắc cử Donald Trump vào năm 2020.

Với sự thất bại khá nặng của bà Harris trong cuộc

bầu cử và sự trở lại nắm quyền của Donald Trump và đảng Cộng hoà có thể nói gần như chắc chắn là tương lai chính trị của bà Harris trên chính trường Hoa Kỳ đã chấm dứt, ít nhất là trong thời gian ngắn hạn. Rất nhiều điều sẽ còn thay đổi từ nay cho đến cuộc bầu cử tổng thống năm 2028, nhưng một số đảng viên đảng Dân chủ đã bắt đầu vận động đảng sau hậu trường để giành vị trí dẫn đầu trong việc thay thế ông Biden và bà Harris

trong vai trò lãnh đạo đảng Dân chủ.

Cuộc bầu cử sơ bộ của đảng Dân chủ năm 2028 được dự kiến sẽ là một cuộc chạy đua mở rộng. Dưới đây là một số khuôn mặt tiêu biểu đang được nhắc tới có nhiều khả năng sẽ tham gia tranh cử tổng thống và đảm nhận vai trò đại diện cho đảng Dân chủ trong cuộc bầu cử 4 năm tới.

Gretchen Whitmer

Bà Gretchen Whitmer lần đầu được bầu làm thống đốc tiểu bang Michigan năm 2018 và tái đắc cử năm 2022 cho nhiệm kỳ 4 năm cuối cùng.

Mặc dù trước đó đã được nhắc tới với tư cách là ứng cử viên phó tổng thống cho bà Harris, nhưng bà Whitmer đã lên tiếng từ chối và nói

rằng bà không muốn rời bỏ công việc ở Michigan. Tuy nhiên, khi nhiệm kỳ thống đốc thứ nhì kết thúc vào năm 2026, bà Whitmer sẽ được tự do hơn để thử thời vận chính trị trên chính trường quốc gia.

Bà Whitmer cũng được coi là người có thể thay thế ông Biden trước khi đảng Dân chủ giao nhiệm vụ đại diện cho bà Harris trong cuộc bầu cử vừa qua. Thành tích thống đốc của bà tại Michigan nhận được sự ủng hộ cao của cử tri tiểu bang, nhưng với những chính sách khá cấp tiến (liberal) có thể khiến bà gặp khó khăn trong việc thu hút sự ủng hộ của thành phần cử tri rộng lớn hơn.

Thêm một điều nữa là cử tri Michigan vừa mới nghiêng lại về đảng Cộng hoà và giúp đưa

ông Trump trở lại Toà Bạch Ốc cho 4 năm tới.

Gavin Newsom

Thống đốc Gavin Newsom của tiểu bang California đã để mất đến Toà Bạch Ốc trong nhiều năm qua. Có rất nhiều suy đoán cho rằng ông có ý định thách thức ông Biden trong vòng tranh cử sơ bộ, nhưng điều này đã không thực sự xảy ra.

Ông Newsom cũng đã phủ nhận ông từng có ý định muốn thay thế ông Biden hoặc tìm cách loại bỏ Harris sau khi bà trở thành ứng cử viên tổng thống sau khi ông Biden rút lui.

Tuy nhiên, trong 4 năm nữa, cả ông Biden và bà Harris đều sẽ đứng ngoài cuộc chơi, và nhiệm kỳ lãnh đạo tiểu bang California của ông cũng sẽ kết thúc, khiến

con đường đi tới Toà Bạch Ốc rộng mở.

Ông Newsom cũng gặp phải vấn đề tương tự như Thống đốc Whitmer ở chỗ thành tích điều hành California của ông với các chính sách rất cấp tiến có thể bất lợi cho một cuộc tranh cử vượt ra ngoài ranh giới của một tiểu bang luôn bầu cho đảng Dân chủ.

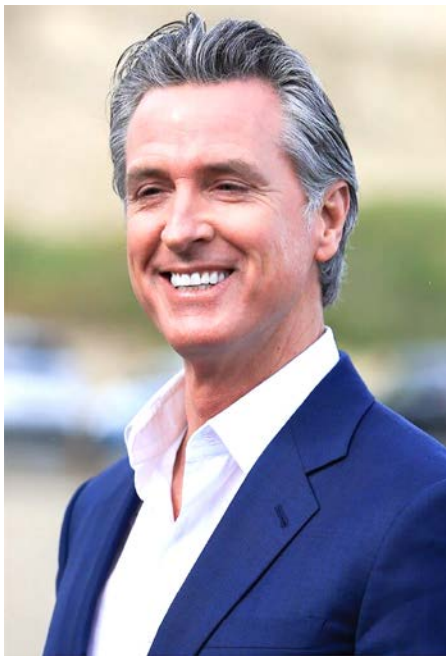
Josh Shapiro

Thống đốc Josh Shapiro của tiểu bang Pennsylvania được cho là đã nắm chắc chiếc vé để đồng hành cùng bà Harris trong cuộc tranh cử tổng thống vừa qua nhưng đến phút cuối cùng thì bà đã chọn Thống đốc Tim Walz của Minnesota.

Ông Shapiro được bầu làm thống đốc trong cuộc bầu cử giữa nhiệm kỳ năm 2022 tại một

Thống đốc Gretchen Whitmer - WIKIPEDIA

Thống đốc Gavin Newsom - WIKIPEDIA

Thống đốc Josh Shapiro - FACEBOOK

trong những tiểu bang dao động quan trọng và đã tạo được uy tín là một thống đốc được lòng dân mà ngay chính đảng Cộng hòa cũng phải thừa nhận sẽ là một đối thủ đáng gờm.

Chiến thắng năm 2022 của ông không chỉ giữ lại chiếc ghế thống đốc Pennsylvania cho đảng Dân chủ mà còn là một chiến thắng cá nhân quan trọng sau khi ông phá kỷ lục là ứng cử viên thống đốc nhận được nhiều phiếu bầu nhất trong lịch sử của tiểu bang.

Tuy nhiên, Pennsylvania là một thất bại khác của bà Harris và những cuộc vận động ráo riết trong những ngày cuối cùng ở đây vẫn không đủ để đưa bà vượt tới chiến thắng. Nếu đảng Dân chủ chọn Shapiro thì điều này có thể giúp họ nắm được lợi thế ở một tiểu bang dao động quan trọng gần như chắc chắn sẽ giữ một phần vai trò trong việc quyết định ai sẽ thắng tổng thống trong cuộc bầu cử 4 năm tới giống như cuộc bầu cử vừa qua vậy.

Pete Buttigieg

Tên tuổi Pete Buttigieg nổi lên trên chính trường Hoa Kỳ vào năm 2020 khi lần đầu tiên ông ra tranh cử tổng thống. Giai đoạn tham gia cuộc đua diễn ra trong một thời gian ngắn vì sau đó ông bỏ cuộc vào tháng 3

Bộ trưởng Pete Buttigieg - WIKIPEDIA

cùng năm.

Từng là thị trưởng của thành phố South Bend, Indiana, sau đó đã giành được một vị trí trong chính phủ Biden với tư cách là Bộ trưởng giao thông.

Sau thời gian khởi đầu không mấy suôn sẻ trong chức vụ bộ trưởng, ông Buttigieg đã ổn định được vị trí của mình. Ông thường xuyên tham

gia trong các chương trình thảo luận trên truyền hình vào sáng Chủ Nhật, trong đó có cả hệ thống Fox News, để đấu khẩu với đảng Cộng hòa và là tiếng nói tích cực lên tiếng bảo vệ cho các chính sách của chính phủ Biden.

Ông cũng đóng một vai trò quan trọng trong chiến dịch tranh cử Harris-Walz. Thậm chí

Thống đốc Wes Moore - GOVERNOR.MARYLAND.GOV

còn được mệnh danh là "chuyên gia tranh luận" của đảng Dân chủ trong khi có thông tin cho rằng ông đã huấn luyện ứng cử viên Walz trước cuộc tranh luận phó tổng thống của ông này với Phó Tổng thống đắc cử J.D. Vance.

Wes Moore

Giống như Shapiro, Thống đốc Wes Moore của Maryland được bầu vào năm 2022 và trở thành thống đốc da đen đầu tiên của tiểu bang, và là thống đốc da đen thứ ba ở Hoa Kỳ.

Sau khi ông Biden thất bại trong cuộc tranh luận với ông Trump đưa tới việc phải rút lui khỏi cuộc tranh cử, ông Moore đã được nhắc tới như một nhân vật có thể thay thế trong các cuộc bàn luận trong nội bộ đảng Dân chủ.

Tuy nhiên, ông đã nhanh chóng chấm dứt các cuộc bàn luận đó, khẳng định ông Biden là tương lai của đảng.

Hồ sơ lý lịch của ông Moore khá hấp dẫn: Là thành viên trẻ nhất của đảng Dân chủ đang điều hành một tiểu bang của nước Mỹ và là thống đốc da đen duy nhất. Ông cũng nhận được nhiều lời khen ngợi từ cả phe cánh tả lẫn cánh hữu về cách ông giải quyết vụ sập cầu Francis Scott Key vào tháng 3 vừa qua.

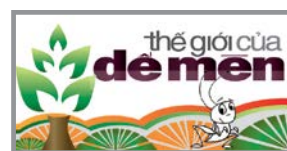
VH

Portrait of Christopher Columbus, 1519. Metropolitan Museum of Art, New York. Artist: Piombo, Sebastiano, del (1485-1547). HERITAGE IMAGES/GETTY IMAGES

Châu Mỹ & Christopher Columbus

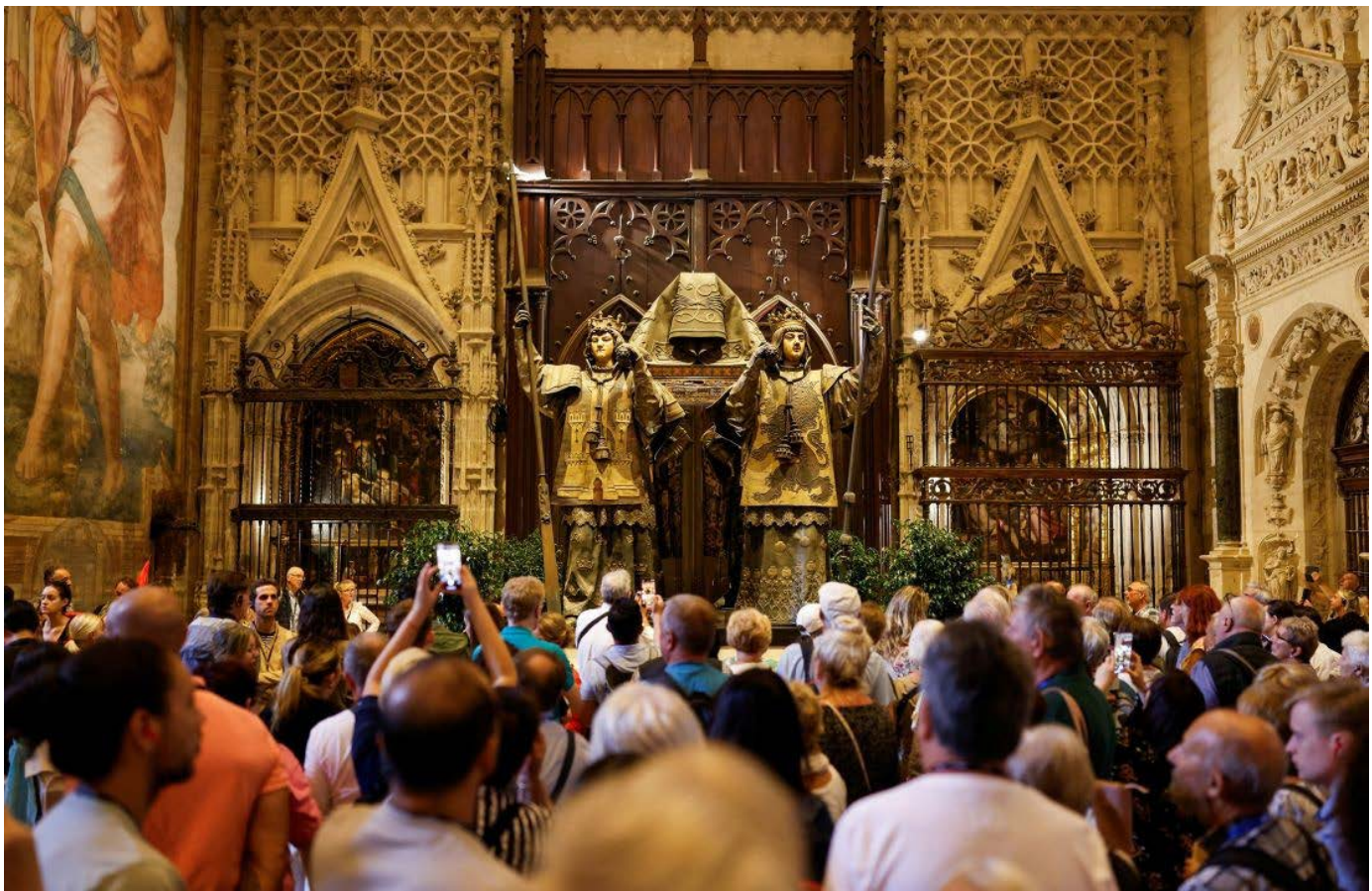
Tháng Mười năm nay thì niên lịch không còn ghi nhận ngày Columbus và không còn là một dịp nghỉ “lễ” nữa. Người địa phương (ngày trước bị miệt thị là “thổ dân da đỏ”) phản đối suốt mấy chục năm mới thành công. Tôn vinh ông Columbus và cuộc xâm lăng Châu Mỹ là một sự sỉ nhục cho tổ tiên họ. Đang sinh sống trên đất nước thì bị đám người tay súng tay đao kéo đến tàn sát và tròng lên cổ người địa phương [thua trận] cái ách nô lệ. Họ phản đối vì lịch sử méo mó “làm đẹp” cho chuyện ngày xưa dù biết bao nhiêu chi tiết về cuộc xâm lăng [của người Châu Âu] vẫn còn rành rành chưa mất hết dấu vết. Vì yếu [sức] nên yếu [mạng]. Người địa phương thừa ấy đang sống phây phây, đâu cần ai khai phá, dạy dỗ nếp sống văn minh kiểu Âu Châu?

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Chuyện ông Columbus “khám phá” ra Châu Mỹ là chuyện khá cũ, lịch sử viết bởi kẻ chiếm đất. Ông ấy được xem như nhà thám hiểm hàng đầu trong sách vở Âu Mỹ. Thế rồi người đời sau cũng tìm ra ít nhiều chi tiết về chuyến vượt biển lạc đường của ông ấy và con cháu kẻ chiếm đất cũng phải nhìn nhận việc làm [bất nhân] của ông cha mà tạ lỗi với người địa phương. Đầu tiên là chấm dứt việc vinh danh kẻ dẫn đầu [dù hoàng gia Tây Ban Nha đứng sau tài trợ, cung cấp tiền bạc, binh lính, thuyền bè...] chuyến “thám hiểm”. Mãi đến năm nay, niên lịch Huê Kỳ mới vắng bóng chữ “Columbus Day” và một vài cuốn lịch đã dùng “Native American Day” để ghi nhận sự hiện diện của “chủ đất” dù rất muộn màng.

Tất nhiên tại quê nhà xứ Tây Ban Nha bên kia

biển rộng, xứ sở ấy vẫn vinh danh ông Columbus. Ông ấy qua đời năm 1506 tại Valladolid, Tây Ban Nha nhưng lại dẫn dò con cháu là rình hài cốt qua đảo Hispaniola, ngày nay là lãnh thổ [chung] của hai quốc gia Dominican Republic và Haiti. Đến năm 1542 thì ông ấy được như ý nguyện, nhưng rồi không hiểu tại sao mô mả lại bị đào lên để chuyển sang Cuba năm 1795 và sau cùng năm 1898, lại đưa về Seville, Tây Ban Nha đặt trong nhà thờ chính tòa của thành phố.

Có lẽ đây là thành phố đẹp nhất của Tây Ban Nha theo ý riêng, còn giữ được đầy đủ dấu vết của người xưa kể cả kẻ đã một thời chiếm giữ vùng đất ấy. Hồi năm Đế Mên ghé qua có đến nhà thờ và nhìn ngắm

mộ [nổi] của Columbus, lần đầu thì vô cửa tự do nhưng lần thứ nhì ghé nhà thờ sau thánh lễ thì phải mua vé dâng hoàng!

Lăng mộ đặt trên bệ cao có những bức tượng “canh gác” chung quanh, cung cách lưu trữ hài cốt ngang hàng với vua chúa thì ta hiểu rằng người Tây Ban Nha nhớ công ơn ông ấy.

Là người dẫn đầu các cuộc khám phá Châu Mỹ của người Âu Châu nên cư dân ở bên có khuynh hướng *nhận người sang làm họ*. Kể nói rằng ông Columbus gốc gác từ Genoa, Ý; người lại cãi là ông ấy là người Hy Lạp, Tây Ban Nha gốc Do Thái, gốc Bồ Đào Nha, hoặc gốc Anh!?

Tranh luận mãi nên sau

cùng, người ta lấy ra một mảnh xương từ quan tài tại Seville đem đi thử nghiệm di tính, DNS.

Theo truyền thống Á Châu, ông Columbus là người bất hạnh, thân xác cứ bị đào xới, cắt cửa lu bù cả mấy trăm năm sau ngày qua đời. Mãi không yên. Nổi danh quá cũng... khổ?

Nhóm chuyên viên Tây Ban Nha, sau 22 năm nghiên cứu, Miguel Lorente, người dẫn đầu chương trình tìm kiếm, so sánh DNA từ hậu duệ, mới công bố kết quả qua chương trình truyền hình “Columbus DNA: The true origin”. Qua DNA của người con trai, ông Hernando Colón, các di tính của họ tương đồng với nguồn gốc Do Thái.

Trong thế kỷ XV, khoảng 300,000 người Do Thái sinh sống tại Tây Ban Nha cho đến khi

triều đại Isabella & Ferdinand ép buộc di dân Do Thái và tín đồ Hồi giáo cải đạo, phải theo Thiên Chúa giáo bằng không chịu trục xuất. Nhóm người “tân tông” này được gọi “Reyes Catolicos”. Những người Do Thái [từ Tây Ban Nha] tản mát khắp nơi để duy trì đức tin và dòng dõi có tên “Sefarad” (Spain theo Hebrew); gốc của chữ “Sephardic”, Sephardic Jews.

Ông Lorente còn nói thêm rằng sau khi thẩm định kỹ lưỡng các chi tiết về nơi ra đời, khoảng 25 địa phương được cho là nơi sinh của nhà hàng hải, và cuối cùng, vùng Tây Âu được chọn, nghĩa là không gọi đích danh một nơi nào.

Sự say mê (hay tò mò?) về nhà thám hiểm không ngừng ở nơi sinh, gốc gác mà còn kéo theo nhiều thứ khác như thư từ của ông ấy cũng được sưu tầm, lưu trữ và

buôn bán. Năm 2020, cơ quan di trú và quan thuế (Immigration and Customs Enforcement hay ICE) và bộ Tư Pháp Huê Kỳ công bố đã tịch thu được một [bản in] lá thư của ông Columbus gửi cho các chức sắc Ý trong thế kỷ XV. Lá thư này nằm trong bộ sưu tập của Biblioteca Nazionale Marciana tại Venice, Italy; bị đánh cắp trong thập niên 80 của thế kỷ trước. Lá thư qua tay nhiều người sưu tầm và cuối cùng trong tay của một nhà sưu tầm cổ thư tại Hoa Kỳ. Ông này mua lại lá thư vào năm 2003.

Tháng Bảy năm 2023, đích thân viên chức phụ tá [của Director U.S. Immigration and Customs Enforcement (ICE)], ông Director Patrick J. Lechleitner, đã “khiêng” lá thư qua Rome, hoàn trả chính phủ Ý theo thỏa thuận quốc tế, không giữ vật [bị] đánh cắp. *Của Cesar sẽ trở về với Cesar.* Theo ông Lechleitner, trong mấy chục năm qua, đây là lần thứ tư Hoa Kỳ tịch thu được các bản in của lá thư đã bị đánh cắp. Các bản in khác đã được hoàn trả thư khố Vatican City năm 2018, thư viện của thành phố Florence, Ý và Library of Catalonia, Tây Ban Nha. Lá thư viết bằng chữ La Tinh năm 1493, là một trong 30 lá thư còn sót lại của ông Columbus gửi

vua Ferdinand và hoàng hậu Isabella (hoàng gia Tây Ban Nha) kể chuyện khám phá đất mới. Đây là bản in Planneck I edition, theo tên gọi của nhà in nổi danh Stephan Planneck người đã phát hành hai bản in của lá thư [gốc] trên 500 năm về trước. Cổ thư và phó bản rất quý hiếm, được sử gia và những người sưu tầm tìm kiếm nên thường bị đánh cắp [để bán buôn]. Bản in kể trên trị giá khoảng 1.3 triệu Mỹ kim.

Những “cái quạt” (fan) xem ra bị thu hút mạnh mẽ bởi người nổi tiếng, bất kể tiếng thơm hay tiếng không thơm, rồi mầy mò tìm kiếm cũng như thu nhặt di vật liên quan đến người nổi tiếng nọ. Ông cụ Columbus cũng không ngoại lệ, mỗ mả bị đào xới, di hài bị cưa cắt sẫm soi, vật dụng cá nhân bị [được] truyền tay, con cháu được phỏng vấn [hay bị căn vặn?] đến nơi đến chốn để tìm ngọn ngành mà viết thành lịch sử và những câu chuyện bên lề.

Phe ta cũng là người khá tò mò, khách hàng của những câu chuyện lịch sử, đã tiếp tay phần nào cho những ... đào xới kể trên nên có chút áy náy!? Các câu chuyện lịch sử về thổ dân Châu Mỹ từ những chuyến đi Peru, Guatemala, El Salvador, Berlitz, Honduras xem ra vẫn chưa đủ ... cân bằng?

TLL

Hợp tác với **tre** tại sao không?

Một cây làm chẳng nên non,
Ba cây chụm lại nên hòn núi cao !

Nếu bạn có những kế hoạch, những sáng kiến, những ý tưởng mà chưa biết bắt đầu ra sao, quảng bá thế nào, hợp tác với ai hoặc tìm kiếm một partner trong mọi lĩnh vực ...

Xin liên lạc với chúng tôi.

info@trenews.net

Trẻ sẽ cùng bạn tham khảo để thực hiện,
hoàn toàn không có chi phí.

Ngày 28 tháng này là Lễ Tạ Ơn (Thanksgiving), một ngày lễ rất ý nghĩa trong năm. Mỗi con người, mỗi quốc gia có cách Tạ Ơn của mình. Các cầu thủ nổi tiếng cũng tìm cách trả lại cho cộng đồng (give back to the community) những vinh quang, giàu có mà họ đã đạt được, nhờ tài năng và cũng nhờ mảnh đất tốt lành đã chấp cánh cho mình...

ROBBY ANDERSON

CAROLINA PANTHERS

Phát 250 bữa ăn cho những gia đình khó khăn qua sự hợp tác của Second Harvest Food Bank of Metrolina.

Robby Anderson

NGHĨA CỬ NGÀY

Thanksgiving

JONATHAN ALLEN

WASHINGTON TEAM

FOOTBALL TEAM

Allen và vợ, Hannah, hợp tác với nhà thờ Grace Covenant Church để giao thức ăn, gà tây, đồ hộp và thẻ tín dụng mua thực phẩm cho 215 gia đình.

Allen và Hannah

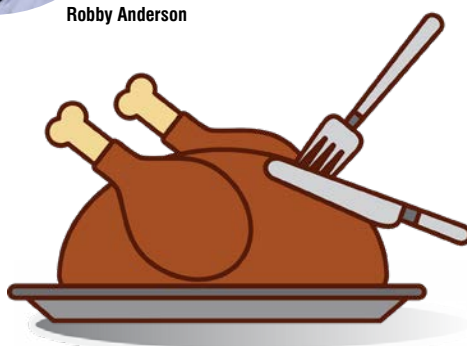
SAQUON BARKLEY

NEW YORK GIANTS

Tặng 500 con gà tây cho cư dân Bronx qua tổ chức Michael Ann & Saquon Barkley Hope Foundation.

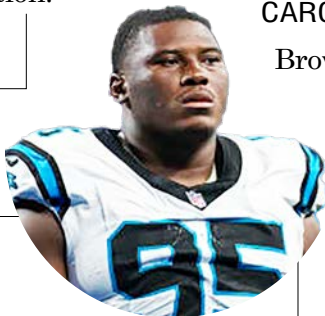
Saquon Barkley

DERRICK BROWN

CAROLINA PANTHERS

Brown đóng góp cho thành phố Gwinnett County (Georgia) 3,000 con gà tây, 3,000 phần đồ hộp kèm thức ăn nấu sẵn. Góp con số tổng cộng Gwinnett County nhận được là 80,000 lbs thực phẩm.

Derrick Brown

TRE'DAVIOUS WHITE

BUFFALO BILLS

Tặng 1,000 con gà tây cho các gia đình nghèo tại "quê" mình ở Shreveport (Louisiana). Anh chất gà trên một chiếc xe truck có gắn máy lạnh và giao tận tay người nhận tại điểm hẹn ở trường đại học Southern University.

Tre'Davious White

KELVIN BEACHUM

ARIZONA CARDINALS

Hai cha con Beachum ì ạch vác gà tây và thực phẩm tươi tặng cho 200 gia đình tại Eisenhower Center For Innovation (Arizona). Họ có mặt tại chỗ để phụ chất đồ ăn lên xe cho người nhận.

Kelvin Beachum

Ngày này năm xưa...

28-11

1895

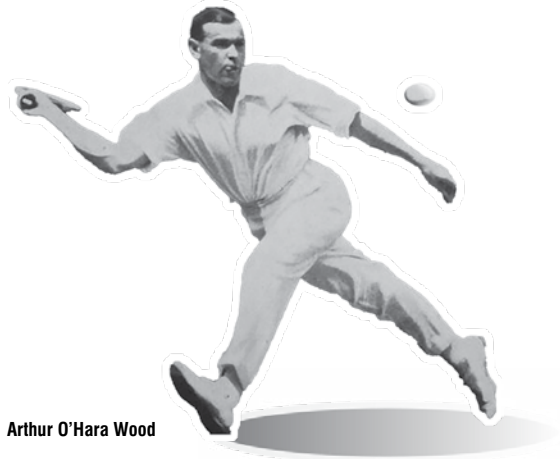
cuộc đua xe hơi đầu tiên do báo "Chicago Times-Herald" tổ chức. Chặng đua dài 55 miles từ Chicago đến Evanston và ngược lại. Có tất cả 6 chiếc xe tham dự. Tốc độ trung bình đạt 7 miles/giờ.

28-11

1914

Arthur O'Hara Wood hạ đồng hương Gerald Patterson với tỉ số 6-4, 6-3, 5-7, 6-1 để đoạt ngôi vô địch giải quần vợt Australasian Championships. Giải này, sau này trở thành một trong 4 giải tennis danh giá nhất thế giới với tên Australia Open.

Arthur O'Hara Wood

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

NOV 30

THÂN HỮU

NỮ HOA KỲ vs ANH QUỐC

11:20 PM CDT | SÂN WEMBLEY STADIUM, LONDON, ENGLAND

DEC 3

THÂN HỮU

NỮ HOA KỲ vs HÒA LAN

2:45 PM CDT | SÂN ADO DEN HAAG STADIUM, THE HAGUE, NETHERLANDS

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemundo (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

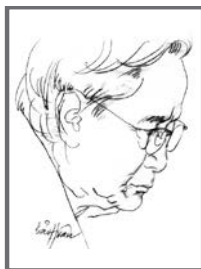
28-11

1956

Chris Brasher trở thành người Anh đầu tiên giật được huy chương vàng Olympic cự ly 3,000 mét kể từ năm 1936 tại Summer Olympic tổ chức ở Melbourne (Úc).

Chris Brasher

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Jay Leno

Vâng. Chẳng sướng lắm ru khi chúng ta được hưởng mọi tiện nghi của đời sống trên một đất nước tươi đẹp, yên bình và giàu mạnh?

Còn nhớ cách đây mấy năm, anh Lê Phú Nhuận gửi cho bạn bè trong ngành truyền thanh ngày trước -trong đó có gã này- một bản văn của Jay Leno. Lê Phú Nhuận cũng như các anh Vũ Ánh, Uyên Thao, Dương Phục... là những phóng viên xuất sắc thời trước, từng đối diện với gian nguy của chiến trường lửa đạn và giữ vững ngòi bút son sắt dù trong ngục tù Cộng Sản. Sang Mỹ, được hưởng không khí tự do và những lợi ích của đời sống, các anh tất có nhiều suy nghĩ và ít nhiều đồng cảm với Jay Leno, cho dẫu Jay viết riêng cho người Mỹ. Sau đây, nhân mùa lễ Tạ Ơn, Nguyễn xin gửi bản dịch bài văn đến bạn bè đồng hội đồng thuyền và độc giả thân mến khắp nơi.

Chẳng sướng lắm ru! Sao đành vô ơn?

“ Như phần đông các bạn đã biết, tôi chẳng bao giờ là fan của TT Bush, và đây cũng không phải là nói về Bush, mà là về chúng ta những người Mỹ.

Một hôm kia, tôi đọc tờ Newsweek và tình cờ bắt gặp kết quả một cái điều tra chẳng thể nào tin được. Nó nói rằng 67 phần trăm người Mỹ không hài lòng với đường lối mà quốc gia đang hướng đến, và họ mong muốn một đổi thay. Cho dù hay hung hăng chỉ trích, tôi không khỏi trầm tư suy nghĩ, “Vậy thì chúng ta bất hạnh về điều gì nhỉ?”

- Vì chúng ta có điện nước dùng trong 24 tiếng đồng hồ suốt 7 ngày trong một tuần chẳng?

- Hay nỗi bất hạnh của chúng ta là do có máy lạnh trong mùa hè và mùa đông được sưởi ấm?

- Hoặc giả vì đa số chúng ta đều có công ăn việc làm, và đều có một mái nhà để ở?

- Có thể nào nỗi bất hạnh của

chúng ta là có thực phẩm ê hề trong các cửa hàng trong khi Darfur chẳng hạn lâm vào cảnh khốn khó?

- Hay vì chúng ta có thể lái xe từ Thái Bình Dương đến Đại Tây Dương mà không cần xuất trình bất cứ thứ giấy tờ gì khi đi qua các tiểu bang?

- Phải chăng chúng ta bất hạnh vì có được những motels an ninh, sạch sẽ cho ta nơi trú ngụ trên cuộc hành trình?

- Chúng ta bất hạnh chẳng khi xe chúng ta chẳng may gặp nạn trên đường, lập tức có ngay nhân viên cấp cứu tới giúp đỡ và thậm chí có cả trực thăng đến bốc vào bệnh viện?

- Thử hỏi chúng ta có lấy làm bất bình không khi nhà của chúng ta bị hỏa hoạn liền có ngay những người lính cứu hỏa được huấn luyện thuần thục với đầy đủ trang bị đến dập tắt ngọn lửa, cứu chúng ta và gia đình, tài sản của chúng ta? Và bạn nghĩ sao nếu chẳng

NGUỒN SHUTTERSTOCK

may bạn đang ngồi xem TV trong nhà mà có một tên trộm hoặc khủng bố đột nhập, lập tức một cảnh sát viên trang bị đầy đủ đến can thiệp để bạn khỏi bị tấn công hoặc mất của cải?

- Cuối cùng, chúng ta nghĩ sao về sự tự do mà chúng ta ở đây được hưởng trong các vấn đề xã hội, tôn giáo, ngôn luận, nền tự do mà mọi người trên thế giới đều phải

ganh tị?"

Người Việt di dân tị nạn trên đất Mỹ như bạn và tôi thiết tưởng cũng nên chia sẻ những suy nghĩ của Jay Leno: *Dẫu thế nào, đất nước này cũng có nhiều điều tốt hơn điều xấu. Và chúng ta cảm ơn những gì mà bản thân và gia đình đang được hưởng.*

Nhân mùa lễ Tạ Ơn này thiết

tưởng chúng ta nên mở lòng ra với mọi người và cảnh quan đất nước chúng ta đang sống. Trong bữa ăn sum họp gia đình, dưới ánh đèn và trong không khí ấm áp, xin hãy nhớ lại con gà Tây đầu tiên chúng ta được chia sẻ cùng nhau trên xứ Mỹ, và xin nói với con cháu rằng ăn quả phải nhớ kẻ trồng cây, truyền thống dân tộc cũng đã dạy thế. Lễ nào chúng ta làm ngơ.

TN

NGÔ NGUYỄN DŨNG
ĐỨC QUỐC

Sau khi cho bột giặt, nước thơm và quần áo vào máy xong, tôi cất mọi thứ vào căn hầm chứa đồ cũ. Vừa dậm chân bước, tôi chợt nghe văng vẳng một giai điệu quen len qua khung cửa mở. Tôi sống người giây lát.

“When I was young, I’d listen to the radio. Waitin’ for my favorite songs. When they played, I’d sing along. It made me smile...”
(1)

Tôi khựng chân, bật đèn. Những giai điệu và tiếng hát thời thanh xuân réo rắt bên tai. Khe khẽ. Gọi nhớ. Ánh đèn điện năng thấp soi vàng ủa gian hầm chật. Mùi ẩm mốc hăng hắc từ những thùng cạc-tông trống, những khung tranh, chậu sành, thảm trải sàn nhà, tủ quần áo hai cánh, ... Và hai hàng kệ gỗ dựng sát tường, đầy ắp sách báo cũ.

Tôi sức nhớ. Trong ngăn tủ quần áo, ngoài mớ chăn gối và đồ đạc phế thải, bọc trong hai túi ni-lông lớn là những đĩa nhạc 45 vòng được tôi đem từ quê nhà sang đây. Suốt nhiều thập niên, chúng vẫn nằm đó, lặng lẽ bên nhau trong giấc ngủ âm thanh. Chúng leo đèo theo tôi như những người bạn thời hoa niên, bầu bạn và chia sẻ cùng tôi những buồn vui đời lưu xứ.

Sáng hôm ấy, không hiểu vì cớ gì, tôi mở tủ, xách hai túi ni-lông, đem lên nhà.

o O o

Khi lên trung học, tôi chọn tiếng Anh làm sinh ngữ chính. Từ năm đệ thất, tôi học thêm Anh ngữ tại Hội Việt Mỹ, đường Mạc Đĩnh Chi, vào mỗi thứ Tư trong tuần, từ 2 tới 3 giờ trưa. English For Today. Quyển 1 bìa vàng. 3 khóa học một quyển. Mỗi khóa khoảng chừng hai hay ba mươi học viên. Đa số là học sinh. Lên khóa hai, cùng

BẢO HUÂN

Rực rỡ đêm

học với tôi có hai chị em nữ sinh Trưng Vương, Minh Bảo và Trại Hoa. Minh Bảo có mái tóc à la garçon. Trại Hoa để tóc dài chấm vai. Hai cô đi học thường mặc áo dài trắng, ngực áo đính phù hiệu trường. Đôi khi Minh Bảo mặc đầm. Trại Hoa nhỏ nhắn, mảnh khảnh, luôn luôn mặc áo dài trắng, ngực phẳng lì như vừa được ủi xong. Còn tôi, tóc phủ gáy, ăn diện theo thời trang với quần dài, áo sơ-mi màu sáng, tay dài xoắn ngang cùi chỏ, chân mang dép da. Sách cầm tay. Viết nguyên tử móc túi áo. Đầu mỗi buổi học, đều được điểm danh. Những họ tên, những khuôn mặt thời đi học gắn bó theo nhau qua những chặng đường mưa nắng.

Minh Bảo và Trại Hoa vào lớp theo cửa trước Hội Việt Mỹ nằm trên đường Mạc Đĩnh Chi. Còn tôi đi học bằng xe gắn máy, tới lớp qua cửa sau, chỗ gửi xe trên đường Phùng Khắc Khoan. Chỉ một lần duy nhất, tôi chạm mặt hai cô ở cầu thang. Tôi lúng búng lời chào. Minh Bảo ngược mặt nhìn tôi, cặp môi thiếu nữ chực ăn chực nói cong lên, không thốt ra tiếng. Vậy thôi.

Năm tháng hoa niên cứ vậy trôi qua... trôi qua... Hết mùa nắng, tới mùa mưa, luân phiên theo những nghiệt ngã, oan khiên của đất nước trong thời chiến. Qua những khóa Anh ngữ học thêm

ấy, tôi kết bạn với Quỳnh, học sinh tư thực Hưng Đạo, và Giao học ở Petrus Ký. Chúng tôi cùng Minh Bảo, Trại Hoa đồng hành bên nhau hết quyển bìa vàng, trọn quyển bìa xanh dương. Sang khóa học với quyển bìa xanh lá cây, một trưa nọ, chỉ thấy Trại Hoa tới lớp một mình. Suốt buổi học, cô cứ thút thít, giọt dài giọt vắn. Không ngưng.

o O o

Tôi ngồi xuống sàn nhà, mở túi ni-lông, hà hơi lay thức những linh hồn thanh âm đã từ lâu tắt tiếng bằng cách lấy khăn ướt, thận trọng lướt nhẹ lên mặt bìa giấy đựng đĩa nhạc. Ảnh chụp chân dung những ca sĩ, ban nhạc và tựa đề những ca khúc top hit một thời đập vào mắt tôi. Chương trình nhạc ngoại quốc mỗi trưa thứ Năm trên đài phát thanh quân đội và nhạc ngoại quốc yêu cầu với xướng ngôn viên Mỹ Linh. Những chương trình nhạc Top 100 trên đài phát thanh quân đội Hoa Kỳ từ 2 tới 4 giờ chiều mỗi ngày. Những gói đĩa nhạc 45 vòng của anh tôi từ Pháp gửi về, mỗi lần mở ra, còn phảng phất hơi lạnh và hương giấy mới.

Tôi sắp xếp chồng đĩa nhạc theo mẫu tự abc. Tôi khi muốn nghe lại một bài hát yêu thích thuở trước, tôi lắp đĩa nhạc vào máy. Lúc đó mới hay, chiếc máy quay đĩa thôi hoạt động từ khi

nào không rõ. Đã từ lâu lắm, vài chục năm có lẽ, tôi không đụng tới dàn máy quay đĩa. Chồng đĩa nhạc 33 vòng vài trăm cái kê vai ngủ yên trên kệ trong phòng khách. Còn mó đĩa 45 vòng, tôi lãnh đạm cho vô túi ni-lông, giam kín chúng trong căn hầm tắm tối, bụi bám ẩm mốc, chứa vật dụng phế thải.

o O o

Sau đó mới hay, Minh Bảo đã qua đời vì một tai nạn giao thông. Cái chết non trẻ của Minh Bảo nhắc tôi nhớ một cái chết khác của một cô bạn văn chương trong vườn thơ văn Búp-Bê trong nhật báo Sống, búp-bê Kim Loan.

Cho tới bây giờ, tôi vẫn còn ghi nhớ số điện thoại nhà tôi thuở ấy: 41621. Qua đường dây điện thoại, tôi và Kim Loan đôi khi trò chuyện băng quơ hằng giờ. Tối khi má tôi lên tiếng rầy rà, mới ngưng.

Một tối nọ, chuông điện thoại reo vang. Tôi nhấc máy. Giọng một người lạ. Ông tự giới thiệu là anh của Kim Loan, gọi để báo cho tôi hay một tin buồn. Em gái ông đã tử nạn giao thông vài hôm trước. Suốt đêm đó, tôi bần thần trần trối. Vừa chợp khép mắt, giọng nói, tiếng cười của Kim Loan lại vọng vang trong tâm tưởng. Cảnh tượng tai nạn giao thông dẫn đến cái chết cho Kim

Loan, theo lời người bạn kể lại, ám ảnh tôi không nguôi.

Từ khi đó, tôi vướng phải hội chứng tự kỷ ám thị về hậu quả khôn lường cho những người con gái không may quen phải tôi.

Vài năm sau, Quỳnh và Giao cũng như Trại Hoa thôi học ở Hội Việt Mỹ. Tôi nhận nại học tiếp tới khóa 17. English For Today bìa xám, nội dung toàn là thơ văn tiếng Anh. Chỉ một khóa nữa thôi là tôi hoàn tất 18 khóa học, nhưng tôi đành đoạn ngưng, vì thấy không cần thiết nữa.

Đoạn đường khoa bảng của tôi tại Sài Gòn kết thúc từ đó.

o O o

Sau biến cố 1975, Quỳnh vượt biên, định cư tại Úc. Giao cũng đưa em trai cũng vượt biên, dạt vào Nam Dương. Tôi với Giao, cũng như với Ngọc Nhạn, em gái của Giao, vẫn liên lạc thư từ với nhau thường xuyên.

Cho tới một hôm, sau khi được định cư tại Hoa Kỳ, Giao biên thư báo tin, anh đã lập gia đình và cả nhà anh còn ở Việt Nam đang tìm cách vượt biên. Từ dạo đó, những bức thư tôi viết gửi Giao, không được hồi âm.

Tôi như ngọn hải đăng câm lặng, vẫn đêm đêm nhẫn nại quét luồng ánh sáng ra biển lớn, chờ một tín hiệu từ những chuyến

hải hành vượt đại dương. Đêm trong tôi rực rỡ ngọn đèn hải đăng, bật sáng hội chứng tự kỷ âm thị trong tôi ngày xưa ấy. Mỗi đêm... Mỗi đêm...

Tôi tưởng mình đã bỏ cuộc. Ngờ đâu, lần nọ, tôi lại ngộ ý nhờ một người bạn giúp tôi truy tìm tông tích Giao. Như một phép lạ, tôi liên lạc được với Giao, và chúng tôi nhắn tin nhau qua mạng xã hội Facebook.

Giao hiện giờ là giám đốc một bệnh viện nhi đồng tại một tiểu bang ít người Việt ở Hoa Kỳ. Tôi hỏi thăm Ngọc Nhận. Giao cho biết, Ngọc Nhận cùng cả nhà anh đã vượt biển thành công và được anh bảo lãnh sang Hoa Kỳ. Nhận đã lập gia đình, đã qua đời sau một cơn bạo bệnh. Giao cũng thành thật cho biết, tiếng Việt của anh bây giờ rất kém vì hiếm khi sử dụng.

Sau đôi lần liên lạc nhau qua Facebook, tôi nhận ra Giao đã trở thành một người khác. Anh không còn là Giao những ngày xưa trong lớp học ở Hội Việt Mỹ. Cửa những tối quần quanh phố phường Sài Gòn. Cửa đôi lần vào ngôi trong Ritz, chờ ca sĩ Lệ Thu bước ra sân khấu, cất giọng “Ngậm Ngùi” của Phạm Duy.

(1) "Yesterday Once More", The Carpenters: "Thuở tôi thanh xuân, tôi thường mở máy phát thanh, chờ nghe những ca khúc yêu thích. Khi họ cất tiếng, tôi nhón cười hát theo..."

(2) "Hier Encore", Charles Aznavour: "Mỗi hôm qua tôi vừa đôi mươi. Tôi mơ trốn thời gian và đùa giỡn với cuộc đời. Như thể người ta bốn cột chuyện yêu đương. Và tôi đã sống cùng đêm tối. Chẳng màng tới ngày tháng đã trôi qua theo thời gian..."

Cửa những trưa nắng nhiệt đới, hương mồ hôi lưng bạn hắt ngọt đầm sống mũi tôi. Cửa đêm nao góc đường Tự Do và Lê Thánh Tôn, tôi dừng chân trú mưa dưới mái hiên La Pagode, xòe diêm đốt diếu thuốc đầu đời, cõi lòng ngầy ngật nhớ...

Để rồi, cuối cùng, tôi dứt khoát bấm nút “hủy” một người tên Giao Do trong tin mạng Facebook. Tâm trạng tôi trong khoảng khắc đó đứng dừng như vừa tháo gỡ một nỗi phiền muộn day dứt lâu nay.

Đêm nay, một ngày đầu thu. Ngoài trời mịt mùng bóng tối. Không gian tịch mịch như ngừng thở. Tôi bật ngọn đèn con đặt trên mặt tủ cạnh ghế dài. Ánh sáng vàng mù. Tôi lấp một đĩa CD vào máy, bấm nút. Những khuôn mặt, những giọng nói, những mùi hương phố phường nơi quê nhà thời thanh xuân sóng sánh hiện về. Đêm rực rỡ trong tôi những giọt âm thanh.

"Hier encore, j'avais vingt ans. Je caressais le temps et jouais de la vie. Comme on joue de l'amour. Et je vivais la nuit. Sans compter sur mes jours qui fuyaient dans le temps ..."(2)

NND - 11.2024

Mời bạn đặt câu hỏi với mục

An Sinh Xã Hội (Social Security) là những vấn đề về:

- Trợ cấp hưu trí
- Trợ cấp người già
- Trợ cấp tàn tật

Do cô Angie Hồ Quang phụ trách. Nếu quý bạn có câu hỏi xin email đến Ban Biên Tập Trẻ tại:

bientap@trenews.net

Phúc Lợi Xã Hội [Texas Health and Human Services Commission (HHSC)] là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid, Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program-SNAP).

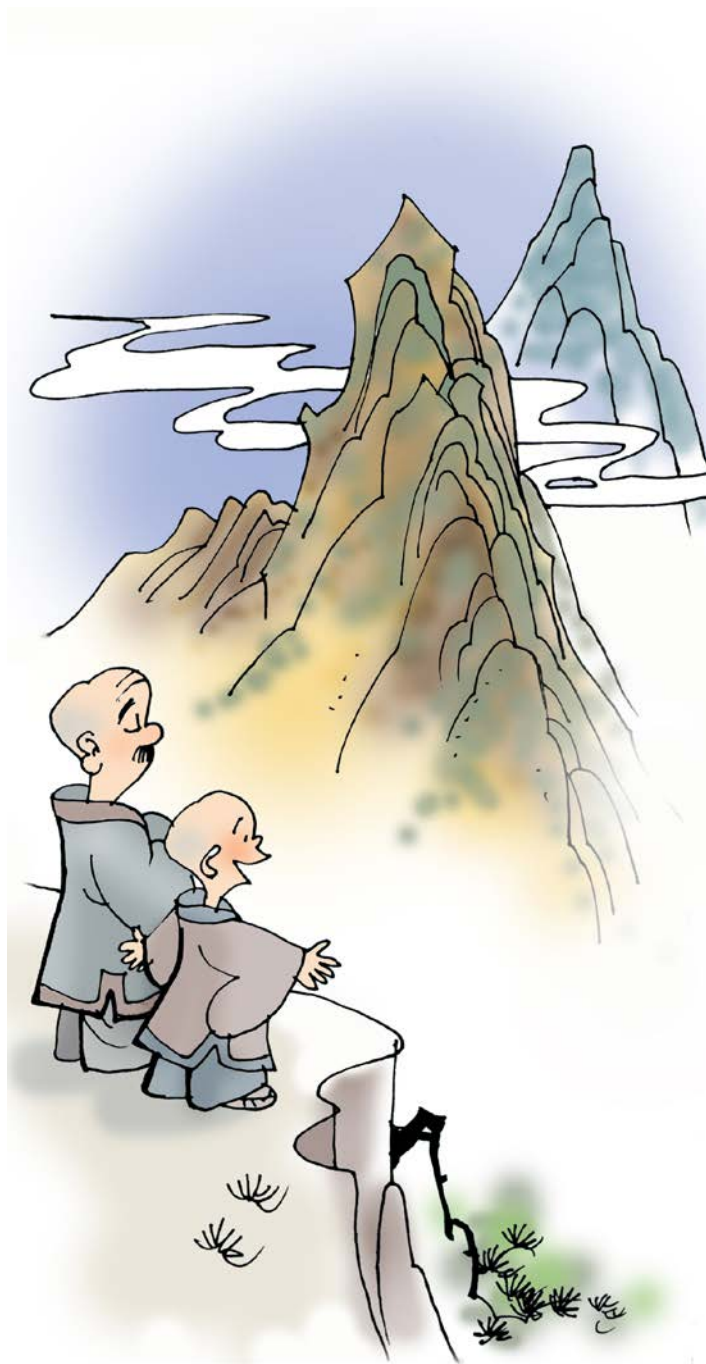
Mục "Phúc Lợi Xã Hội" do cô Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, phụ trách.

Nếu quý bạn có bất kỳ thắc mắc gì, xin gửi câu hỏi về:

bientap@trenews.net

Đứng núi này trông núi nọ

MỘC MẠC

BẢO HUÂN

Thầy thiền sinh buồn rầu chuyện tình cảm cá nhân, thiền sư dẫn thiền sinh đến chân một ngọn núi. Thiền sư hỏi: Con thấy ngọn núi này thế nào?

Thiền sinh trả lời: Dạ núi cao, đẹp, hùng vĩ. Con đã từng muốn leo lên đỉnh của nó.

Thiền sư nói tiếp: Vậy bây giờ chúng ta cùng lên núi.

Trên đường đi không ai nói một câu, cứ đi và đi, thiền sinh mệt dần, đường núi lại không dễ đi, thiền sinh càng lúc càng cảm thấy khó chịu và mệt mỏi. Khi lên đến đỉnh núi thiền sư hỏi: Bây giờ con thấy ngọn núi này như thế nào?

Thiền sinh đáp: Xin cho con nói thật, lên tới nơi rồi con thấy ngọn núi này không có gì đặc biệt, đường thì toàn đá sỏi, cây cối cũng mọc không được tốt. Nhưng đứng đây con có thể nhìn ra xa, còn thấy những ngọn núi đối diện, chúng quả thật đẹp hơn nhiều. Có hoa cỏ đủ sắc màu, đoạn đường chúng ta đi thật không uổng phí.

Thiền sư cười và nói: Khi con quen một người chính là lúc con đứng dưới chân núi nhìn lên ngọn núi, trong mắt đầy sự mới lạ và ngưỡng mộ, khi hiểu rõ con người đó rồi, chính là lúc con leo lên tới đỉnh núi. Con thấy được những thứ chi tiết rõ ràng, lúc này mắt của con sẽ chỉ nhìn thấy ngọn núi khác mà thôi, núi không có thay đổi, là cái nhìn của con thay đổi, là con tim của con thay đổi. Đoạn đường lên đỉnh núi này có quá nhiều khó khăn, con bắt đầu càng nhiều, thất vọng lại càng lớn nên lúc thành công con đã quên đi tại sao con bắt đầu. Không phải hạnh phúc, vẻ đẹp ở bên ngọn núi kia mà chính trong trái tim con. Hãy về và suy ngẫm, người có thể hiểu trân trọng những thứ đang có hiện tại mới là người thực sự hạnh phúc.

NGUYỄN ĐÀI THI

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Với hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô Đài Thi đã từng kiểm toán (audit) thuế doanh nghiệp và cá nhân. Khi làm việc cho Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành rẽ về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Cô thường xuyên chia sẻ các đề tài thuế vụ qua các đài radio và TV tại Dallas. Trẻ hân hạnh được cùng cô Đài Thi cộng tác để hướng dẫn đồng hương về luật thuế liên bang và giải đáp các vấn đề rắc rối với Sở Thuế. Độc giả ở khắp nơi có thể gửi thư thư điện hoặc email cho tòa soạn Trẻ, ghi chú "Mục Thuế Vụ".

Email: bientap@trenews.net

Nhắn tin (text only) câu hỏi đến

469-328-3453

hoặc gửi thư về tòa soạn:

**3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044**

HỎI: Kính thưa cô Đài Thi, tôi thường theo dõi mục Thuế Vụ trên Báo Trẻ cho nên biết cô, thưa cô làm ơn chỉ giúp cho tôi. Nguyên tôi có 1 căn nhà đã trả hết nợ, ở Sugarland, ngoại ô của Houston, Texas. Mấy năm nay tiền thuế nhà tăng vùn vụt và bây giờ tôi không có đủ khả năng tài chánh để tiếp tục đóng thuế nhà nữa. Nay tôi đã gần 85 tuổi và nguồn thu nhập duy nhất của tôi là tiền an sinh xã hội. Tôi lãnh được gần 1,000 đô la mỗi tháng. Nay tôi muốn chuyển nhượng nhà cho 1 hoặc cả 3 người con trai đứng tên làm chủ. Tôi muốn rút tên ra khỏi chủ quyền nhà vì không còn tiền và cũng chẳng sống bao năm nữa. Xin cô chỉ cho tôi cách sang nhượng chủ quyền cho con.

Tôi bị bệnh Parkinson, đi đứng rất khó khăn, hai tay run rẩy và viết rất cực khổ nên viết khó đọc, mong cô thông cảm cho. Kính chúc cô luôn an mạnh và được Tứ Quý: Vui, Khỏe, Trẻ, Đẹp. Kính Thư.

ĐÁP: Kính chào ông, trước hết tôi xin cầu nguyện ơn trên độ cho ông được vui khỏe bên con cháu trong những ngày cuối đời. Ông viết thư trôi chảy và đặt câu hỏi rất rõ ràng dễ hiểu. Cám ơn ông đã theo dõi Mục Thuế Vụ, mong rằng đọc Báo Trẻ là một niềm vui hàng tuần của ông, ông nhé.

Câu hỏi của ông về cách sang tên nhà cho các con thì không liên quan đến lãnh vực thuế liên bang, nhưng trước hết tôi sẽ chia sẻ những hiểu biết của cá nhân tôi, và sau đó tôi có một vài đề nghị có liên quan đến thuế.

Để chuyển tên nhà qua cho con cái thì ông cần phải nộp chứng thư "Warranty Deed" cho quận Fort Bend County vì nhà của ông nằm trong quận này. Quá trình chuyển tên nhà như sau:

1. Nhờ dịch vụ làm "Title Search" để xác nhận nhà chỉ có ông làm chủ, không có ai khác nộp đơn đòi quyền cầm giữ, tiếng Anh gọi là "lien".

2. Viết tờ chứng thư "Warranty Deed", ghi rõ ông là chủ nhà hiện tại và các con là chủ mới.

3. Thị thực chữ ký của ông.

4. Nộp cho văn phòng Fort Bend County Clerk.

Tôi nghĩ tốt nhất ông nên mượn luật sư làm giấy tờ chuyển tên cho hợp lệ, để sau này khi các con của ông bán nhà không gặp rắc rối về vấn đề chủ quyền. Tiền chi phí luật sư có thể từ vài trăm đô la đến 1,000 đô.

Nếu ông có thể chờ đến khi qua đời thì hãy để nhà cho con cái thừa kế thì sẽ có rất nhiều lợi điểm về thuế.

Nếu ông chuyển tên nhà **khi ông còn sống**, thì sau khi ông qua đời, nếu các con ông không dọn vào ở, sẽ bán nhà, thì các con của ông sẽ bị đóng thuế trên số tiền lợi nhuận bán nhà. Ví dụ như trước đây ông mua nhà giá 100,000 đô la, các con bán nhà giá 400,000 đô, thì sẽ đóng thuế trên số tiền lời 300,000 (400,000 giá bán – 100,000 giá mua = **300,000** lời).

Thay vì phải đóng thuế trên số tiền lời 300,000, thì có cách để các con bán nhà không phải đóng thuế. Ông chỉ cần chuyển tên nhà **khi ông qua đời**. Ví dụ như khi ông qua đời cần nhà trị giá 400,000 đô la, các con bán được giá 400,000, thì xem như không lời và cũng sẽ không đóng thuế đồng nào (400,000 giá bán – 400,000 trị giá lúc thừa kế = **0** lời).

Chỉ khi nào bán trên 400,000 thì mới có lời và mới phải đóng thuế trên số tiền lời. Ví dụ như bán được 450,000 thì xem như lời được 50,000 (450,000 giá bán – 400,000 trị giá = **50,000** lời), và chỉ sẽ đóng thuế trên số tiền lời 50,000.

Điểm chánh ở đây là khi chuyển tên nhà khi ông qua đời thì giá vốn ngày xưa ông mua bao nhiêu không thành vấn đề nữa. Luật thuế cho mình dùng

giá thị trường thế vào giá vốn, ngay lúc các con ông được thừa kế nhà.

Vì các con sẽ không phải đóng thuế lợi tức hoặc đóng rất ít sau khi thừa hưởng tài sản lúc ông qua đời, thì hy vọng các con chịu hùn tiền vào giúp ông trả tiền thuế nóc gia trong lúc ông còn sống.

Hơn nữa, vì ông đã trên 65 tuổi, thuế nóc gia cũng được giảm hàng năm. Nếu các con đứng tên nhà thì sẽ không được giảm thuế.

Tóm tắt lại, nếu ông cứ tiếp tục đứng tên nhà, và chỉ để cho các con thừa kế nhà khi ông qua đời thì sẽ hưởng được nhiều quyền lợi thuế hơn. Tuy nhiên, ông cần phải gặp luật sư chuyên về kế hoạch hậu sự để họ soạn thảo giấy tờ thừa kế ngay bây giờ, khi ông còn sống.

Ông bàn kỹ lại với các con nhé và chúc ông vui khỏe.

HỎI: Chào cô Đài Thi, vừa rồi tôi bán lại cho người quen chiếc xe cũ, gọi là cũ nhưng còn tốt, giá thị trường 16,500 đô la nhưng tôi chỉ bán 15,000. Người mua trả bằng tiền mặt. Tôi chưa có nhu cầu sử dụng số tiền đó, và cũng không bỏ vào tài khoản nhà bank. Tôi dự định sẽ đem tiền về Việt Nam mua quà cáp, và tặng bà con vào dịp Tết năm 2025. Như vậy số tiền

đó tôi có cần phải khai thuế không? Có người bảo tôi nên khai, có người bảo không. Xin cô Đài Thi cho tôi một lời khuyên. Cảm ơn cô.

ĐÁP: Xin thưa, ông hoàn toàn không phải khai thuế số tiền bán xe. Chúc ông ăn Tết thật vui bên gia đình và người thân ở Việt Nam.

HỎI: Cô Đài Thi mến, tôi có một nhà hàng nhỏ trước kia thì khá lắm nhưng kể từ sau Covid-19 đến nay thì lỗ lã liên tục. Tôi phải mượn tiền người nhà để đắp vào phần lỗ. Đến nay thì vợ chồng tôi quá mệt mỏi nên quyết định sang cho một cậu em họ từ tiểu bang khác dọn qua.

Ban đầu tôi không nghĩ đến chuyện bán tiệm cho nên tôi không ghi chú rõ ràng số tiền tôi bỏ thêm vào tiệm để bù đắp phần lỗ. Có khi là tiền mặt, có khi là check. Đến nay, khi nhận được tiền bán tiệm, tôi nhận ra là tôi đã bỏ hơn 60,000 đô la vào tiệm. Nếu tôi đóng thuế trên trọn số tiền bán tiệm thì thiệt cho tôi, nhưng người CPA khai thuế hỏi tôi chứng từ cho 60,000 đô thì tôi không có đủ giấy tờ, vì cái còn cái mất. Theo cô Đài Thi tôi nên làm sao để bảo vệ quyền lợi cho mình tốt nhất?

ĐÁP: Xin thưa, thông thường người khai thuế hỏi chị có chứng từ hay không là để biết xem chị có đủ giấy tờ trình cho Sở Thuế nếu chẳng may sau

này chị bị kiểm tra thuế (audit). Chú Sở Thuế không bắt buộc người khai thuế phải xem xét chứng từ trước khi khai.

Theo luật thuế thì số vốn của chị đã bỏ vào tiệm thì chị được khấu trừ vào số tiền bán tiệm. Ví dụ như chị bán tiệm được giá 100,000 đô la, vốn chị bỏ vào là 60,000, thì chị khai lời 40,000.

Khi đi khai thuế, chị đưa những con số này cho người khai thuế. Khi chị ký tên vào giấy thuế là chị hoàn toàn chịu trách nhiệm với Sở Thuế về những con số chị khai.

Người khai thuế chỉ giúp chị khai chứ không chịu trách nhiệm về những con số chị đưa cho họ, cho dù chị có đầy đủ chứng từ hay không. Tuy nhiên, nếu người khai thuế nghi ngờ là chị khai gian, thì họ có quyền từ chối không khai chứ họ không cần phải đòi hỏi chị phải có chứng từ.

Chuyện chị có bị Sở Thuế audit hay không thì không ai biết trước được. Tuy nhiên, nếu chẳng may bị audit, chị chứng minh được những chi phí, những lỗ lã triền miên, và chị đã phải xoay sở để giữ được tiệm cho đến ngày sang tiệm, thì có thể Sở Thuế sẽ xem xét cho trường hợp của chị, nhất là chị có lưu giữ được một ít sổ sách chi thu.

NGT

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ

21-11-2024 - 27-11-2024

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
AMERICAN/ JAPAN	1	NRT	\$1.137
KOREAN AIR	1	ICN	\$1.321
VIETNAM/STARLUX	2	LAX, TPE	\$1.362
ASIANA AIRLINES	2	LAX, ICN	\$1.444
JAPAN/ANA	1	NRT	\$1.497
AMERICAN AIRLINES	2	LAX, NRT	\$1.563
TURKISH AIRLINES	1	NRT	\$1.608
JAPAN AIRLINES	1	NRT	\$1.609
CHINA AIRLINES	2	LAX, TPE	\$1.621

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,100 VN ĐỒNG
EURO	\$26,564 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,748 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$16,386 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$159.65 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1USD	152,509 YEN NHẬT
	0.93037 EURO
	0.77296 BẢNG ANH
	1.38995 CANADA
	0.87361 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

21/11/1009

Ngày 21 tháng 11 năm 1009, Lý Công Uẩn lên ngôi Hoàng đế Đại Cồ Việt, lập ra triều Lý, lấy niên hiệu Thuận Thiên, nghĩa là “theo ý trời”. Lý Công Uẩn còn được gọi là Lý Thái Tổ, là hoàng đế sáng lập ra nhà Lý. Ngày 31 tháng 3 vua băng hà ở điện Long An, ở ngôi 19 năm. Hưởng dương 54 tuổi.

21/11/1789

Ngày 21 tháng 11 năm 1789, North Carolina thông qua Hiến pháp Hoa Kỳ và trở thành tiểu bang thứ 12 của Hoa Kỳ.

VÀI CON SỐ VỀ TIỂU BANG NORTH CAROLINA

- Thủ phủ Raleigh
- Dân số khoảng 10 triệu
- Thành phố lớn nhất là Charlotte, khoảng 3 triệu dân.
- Được xếp hạng (đáng sống) thứ 17 trong 50 tiểu bang

21/11/2018

Ngày 21 tháng 11 năm 2018, là ngày mất của Hải quân Phó Đề đốc, Chuẩn tướng Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa: Đinh Mạnh Hùng. Ông sinh tháng 11 năm 1932 tại Hà Nội. Ông di tản sang Mỹ ngày 29 tháng 4 - 1975 và định cư tại Fairfax (Virginia). Ông mất tại đây, hưởng thọ 86 tuổi.

BÁNH BÈO

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Lăng phí là xấu, quá xấu, nhưng khi Tô Lâm (Tổng Bí Thư CSVN) phê phán sự lãng phí lại thành lãng xẹt:

“LĂNG PHÍ CÒN DIỄN RA KHÁ PHỔ BIẾN, DƯỚI NHIỀU DẠNG THỨC KHÁC NHAU, ĐÃ VÀ ĐANG GÂY RA NHIỀU HỆ LUY NGHIỆM TRỌNG CHO PHÁT TRIỂN.”

Bởi mấy ông và người nhà toàn đi nước ngoài trị bệnh...

“THÀ RẰNG CỨ ĐỂ CHO NGƯỜI BỆNH CHEN CHÚC, NẪM GIƯỜNG GHÉP, NẪM CẢ TRÊN CÁNG DƯỚI NỀN NHÀ, CÒN HƠN LÀ PHẢI ĐI VAY VỐN ĐẦU TƯ XÂY DỰNG, ĐỂ RỒI TRONG CHI PHÍ NGƯỜI BỆNH PHẢI TRẢ...”

Hoàng Văn Cường
Đại biểu quốc hội thành phố Hà Nội
Ủy viên Ủy ban Tài chính - Ngân sách Quốc hội CSVN

Chắc trước khi đi họp ổng lấy sách Tàu ra học một loạt thành ngữ...

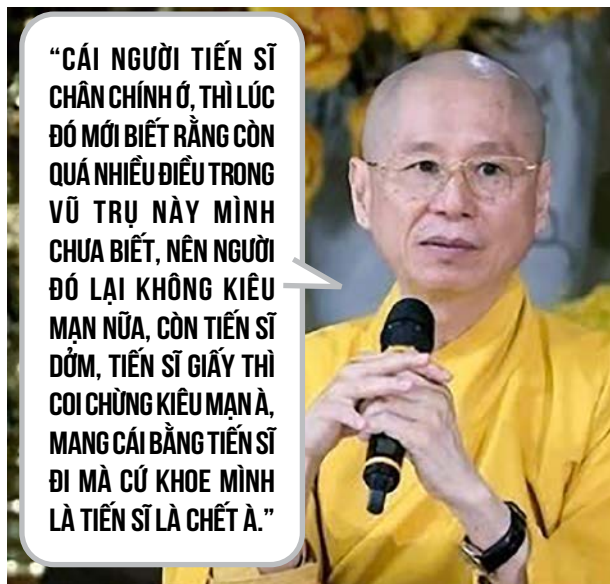
“QUAN ĐIỂM CỦA CHÚNG TÔI LÀ NUÔI QUÂN ĐỘI 3 NĂM, SỬ DỤNG 1 GIỜ, RẤT CẦN SỰ BÍ MẬT, THIÊN CƠ BẤT KHẢ LỘ.”

Đại tướng Phan Văn Giang
Bộ trưởng bộ Quốc phòng CSVN

Sau khi Thích Chân Quang - Vương Tấn Việt chính thức bị xác định dùng bằng cấp 3 giả, bằng đại học giả và bằng tiến sĩ Đại học luật Hà Nội cũng giả, nhiều phát biểu của ông được “đào lại”:

“CÁI NGƯỜI TIẾN SĨ CHÂN CHÍNH Ở, THÌ LÚC ĐÓ MỚI BIẾT RẰNG CÒN QUÁ NHIỀU ĐIỀU TRONG VŨ TRỤ NÀY MÌNH CHƯA BIẾT, NÊN NGƯỜI ĐÓ LẠI KHÔNG KIỂU MẠN NỮA, CÒN TIẾN SĨ DỪM, TIẾN SĨ GIẤY THÌ COI CHỪNG KIỂU MẠN À, MANG CÁI BẰNG TIẾN SĨ ĐI MÀ CỨ KHOE MÌNH LÀ TIẾN SĨ LÀ CHẾT À.”

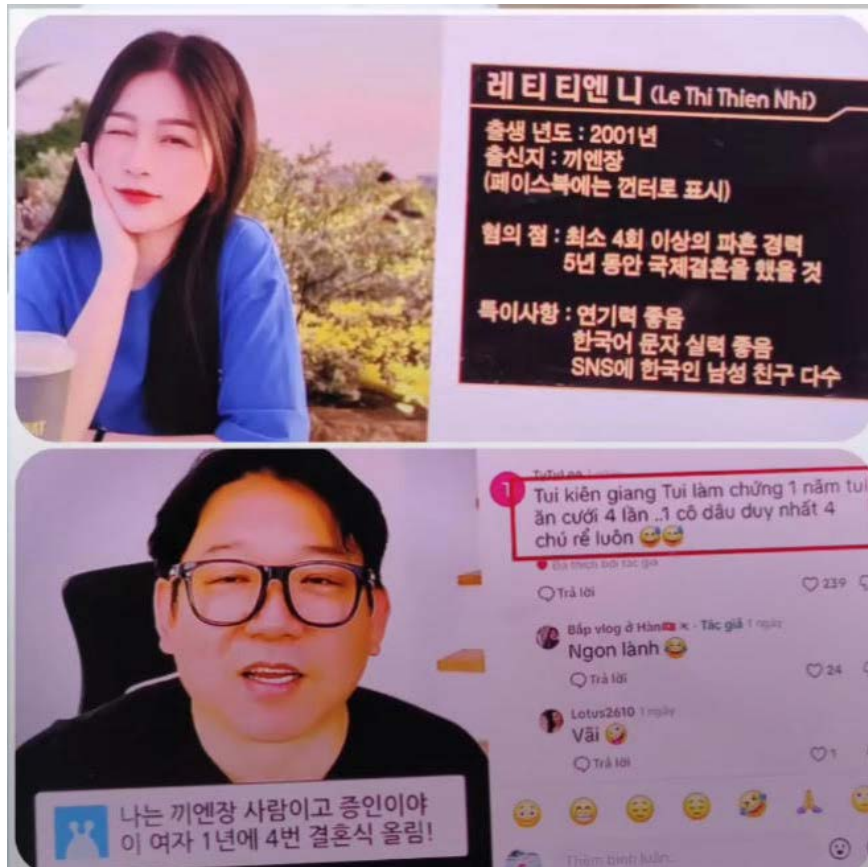

Ngã giá rồi trả giá

Ở Việt Nam, có những làng, xã được đóng mộc là làng/xã “xuất khẩu cô dâu”... Chuyện tưởng như chỉ còn dừng lại từ hồi trước những năm 2010, khi mạng xã hội chưa thật sự phát triển, các cô dâu Việt còn mơ mộng ảo tưởng về tương lai của những cuộc hôn nhân ngã giá, nhưng sự thật thì tận 2024 các làng/xã “xuất khẩu cô dâu”, hội/nhóm về “cô dâu xuất cảnh” vẫn đông đúc. Từ đây xảy ra nhiều chuyện đáng buồn hơn là vui.

Cô gái Kiên Giang nổi tiếng khắp Hàn Quốc vì một năm lấy 4 chồng Hàn
- NGUỒN: MẠNG XÃ HỘI

DU UYÊN
SÀI GÒN, VN

Cả cần gổ cùm từ “mai mối lấy chồng ngoại” sẽ cho ra một loạt những hội nhóm với hàng chục ngàn thành viên như “Mai mối kết hôn Việt - Hàn”, “Mai mối kết hôn Hàn Quốc”, “Mai mối lấy chồng Hàn Quốc”, “Hội mai mối kết hôn Việt - Mỹ”, “Mai mối kết hôn Việt - Nhật”, “Mai mối kết hôn Việt - Đài”... Tại các nhóm này, những “ông mai”, “bà mối” đăng bài

tìm “cô dâu” bằng cách giới thiệu những chàng rể nước ngoài (phần lớn là Hàn Quốc, Trung Quốc...) kèm theo tiêu chuẩn chọn vợ Việt. Tuổi của các chú rể tầm cỡ 40-60 nhưng được tăng bốc lên mây, với công việc ổn định, nhà lầu, xe hơi, đầy đủ điều kiện như những “đại gia” thú thật, nhưng lại không ghi rõ tên, nơi sinh sống... Bù lại, số tiền sính lễ để tặng “nhà vợ” và những hứa hẹn thơm tho

sẽ được nhấn mạnh nhiều lần. Dưới các bài đăng là những bình luận của các chị em người Việt giới thiệu bản thân với những lời có cánh để tự ngã giá cuộc đời mình... Những “ông mai”, “bà mối” sẽ lấy thông tin các cô gái, liên lạc rồi tổng hợp, lên danh sách, tạo cuộc hẹn cho các “chú rể” xem mắt. Những chi phí “tuyển dâu” sẽ được “đàng trai” lo nên chuyện một “chú rể” được ưu tiên “xem mắt” mấy

chục “cô dâu” chẳng có gì lạ, chỉ cần “chú rể” có điều kiện vật chất. Bên cạnh những “cô dâu” vỡ mộng khi đặt chân tới xứ người thì cũng có những “chú rể” bị lừa thê thảm và không thể kiện được hoặc kiện hoài chưa có kết quả. Ví dụ như gần đây, có một cô dâu quê Kiên Giang nổi đình nổi đám khắp cõi mạng Việt-Hàn bởi một năm cưới 4 chú rể Hàn, nhận 40 triệu won (800 triệu VND) tiền sính lễ rồi “boom hàng” hôn nhân, hiện các “chú rể” đang hiệp lực tìm kiếm “cô dâu” này để “đòi quà”.

Thời nay cũng khác xưa, cũng có nhiều “cô dâu” Việt sẵn sàng bỏ tiền ra để được “tuyển rể”, được cái, chi phí để “nhà gái” chi ra cho việc “tuyển rể” sẽ rẻ hơn đàn trai vì ngoài những thông tin được các “ông mai”, “bà mối” đưa thì “cô dâu” không biết gì, bởi không thể bỏ thêm tiền đi nước ngoài xác minh gia cảnh “chú rể”. Theo một bà mối online, “cô dâu” Việt chỉ cần bỏ ra vài triệu VND là có thể xem mặt, làm quen với 3 đến 5 chàng rể Hàn Quốc. Công ty môi giới sẽ tổ chức cho các cô gái gặp trực tiếp các chàng trai Hàn Quốc ngay tại Sài Gòn, Hà Nội (tùy nơi cô gái ở). Nếu hai bên đồng ý sẽ tổ chức ngay lễ đính hôn. Khi đó, cô dâu phải đặt cọc cho bà mối từ 10 đến 15 triệu VND để làm các thủ tục kết hôn, phần này các chú rể sẽ trả lại

cô dâu theo thỏa thuận. Thời gian từ lúc gặp mặt đến lúc kết hôn rất ngắn. Sau đó, các cô gái sẽ tham gia khóa học tiếng Hàn (từ 3-5 tháng) còn chú rể trở về nước đợi khi cô gái học xong sẽ quay lại đón. Và, dĩ nhiên, cuộc chơi nào cũng có người thua kẻ thắng, các “cô dâu” mạnh mẽ của chúng ta vẫn có thể bị lừa tiền vì lỗ “nap tài” cho các “ông mai”, “bà mối” rồi mà “chú rể” biệt tăm. Cũng có chị hẹn hò chọn lựa êm xuôi hết rồi, tới lúc đi ghi danh kết hôn thì tên “chú rể” trên giấy

tờ lại khác, tình tảo kiện cáo mới hay người mình hẹn hò hôm rày là do “ông mai”, “bà mối” thuê để dụ dỗ...

Khi đàn trai kiếm vợ với tâm thế “mua may”, đàn gái kiếm chồng với tâm thế “bán đất”, đa số kết quả của các cuộc hôn nhân như trên trở thành địa ngục, vì họ ở với nhau cùng tâm thế đề phòng và nghi ngờ. Nói đa số vì trong tận sâu thâm tâm, tôi vẫn mong có ai đó tìm được hạnh phúc.

“Một giáo viên dạy tiếng

Hàn ở Việt Nam chia sẻ hoàn cảnh của học viên mình:

Nhờ tất cả đồng hương Việt ở Hàn chia sẻ trong cộng đồng người Hàn giúp mẹ em bé tìm lại quyền lợi cho con. Người cha của em bé là “이원재”, mẹ em bé là học viên của trung tâm ngôn ngữ của mình.

Hai vợ chồng bạn tổ chức đám cưới và ở với nhau ngày 14-8-2023 đến ngày 31-8-2023, bạn gái bị chậm kinh. Khi đi khám, bác sĩ nói bạn gái đã có thai, thai nhi khoảng 4 tuần. Bạn gái vui mừng báo cho chồng, chồng bạn một mực nói rằng “cưới nhau hôm 14, nay là ngày 31, tại sao bác sĩ nói có bầu 4 tuần? Vậy không phải con tôi!” Bạn gái đưa lão chồng ra cả bệnh viện quốc tế ở Việt Nam lần Hàn Quốc khám để bác sĩ giải thích cách tính tuổi thai nhi, ông chồng ừ hử tỏ ra là đã hiểu trước mặt bác sĩ, nhưng với vợ ông thì hàng ngày nhấn tin nghi ngờ, không tin đứa bé là con ông ta. Thật tàn nhẫn, khi thủ tục Visa cho bạn gái đã hoàn tất, ngày ra visa đã có, anh chồng gọi cho Đại sứ quán Hàn Quốc tại Việt Nam hủy visa, phải bỏ trách nhiệm với vợ lần đưa bé trong bụng. Bạn gái đã phải sinh mổ, gia cảnh khó khăn, hiện đang được các bạn học tại cùng trung tâm giúp đỡ, mong các đồng hương ở Hàn tìm cách liên lạc cha đứa bé

■ HAI VỢ CHỒNG BẠN NÀY CƯỚI NHAU VÀO NGÀY 14 / 08 / 2023 , ĐẾN NGÀY 31 / 08 / 2023 , BẠN ẤY BỊ CHẬM KINH , ĐI KHÁM THÌ BÁC SĨ NÓI BẠN ẤY ĐÃ CÓ THAI , THAI NHỊ KHOẢNG 4 TUẦN TUỔI , BẠN ẤY VUI MỪNG BÁO CHO CHỒNG , ANH CHỒNG KHẲNG KHẲNG NÓI LÀ : " CƯỚI NHAU HÔM 14 , HÔM NAY LÀ NGÀY 31 , TẠI SAO BÁC SĨ LẠI NÓI CÓ BẦU 4 TUẦN , VẬY LÀ KHÔNG PHẢI CON ÔNG ẤY . ANH TA ĐỀU BIẾT RẰNG BÁC SĨ HỌ TÍNH THEO NGÀY BẠN GÁI KIA HẾT KINH NGUYỆT LÀ NGÀY ĐẦU THAI KỲ , CHỨ ĐỀU CÓ TÍNH THEO KIEU NHƯ : ANH TA CƯỚI VÀ QUAN HỆ VỚI CHỒNG LÀ : NGÀY 14 , CHO ĐẾN NGÀY 31 THÌ THAI NHI ĐƯỢC 2 TUẦN THÔI CHỨ " .. ĐUA CẢ RA BỆNH VIỆN QUỐC TẾ KHÁM LẠI ĐỂ BÁC SĨ GIẢI THÍCH CHO NHỮNG ANH ĐÓ NHẤT NHẤT LÀ CHỈ 2 TUẦN CHỨ KO PHẢI 4 TUẦN . SAU NHIỀU LẦN ĐƯỢC BÁC SĨ BÊN HÀN QUỐC CÙNG NHƯ BÊN VIỆT NAM GIẢI THÍCH , TRƯỚC MẶT BÁC SĨ THÌ ANH TA TỎ RA LÀ ĐÃ HIỂU RÕI , XONG VỚI VỢ MÌNH THÌ HÀNG NGÀY NHẮN TIN NGHI NGỜ VÀ KHÔNG TIN ĐUA BÉ TRONG BỤNG MẸ LÀ CON CỦA ANH TA , ANH TA CÓ THỂ XÉT NGHIỆM ADN CÓ MÀ ? ? ĐÂY LÀ CÁI CỐ ĐỂ ANH TA CHỐI BỎ VỢ CON MÌNH MÀ THÔI , THẬT TÀN NHẪN KHI THỦ TỤC VISA HOÀN TẤT , NGÀY RA VISA ĐÃ CÓ , ANH TA ĐIỆN THOẠI CHO ĐẠI SỨ QUÁN HÀN QUỐC TẠI VIỆT NAM HỦY VISA VÀ HOÀN TOÀN KHÔNG CÓ TRÁCH NHIỆM HOẶC CHU CẤP CHO MẸ EM BÉ , PHẢI SINH MỔ , ĐIỀU KIỆN GIA ĐÌNH LẠI KHÓ KHĂN , MẸ BÉ VÀ BÉ ĐANG ĐƯỢC CÁC BẠN HỌC CÙNG TIẾNG HÀN TRÊN TRUNG TÂM GIÚP ĐỖ VÀ CÙNG CHĂM SÓC BÉ ĐẾN THỜI ĐIỂM HIỆN TẠI CON ĐƯỢC 1 THÁNG 1 NGÀY .. " .. CHO NÊN MỚI CÓ CHUYỆN VỚI BÉ NHƯ NGÀY HÔM NAY .. MẸ BÉ LÀ HỌC SINH HỌC TIẾNG TẠI TRUNG TÂM MÌNH .

Chồng cũng không tin vợ (Vợ chồng Hàn chối bỏ con bởi đếm ngày “quan hệ tình dục”) - NGUỒN: CHỤP MÀN HÌNH

để xét nghiệm DNA mình oan cho bạn gái.”

“The Seoul Economic Daily dẫn tin VnExpress về vấn đề phụ nữ Việt Nam ly hôn chồng Hàn sau khi có quốc tịch Hàn: Cô An - một phụ nữ Việt Nam (20 tuổi), đã kết hôn với người chồng Hàn Quốc (47 tuổi) thông qua dịch vụ môi giới hôn nhân. Cô An chia sẻ: “Tôi nhận được thông báo ở bệnh viện rằng vì tuổi tác của chồng tôi nên việc mang thai không dễ dàng. Nhưng chồng tôi khẳng định đó là trách nhiệm của tôi một cách bất công”.

Hiện tại, việc ly hôn sau khi có được quốc tịch Hàn Quốc và có thể sống hợp pháp ở Hàn Quốc đã trở thành mục tiêu hàng đầu của An. Cô nói thêm: “Tôi chọn lấy chồng Hàn Quốc để tránh các vấn đề về visa. Nếu có hộ chiếu Hàn Quốc, tôi có thể tự do đi du lịch và mang lại tương lai tốt đẹp hơn cho các con tôi và giúp người nhà tôi nhập cư”.

Cô Bình (27 tuổi) cũng kết hôn với một người đàn ông Hàn Quốc thông qua môi giới. Cô Bình bày tỏ: “Tôi không có ý định sống mãi cùng nhau. Tôi xem đây là cách để có được quốc tịch Hàn Quốc trong vòng 2-3 năm. Mục tiêu của tôi là đáp ứng đủ điều kiện lưu trú để thi lấy quốc tịch”. Cô Bình nói thêm: “Tôi không thể cảm nhận được tình cảm dành cho chồng và vì điều

Các chị ơi cho 4 tháng trước ck e về chơi bây giờ e phát hiện có bầu , e nói với a ấy xong không biết tại sao hơn 1 tuần nay không liên lạc dc với anh ấy, e thì đang trong thời gian học mà e lo lắng suy nghĩ nhiều quá , các chị bảo e giờ phải làm sao àk

Vợ không tin chồng - NGUỒN: CHỤP MÀN HÌNH

này mà ngày nào tôi cũng cảm thấy bức bối và căng thẳng. Điều này đang ảnh hưởng rất lớn đến sức khỏe tinh thần của tôi.”

Theo các phương tiện truyền thông, nhiều phụ nữ Việt Nam ly hôn với chồng Hàn sau khi có quốc tịch, rồi lại tái hôn với đàn ông Việt Nam để xây dựng một gia đình mới lâu dài.”

Đôi khi vì một bài viết của tha nhân mà Du Uyên dành 5 ngày để đọc thêm cả ngàn bài viết khác, bài viết của “chàng rể” Hàn này đang gây tranh cãi rất nhiều ở các trang mạng xã hội Hàn Quốc và Việt Nam:

“Anh Ahn có vợ là người Việt Nam qua dịch vụ mai mối, vợ anh muốn đưa bố mẹ sang Hàn Quốc làm việc. Anh Ahn đồng ý, còn làm visa cho bố mẹ vợ khiến cô vợ rất cảm động. Tuy nhiên, anh Ahn không thật lòng muốn giúp bố mẹ vợ mà muốn đưa họ trở lại Việt Nam nên đã làm cách sau:

Làm thế nào để đuổi cổ bố

mẹ vợ về Việt Nam?

1. Mời bố mẹ vợ đến.

2. Kiểm một công việc tại nông thôn và mua đồ ăn, quần áo cho họ. (Hãy nói rằng “Chúng ta là gia đình. Con sẽ giúp bố mẹ nhiều nhất có thể” và đối xử tốt với họ.)

3. Ở các trang trại có ký túc xá, nhưng nếu có thể hãy thuê cho họ một căn phòng. Vì ký túc xá ở trang trại thường rất bẩn thỉu, nhưng điều kiện như vậy đã rất tốt so với các căn phòng trọ ở Việt Nam. (Quan trọng là nếu thuê cho họ một căn phòng, họ sẽ nghĩ rằng con rể thật tốt.)

4. Khoảng 3 tuần sau, hãy tìm cơ hội để báo cảnh sát rằng có người nước ngoài làm việc bất hợp pháp ở đó.

5. Cảnh sát sẽ đến và kiểm tra visa của bố mẹ vợ, xác định họ không được phép hoạt động ở đây.

6. Bố mẹ vợ sẽ bị trục xuất.

7. Họ sẽ không bao giờ có thể quay trở lại. (Bố mẹ

vợ chưa bao giờ nghi ngờ rằng tôi là người báo cáo.)

Họ muốn nhập cảnh vào Hàn Quốc ư? Hãy khiến họ không bao giờ dám nhắc đến điều đó nữa bằng cách tự tay trục xuất họ. Tôi là người đã trục xuất bố mẹ vợ vào năm ngoái - 2023. Vợ tôi cũng không bao giờ nhắc đến việc mời họ hay bất kỳ ai trong gia đình ở Việt Nam sang Hàn Quốc nữa. Không ai biết chuyện nên tôi chia sẻ mẹo này.”

Và, đôi khi, sự thật mất lòng...

“Tính ra mấy ông bố đơn thân với mấy ông lớn tuổi lỗ thời sống dưới quê... trong mắt của đàn bà con gái Hàn mấy ông không là gì. Mà khi mấy ông về Việt Nam vẫn còn con gái Việt Nam tuổi mới lớn xinh đẹp ngồi xếp hàng gần 100 đứa để chờ được mấy ông chọn mọi người nhỉ?”

“Thật không hiểu sao thời này còn lấy chồng/vợ qua mai mối nhỉ? Nhất là lấy chồng Hàn. Nhật. Nói thật, cả cái nước mình nó khinh luôn chứ đâu riêng con gái Việt Nam. Việt Nam đi đâu cũng dính combo: Ôn ào, xả rác - nhập cư bất hợp pháp - hôn nhân hợp đồng lấy quốc tịch - vi phạm pháp luật - nạn trộm cắp... Muôn đời không ngóc đầu lên được với đồng hương, nói chi là với những kẻ không liên quan, không hiểu chúng ta là ai?”

DU

HOÀNG VŨ

Ở Hoa Kỳ cũng như nhiều nước trên thế giới, mall là những trung tâm mua sắm rất tiện lợi cho người tiêu dùng. Nay thì tình thế đã đổi khác: nhiều mall đã phải đóng cửa vì không có nhiều khách hàng lui tới. Những chi tiết sau đây giúp bạn nhớ lại thời kỳ huy hoàng của các trung tâm mua sắm đó.

Mall

HAI KỲ - KỲ 1

■ Mall ngày nay có lẽ đã thay đổi rất nhiều so với trung tâm thương mại (shopping center) nơi thời trẻ bạn từng đi mua quần áo đi học. Ngoài việc mua sắm, ở mall bây giờ bạn còn có thể xem một bộ phim, tham gia một trò chơi, đi roller coaster, nhận nuôi thú cưng, ngay cả gia hạn bằng lái xe của mình.

■ Những cách sử dụng sáng tạo như vậy đã giúp lấp đầy các khu vực trống khi mà nhiều cửa hàng lớn truyền thống của trung tâm thương mại đóng cửa một số chi nhánh (như JCPenney, Macy's, Sears) hoặc ngừng hoạt động hoàn toàn (như Lord & Taylor, Montgomery Ward). Trước khi các mall được tái "cấu trúc" gần đây, nhiều nơi đã bị bỏ trống, trở thành những "trung tâm ma".

■ Năm 1980 là thời kỳ cực thịnh của các mall, có tới khoảng 2,500 trung tâm mua sắm khắp Hoa Kỳ. Nhưng hiện nay, khi thói quen tiêu dùng đã thay đổi, và mua sắm trực tuyến chỉ với một cú nhấp chuột dễ dàng đưa hàng hóa đến tận cửa nhà, chỉ còn khoảng 700 mall mở cửa trên toàn quốc.

■ Mall đầu tiên trên thế giới là Galleria Vittorio Emanuele II tráng lệ tại Milan, Ý. Được thiết kế bởi kiến trúc sư nổi tiếng Giuseppe Mengoni vào năm 1877 và vẫn còn tồn tại đến ngày nay, nơi đây được gọi là "phòng khách" của Milan. Kiến trúc xa hoa và hành lang có mái che mời gọi mọi người tản bộ một cách thư thái. Nhà văn Mark Twain đã viết trong cuốn A Tramp Abroad: "Tôi muốn sống ở đó mãi mãi".

■ Mall hiện đại đầu tiên ở Hoa Kỳ, Southdale Center, mở cửa tại Edina, Minnesota, vào năm 1956 và vẫn hoạt động đến ngày nay. Từ nơi đó đến mall lớn nhất nước, Mall of America tại Bloomington, chỉ cách vài miles. Với 520 cửa hàng, hơn 50 nhà hàng, 2 khách sạn, 2 sân golf mini, một đường trượt zipline, một hồ cá và một công viên giải trí, đây là một điểm đến cho kỳ nghỉ. Kể từ khi khai trương vào năm 1992, trung tâm mua sắm khổng lồ này đón chào 400 triệu khách mỗi năm từ khắp nơi trên thế giới.

■ Điều đáng ngạc nhiên là Mall of America rộng 78 acres này lại không phải là mall lớn nhất thế giới. Danh hiệu đó thuộc về Iran Mall ở Tehran, với diện tích gần gấp 4 lần, trong đó có một thư viện, một phòng hòa nhạc và một nhà thờ Hồi giáo, cùng với các dịch vụ thông thường khác. Khi mở cửa vào năm 2018, trung tâm khổng lồ này của Iran đã "cướp" danh hiệu của New South China Mall ở Dongguan, Trung Quốc. Được thiết kế để thu hút khách hàng giàu có, với các cửa hàng cao cấp và một con kênh có thuyền gondola, mega mall Trung Quốc này đã từng khá vắng vẻ trong nhiều năm, vì hầu hết mọi người không đủ khả năng mua sắm ở đó. Sau khi được thiết kế lại với nhiều sản phẩm dành cho tầng lớp trung lưu, "trung tâm ma" này cuối cùng đã trở nên sống động.

(còn tiếp)

Suy Đi Ngẫm Lại

Song hành với một người bạn trong bóng tối tốt hơn là đi một mình trong ánh sáng.

HELEN KELLER

Mẹ có thể không có xe hơi, mẹ có thể không có một căn nhà lộng lẫy. Nhưng được nép sau lưng mẹ là hạnh phúc lớn nhất đời.

KHUYẾT DANH

Thời thế thay đổi. Và bạn bè ra đi. Cuộc đời không dừng lại vì ai cả.

STEPHEN CHBOSKY

MINH HẢI

Giao thông ở Mỹ

Một bạn trẻ người Việt tới thăm nước Mỹ lần đầu tiên viết thư về kể những điều bạn đã gặp khi đi lại trên đường phố.

- Ở Mỹ không có chuyện phóng nhanh, giành đường, vượt ẩu trên đường. Mọi người chấp hành luật giao thông như là một nét văn hóa của người lái xe. Đặc biệt ở ngã tư khi đèn tín hiệu giao thông bất ngờ trục trặc không hoạt động hay báo hiệu không đúng, thì mọi người nhường nhau, mỗi chiều di chuyển khoảng 4-5 chiếc sau đó tự động nhường đường cho chiều kia đi, 4-5 chiếc cứ thế lần lượt mà đi không xảy ra kẹt xe dù không có cảnh sát ở đó.

- Lái xe khi gặp đèn đỏ dù đường vắng không có cảnh sát cũng ngừng lại chờ đèn xanh mới tiếp tục đi. Lái xe lúc say là điều cấm kỵ. Ở Mỹ có luật cấm uống rượu bia khi lái xe, nhưng điều quan trọng là ý thức tự giác của mọi người, hầu như không ai uống rượu bia khi lái xe (nếu có thì rất hiếm không đáng kể).

- Những con đường nội bộ trong siêu thị, khu mua sắm, khu dân cư khi gặp người đi bộ băng ngang qua thì tất cả lái xe phải dừng lại nhường đường sau đó mới chạy tiếp. Xe hơi chạy rất nhiều trên đường cũng như trong trung tâm thành phố nhưng không có một tiếng còi xe. Giữa đêm khuya vắng vẻ không có chiếc xe nào qua lại nhưng người lái xe vẫn chờ đèn xanh ở ngã tư bật sáng lên rồi mới tiếp tục chạy.

MH - TRANG WEB DU HỌC SINH

BẢO HUÂN

LỜI GIỚI THIỆU: Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, hiện đang làm việc tại Texas Health and Human Services Commission (HHSC) là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, an toàn và thảm họa bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid), Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP). Cô tham gia nhiều hội đoàn và có chương trình về Phúc Lợi Xã Hội trên radio và TV tại Dallas. Cô mong muốn được giúp đỡ đồng hương qua việc giải đáp các thắc mắc trong lãnh vực phúc lợi xã hội của tiểu bang.

Mọi thắc mắc xin gửi câu hỏi về: bientap@trenews.net

CINDY THU HOÀNG
DALLAS

Bảo hiểm cho người lớn

HỎI

Thưa chị Thu Hoàng, tôi có bảo hiểm bên California, tôi dọn về Texas, bảo hiểm bên California của tôi khi đi bác sĩ họ không nhận và nói tôi cần xin lại bảo hiểm bên Texas, tôi cũng đã nộp đơn xin bên Texas nhưng lại bị từ chối, tôi chưa có việc làm, hiện giờ không có bảo hiểm, vậy có lý do gì mà tôi không nhận được bảo hiểm, xin chị chỉ dẫn cho tôi phải làm gì. Xin cảm ơn chị nhiều.

Xin thưa với chị mỗi tiểu bang sẽ có chương trình khác nhau và quyền lợi, đòi hỏi cũng sẽ khác nhau. Bảo hiểm ở tiểu bang nào thì chỉ sử dụng ở tiểu bang đó mà thôi, kể cả trường hợp khẩn cấp phải vào bệnh viện. Khi nộp đơn xin bảo hiểm, nếu đang có bảo hiểm bên California (hay bất cứ tiểu bang nào) sẽ không được nhận bảo hiểm của Texas cho dù đủ điều kiện để được nhận bảo hiểm. Luật lệ không cho phép nhận 2 bảo hiểm cùng lúc.

Tiểu bang Texas không có bảo hiểm cho người trưởng thành không mang thai và không có con nhỏ dưới 19 tuổi, (con nhỏ dưới 19 tuổi được nhận bảo hiểm thì mẹ/cha mới được nhận bảo hiểm, và cũng cần phải đủ điều kiện).

Chương trình bảo hiểm cho người lớn có con nhỏ sẽ không tính về tài sản nhưng phải là quốc tịch Mỹ hay thẻ xanh đúng điều kiện:

- Thẻ xanh được cấp theo diện con lai, tỵ nạn, Cuba, hoặc 1 vài trường hợp đặc biệt về thẻ xanh. (Thẻ xanh theo diện gia đình bảo lãnh sẽ không được nhận chương trình bảo hiểm).

TRẢ LỜI

Điều kiện về mức thu nhập như sau:

Gia đình:	Cha hoặc mẹ	Cha và mẹ
1.	\$103.	0
2.	\$196.	\$161
3.	\$230.	\$251
4.	\$277.	\$285
5.	\$310.	\$332
6.	\$356.	\$367
7.	\$389.	\$412
8.	\$441.	\$447
9.	\$487.	\$500
10.	\$527.	\$535

Khi đơn xin bảo hiểm được chấp thuận, quý vị sẽ được nhận bảo hiểm trong 1 năm, hết thời hạn thì phải nộp đơn xin lại.

Trong trường hợp quý vị nộp đơn vào tháng 8, đến tháng 10, Bộ Y Tế của chính phủ mới hoàn tất hồ sơ của quý vị (đủ điều kiện để nhận bảo hiểm), thì bảo hiểm sẽ có hiệu lực từ đầu tháng 6. Do đó, những chi phí về bác sĩ hay nhà thương (tính từ đầu tháng 6), quý vị còn nợ, chưa thanh toán, Bộ Y Tế của chính phủ sẽ chi trả giúp quý vị.

XIN LƯU Ý: Bộ Y Tế sẽ không chi trả những chi phí quý vị đã thanh toán. Bất cứ chương trình nào của Bộ Y Tế đều có thể thay đổi về luật lệ hay mức thu nhập hoặc tài sản. er

CTH

Một góc phố toàn hàng Trung Quốc ở Hà Nội

Mãi cho đến lúc này, tức giữa thập niên thứ 3 của thế kỷ 21, khi mà một phần nhân loại đang cố gắng để làm sao bảo đảm phẩm chất đời sống của mình gần gũi với thiên nhiên, ăn ngon, mặc đẹp và ở sạch... Thì Việt Nam, dường như sự lẫn lộn vì hàng Trung Quốc tràn ngập thị trường, thậm chí tràn ngập không gian mạng xã hội và tràn vào cả giấc ngủ như một cơn ác mộng thời đại.

Hàng Trung Quốc

nổi ám ảnh thời đại

UYÊN CA
QUẢNG NAM - VN

Hàng Trung Quốc, hàng nào?

Hiện tại, hàng hóa Trung Quốc đã được nâng cấp, chia ra nhiều “tầng”, trong đó có loại cho giới thượng lưu, trung lưu. Ở Việt Nam, hàng sản xuất không rõ nguồn gốc đến từ Trung Quốc tràn lan đại hải, dường như đi đâu cũng gặp.

Chị Linh, một chủ cửa

hàng chuyên bán hàng Trung Quốc ở chợ Kỳ Lừa, Lạng Sơn, cho biết:

- Hàng Trung Quốc từng một thời là cứu rỗi của dân Việt Nam, còn đến lúc này, nó trở thành nỗi ám ảnh và ác mộng của dân Việt Nam.

- Hàng Trung Quốc mà cứu rỗi sao chị?

- Những năm đầu thập niên 1990, Việt Nam còn nằm trong diện bị cấm vận hàng hóa của Mỹ, đời

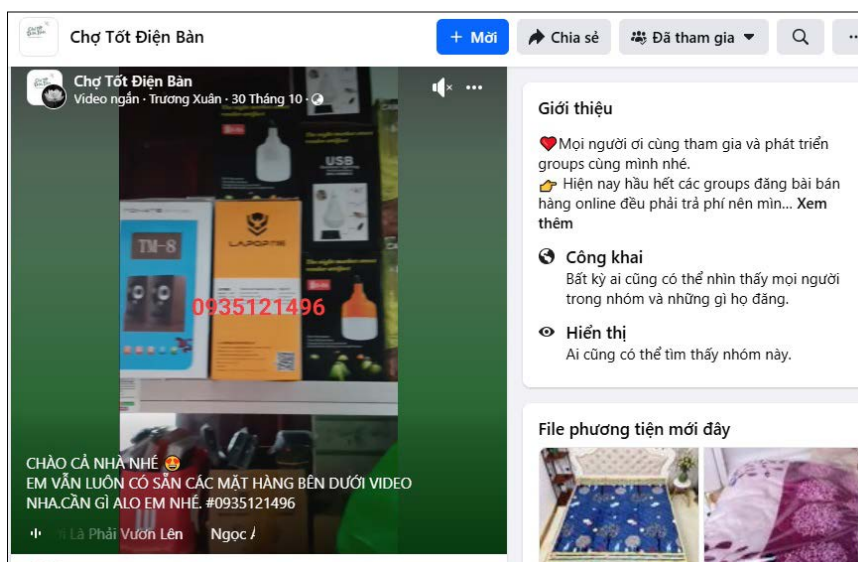
sống còn rất khó khăn, nghèo đói, lúc đó, những chiếc xe máy như Lifan, Ssangyong, Weu... xuất hiện với mẫu mã giống hệt xe Nhật, thậm chí có cả phiên bản Dream Trung Quốc. Thời đó, chiếc xe của Nhật giá vài lượng vàng, chiếc xe của Trung Quốc chưa tới nửa lượng vàng mà vẫn có thể chạy tốt, chạy được cả chục năm mới hư. Chính nhờ những chiếc xe như vậy mà người dân có

phương tiện để làm ăn, và ngành xăng dầu cũng tiêu thụ được, thị trường mới tăng tốc, để dần đi đến nền kinh tế bền vững hơn. Máy hát hay các thứ đồ điện tử, điện gia dụng đều có nguồn từ Trung Quốc, nông dân muốn mua một cái máy bơm nước chỉ tốn chừng 300 ngàn đồng, tương đương nửa chỉ vàng hồi đó. Trong khi đó, mua một cái máy bơm Liên Xô tốn vài chỉ vàng nhưng công suất thấp hơn, mau hỏng hơn...

- Tốt như vậy sao lại gọi là ác mộng hả chị?

- Đến lúc này, hàng cao cấp của Trung Quốc hoàn toàn vắng bóng mà chỉ những thứ hàng thứ cấp, hàng dỏm, hàng đều, hàng mà họ không xuất cảng đi đâu được thì tuồn sang Việt Nam bằng đường chính ngạch và tiểu ngạch.

Bán hàng online với hàng Trung Quốc sẵn kho trên các trang mạng

- Tuồn sang Việt Nam bằng đường tiểu ngạch thì dễ hiểu, nhưng đường chính ngạch là đường gì ạ?

- Đường chính ngạch là những loại hàng có nhãn mác, nhưng nhãn mác tại Trung Quốc người ta bán từng ký, các cơ sở sản xuất kinh doanh chỉ cần mua về dán, chứ phẩm chất hàng hóa đâu có được kiểm định!

Mà kiểm định kiểu gì, ví dụ như thuốc trừ sâu, linh kiện điện tử, mình không sản xuất được, thì bắt buộc phải để nó tràn lan. Vả lại, túi tiền của người Việt hầu hết chỉ mua được mấy loại rẻ tiền thôi, chứ hàng xịn, phải mua ở những nơi đẳng cấp, mà mấy thứ hàng xịn thì người bình dân không chạm tới được bởi nó quá mắc, chỉ có ai

rút rĩa được tiền của dân thì mới dám chơi...

- Ý chị là quan chức?

- Đúng vậy, chỉ có bọn nó mới có của mà rút trộm thuế dân, tham nhũng, hối lộ, lợi ích nhóm, tiền nhiều, tiền chùa mới mua sắm hàng hiệu, một món hàng hiệu tại Việt Nam sẽ có giá gấp đôi, gấp 3, thậm chí gấp 5 lần giá chính thức tại Mỹ, Châu Âu... Chính vì vậy mà người dân chỉ có thể mua hàng Trung Quốc. Và hàng Trung Quốc trở thành ác mộng bởi nó nhanh chóng trở thành rác thải. Hiện tại, rác thải thành từng núi, từng núi mà chưa có phương án giải quyết, trong đó, hàng Trung Quốc thành rác thải chiếm phải trên 50% đấy!

Đụng đầu cũng thấy hàng Trung Quốc

Chị Minh, một người buôn hàng từ Lạng Sơn về Sài Gòn, tiếp:

Những chuyến xe nối tiếp nhau chờ thông quan ở các cửa khẩu Lạng Sơn (hình tư liệu)

- Hàng Trung Quốc, nếu đến các tỉnh Đông Bắc và Tây Bắc Việt Nam thì sẽ thấy đây là thủ phủ của bất kỳ loại hàng Trung Quốc nào. Từ đây, các loại hàng sẽ phân phối đi các tỉnh miền Nam, trong đó có Sài Gòn.

- Thường thì chị đến chợ nào để mua hàng Trung Quốc và sau đó đưa về miền Nam bằng cách nào?

- Có lúc mình sang tận Trung Quốc để mua, trước đây mình hay đi như vậy, sang bên đó, mua giá rẻ hơn, sau đó thuê cẩu vận người ta đưa về Việt Nam và đưa lên xe vào Sài Gòn. Còn bây giờ thì không cần vậy, chỉ cần đến chợ Kỳ Lừa hoặc Đồng Đăng, hoặc bất kỳ khu chợ biên giới nào cảm thấy thuận đường là được. Có quen biết một chút thì lên chợ Cốc Lếu ở Lào Cai cũng ổn rồi. Mua hàng, sau đó gọi xe về Sài Gòn. Gần đây mình còn lên kế hoạch liên vùng nữa kia.

- Liên vùng là sao?

- Tức là mình có tiểu

Những mặt hàng giống hàng cao cấp, có giá siêu rẻ, chỉ có thể là hàng Trung Quốc

thương bán hàng online ở Chợ Lớn, chợ Bến Thành và các chợ khác. Họ cứ lên đơn hàng, nhưng hàng lại nằm ở kho tại Đồng Đăng, Kỳ Lừa, Cốc Lếu hay Hà Nội. Họ chỉ cần nhận đơn, các kho hàng ở phía Bắc giao hàng cho khách và chuyển tiền lãi cho họ. Mới đây, mấy trang Temu, Taobao và 1688 lọt vào Việt Nam, chao đảo toàn bộ các nhà buôn Việt Nam.

- Ảnh hưởng tốt hay xấu?

- Vô cùng xấu chị ạ! Nó

làm mất chút uy tín nhỏ nhoi mà nhà buôn Việt Nam có được từ việc bán hàng Trung Quốc. Vì hàng hóa mình buôn, mình tuyển chọn, ít ra cũng không đến nỗi quá tệ. Còn ở các trang Temu và Taobao, 1688 nghe đâu mấy ngày đầu, nó bán cho người ta, về xài không được, xài chừng mấy ngày thì bung bét nhưng trả rất khó, thậm chí trả hàng không được. Riết một hồi người ta không còn tin tưởng vào hàng online nữa, dân

buôn chết hết!

Như đồng cảm với chị Minh, chị Thủy, một người bán hàng online tại chợ Bến Thành, nói thêm:

- Thời bây giờ, cuộc cạnh tranh giữa chợ truyền thống và chợ không gian ảo quá khốc liệt, chợ truyền thống có nguy cơ thất trận...

- Cạnh tranh chợ truyền thống và chợ online cụ thể ra sao, chị?

- Trước khi dịch Covid-19

Chính ngạch, tiểu ngạch, kiểu gì hàng Trung Quốc cũng khắp thị trường Việt

Không khó bắt gặp những gian hàng vừa nhìn là khó khăn hỏi nguồn gốc xuất xứ như thế này. Chẳng biết quản lý thị trường ở đâu

hoành hành, người ta vẫn bán online một số thứ qua Lazada, Shopee... Nhưng rất hạn chế. Thế rồi dịch kéo đến, hình thức ship hàng ra đời, sau đó là cả một đội ngũ shipper hùng hậu từ Nam chí Bắc, khắp các hang cùng ngõ hẻm. Người ta bán hàng tận nhà. Chính vì vậy, thói quen ra chợ cũng giảm dần. Hơn nữa, cuộc sống bận rộn, nếu có người ship thì người mua đỡ vất vả. Chợ truyền thống trở nên ế ẩm vì các mặt hàng bán không chuẩn giá, có nói thách, bên cạnh đó hàng online lại phong phú, đa dạng hơn hàng ở chợ truyền thống. Đến lúc này thì chợ truyền thống thực sự ế ẩm và người ta buộc lòng phải bán online. Vì nếu không bán thì không trụ nổi. Mà đã bán online thì chắc chắn phải vịn vào một thứ bùa.

- Dạo này buôn bán cũng chơi bùa hả chị?

- Bùa đó là hàng Trung Quốc, vì chỉ có hàng Trung Quốc mới đủ sức mà tồn tại vì giá của nó mới cạnh tranh được. Chứ giờ đựng tới hàng Việt Nam thì coi như chào thua vì phẩm chất cũng 50/50 nhưng giá cả

lại trên trời. Thứ mà dễ nhận thấy là xe điện do Việt Nam sản xuất, xe đạp và giày dép, đường như thứ nào cũng đắt gấp 4, 5 lần hàng Trung Quốc, mẫu mã không đẹp bằng và phẩm chất có khi kém hơn. Như vậy thì nhà buôn bắt buộc phải chọn hàng Trung Quốc để tồn tại, nhất là tiểu thương các chợ Sài Gòn.

- Vì sao chị nhấn mạnh “nhất là tiểu thương các

chợ Sài Gòn”?

- Vì để có một gian hàng ngồi bán, các tiểu thương phải bỏ ra số tiền rất lớn, toàn tiền tỉ hoặc vài trăm triệu đồng cả. Bây giờ nếu không bán được hàng, không giao dịch tốt thì hàng ngày ngồi đóng thuế, số tiền đầu tư cho gian hàng coi như bỏ đi và nguy cơ sập tiệm là thấy trước mắt. Mà một khi sập tiệm thì có hàng trăm món nợ kéo theo.

Không có lựa chọn nào khác!

Câu kết “không có lựa chọn nào khác” của chị Thuỷ nghe thật nhói tim. Nghĩa là nền tiểu thủ công nghiệp Việt Nam đang đi vào cửa tử. Nghĩa là sẽ có hàng triệu gia đình sẽ thất nghiệp, hàng triệu người cha, người mẹ sẽ thần thờ không biết ngày mai sẽ dọn gì lên bàn ăn, hàng triệu đứa trẻ ngây thơ tung tăng đến trường mà không hề biết bố mẹ chúng vô đầu bút tai vì chưa đào đâu ra tiền đóng học phí, trong khi đó cơn cuồng phong tiền nhà, tiền điện, tiền xăng, tiền gạo, tiền thuốc và các khoản chạy chọt, đút lót, dầm dúi đều rải theo nhịp phi mã.

Dân Việt Nam dường như đang sống ngoài hoang đảo, nơi không có một bóng người, nhất là những con người có thể chỏ che, bảo vệ được cho họ giữa muôn trùng sóng dữ.

Tiểu thương cũng phải kiếm đường sống khi giá thuê ki-ot cao, chưa kể những khoản khác

Bài và hình UC

Người dùng Gmail, Outlook, AOL, Yahoo có thể bị hackers đánh cắp thông tin tài khoản

TẠ PHONG TẦN
RANGE COUNTY, CA

Hackers có được quyền truy cập email qua hành vi trộm cookie. Đây là cookie phiên hoặc cookie bảo mật, hoặc cookie “ghi nhớ tôi”. Chúng lưu trữ thông tin đăng nhập để giúp quý vị không cần phải gõ tên người dùng và password mỗi lần truy cập websites quen thuộc hoặc vào các trang mục của mình.

Mối đe dọa ảnh hưởng đến tất cả các nền tảng email cung cấp thông tin đăng nhập web, mặc dù Gmail, Outlook, Yahoo và AOL là những nền tảng lớn nhất. Mối đe dọa tương tự rõ ràng cũng ảnh hưởng đến các trang mục khác, bao gồm các website mua sắm và tài chính, mặc dù hiện nay thường có các biện pháp bảo vệ bổ sung, đặc biệt là đối với

“Tội phạm mạng đang có thể truy cập vào trang mục email,” FBI cảnh báo trong tuần này, ngay cả khi trang mục được bảo vệ bằng xác thực đa yếu tố (MFA.) Các cuộc tấn công bắt đầu khi người dùng bị dụ “truy cập các website đáng ngờ hoặc bấm click vào đường link lừa đảo tải xuống phần mềm độc hại vào máy tính của họ.” Tạp chí Forbes cho biết trong một bài viết ngày 03 tháng 11 năm 2024.

các trang mục tài chính. MFA thường không được lưu trữ theo cùng một cách và tội phạm sử dụng các phương tiện khác để đánh cắp mã trực tiếp.

Nếu như trước đây hackers chiếm luôn trang mục của người dùng, thì nay chúng tinh vi hơn là chỉ đọc trộm, dùng trộm, nên người dùng sơ ý sẽ không biết mình đang bị mất thông tin, bị lén dùng trang mục làm việc phi pháp.

Thí dụ: Hackers dùng trang mục của quý vị mua hàng online số lượng ít, lấy một ít tiền, nhiều người sẽ không để ý, hoặc lấy thông tin mật của chủ trang mục bán cho các đầu nậu chuyên mua bán thông tin mật. Hoặc hackers sẽ dùng trang mục của quý vị liên lạc với người quen, bạn bè khổ chủ để mượn tiền rồi xóa tin nhắn hỏi mượn tiền sau khi phía bị hỏi mượn đã nhận được tin nhắn, thì người bị “dùng chung” trang mục khó mà biết được.

Nếu chúng hacked cùng lúc nhiều nạn nhân thì con số lợi nhuận thu được sẽ rất lớn.

“Thông thường, loại cookie này được tạo ra khi người dùng nhấp vào hộp kiểm ‘Ghi nhớ thiết bị này’ (‘remember me’ hoặc ‘Remember this device’) khi đăng nhập vào website”, FBI giải thích. “Nếu tội phạm mạng lấy được cookie Remember-Me từ lần đăng nhập gần đây của người dùng vào email web của họ, hackers có thể sử dụng cookie đó để đăng nhập với tư cách là người dùng mà không cần tên người dùng, mật khẩu hoặc xác thực đa yếu tố (MFA)”.

Tuy nhiên, đáng mừng là thời gian gần đây, với những nỗ lực liên tục của Google và các bên khác nhằm ngăn chặn tình trạng đánh cắp như vậy từ Chrome và các trình duyệt khác. Những sáng kiến mới nhất tập trung vào việc liên kết cookie với các thiết bị và ứng dụng, khiến tình trạng

đánh cắp trở nên vô ích. Nhưng chúng ta vẫn đang ở giai đoạn đầu và tình trạng đánh cắp cookie vẫn là mối đe dọa lớn.

“Tội phạm mạng ngày càng tập trung vào việc đánh cắp cookie Remember-Me và sử dụng chúng như cách ưa thích để truy cập email của nạn nhân”, FBI cảnh báo, nhưng đưa ra 4 hành động được đề xuất “để bảo vệ bạn khỏi việc tự đặt mình vào tình thế nguy hiểm:

- Thường xuyên xóa cookie khỏi trình duyệt Internet của bạn.

- Nhận biết rủi ro khi nhấp vào hộp kiểm ‘Remember Me’ khi đăng nhập vào websites.

- Không nhấp vào các liên kết hoặc trang web đáng ngờ. Chỉ truy cập các trang web có kết nối an toàn (HTTPS) để bảo vệ dữ liệu của bạn không bị chặn trong quá trình truyền.

- Theo dõi định kỳ lịch sử đăng nhập thiết bị

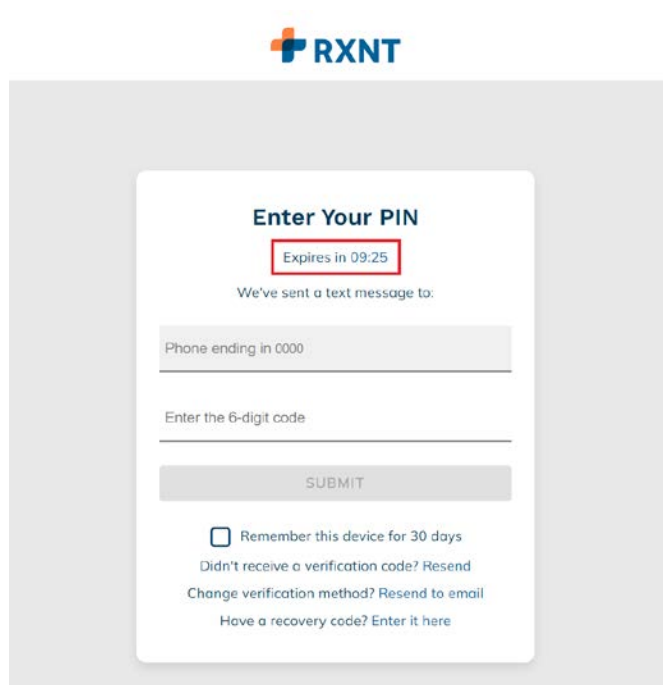
gần đây từ cài đặt trường mục của bạn”.

Như thường lệ, nếu quý vị nghĩ rằng mình có thể đã trở thành nạn nhân của tội phạm mạng này hoặc bất kỳ tội phạm mạng nào khác, quý vị có thể báo cáo với Trung Tâm Khiếu Nại Về Tội Phạm Internet (IC3) của FBI tại www.ic3.gov.

Sáng nay, trong khi mở Facebook ra, vì cái tật làm biếng tôi đã lỡ “tiện tay” bấm luôn vô hộp “Remember this device” nên tôi phải lập tức đổi password mới cho trường mục Facebook của tôi.

Cảnh báo mới nhất của FBI về các vụ xâm phạm MFA không có nghĩa là ngăn cản bất kỳ người dùng nào thiết lập MFA trên tất cả các trường mục có sẵn. Đây là bước tốt nhất quý vị có thể thực hiện để bảo vệ trường mục của mình. Và kết hợp với việc quản lý tốt những gì quý vị tải xuống, cài đặt, click và mở, nó có thể giữ an toàn cho quý vị.

Tầm quan trọng của MFA đã được tóm tắt gọn gàng trong phản hồi về việc Amazon cuối cùng đã thêm MFA vào dịch vụ business email của mình. “Thà muộn còn hơn không dường như là lý do biện minh cho sự chậm trễ gần một thập niên”, TechRadar đưa tin vào Thứ Sáu, “đặc biệt là đối với một trong những hình thức xác minh danh

tính cơ bản nhất đã trở thành thông lệ chuẩn trong nhiều năm nay”, cảnh báo “vẫn còn nhiều rào cản để bật MFA cho WorkMail, vì nó sẽ không được bật theo mặc định và quản trị viên hệ thống sẽ phải thêm từng người dùng vào Trung tâm danh tính AWS” bằng cách thủ công.

“Bất kỳ MFA nào cũng tốt hơn không có.” Không lạ khi hiện nay các trường mục online đều được liên kết với số smartphone cá nhân. Nó cũng như căn nhà có một ổ khóa chất lượng trung bình vẫn tốt hơn là cửa mở toang hoác.

Mặt trái của bảo mật kỹ là nhiều khóa quá đôi khi cũng rất bất tiện, nhất là đối với những người thường quên “chùm chìa khóa.” “42% người dùng đã từ bỏ một giao dịch

mua ít nhất một lần trong tháng qua vì họ không nhớ mật khẩu của mình”, báo cáo của FIDO cho biết, đồng thời nói thêm rằng “con số này tăng lên 50% đối với những người từ 25 đến 34 tuổi so với chỉ 17% đối với những người trên 65 tuổi”, điều này đặt ra một vấn đề khác. Nếu không muốn bị quên thì phải ghi “chìa khóa” ra và cất ở một nơi “bí mật” khác. Có người sẽ thắc mắc nếu quên luôn “bí mật” nơi cất giữ rồi sao? Ồ, thì áp dụng quy tắc “Nơi nguy hiểm nhất là nơi an toàn nhất” chớ sao. Còn “nơi nguy hiểm nhất” biến đổi theo từng cá nhân, không có ai giống ai.

Cách đây vài năm, có nhà đấu tranh cho nhân quyền gạo cội (đã lớn tuổi) ở Mỹ bỗng dưng nhắn tin cho tôi hỏi thăm

sức khỏe, rồi nhờ tôi “bấm vào link vote cho đứa cháu đang dự thi ở Việt Nam” thì tôi biết ngay nick Facebook của ông đã bị hacker chiếm, vì tôi biết ông không có “cháu” nào dự thi ở Việt Nam cả. Cá nhân tôi không bao giờ “vote” theo kiểu thân quen, vận động, đã thi thì cứ nhờ vô thực lực mà giựt giải. Nhưng không phải ai cũng có suy nghĩ giống tôi, nên đã có nhiều người mắc bẫy “vote người quen” này, và bị mất nick Facebook. Vì vậy mà thỉnh thoảng các ông/bà lớn tuổi lại nhờ bạn bè lên Facebook thông báo là nick Facebook bị hacked và “không có ý định mượn tiền ai cả.”

Một kiểu lừa khác là khi quý vị muốn download một software nào đó thì trên website đó chen chúc hàng đồng softwares yêu cầu tải xuống. Nếu không nhìn kỹ thì sẽ download lầm những softwares bị bên khác chèn vô.

Nguyên tắc bất di bất dịch đơn giản để bảo vệ trường mục cá nhân là KHÔNG TÒ MÒ, không click vô bất cứ link của ai gởi dù đó là bạn thân, người nhà. Nếu quý vị muốn xem thì vô Google search chủ đề của link đó, nhìn thấy link nào không bị Google đánh dấu đỏ “Warning” thì cứ mở ra xem.

TPT

ĐÀO T. THANH TUYỀN
SÀI GÒN, VN

BẢO HUÂN

Ngày xưa nhà ấy có vườn hoa hồng

Trước đó, tôi có một giấc mơ lạ và đẹp. Là bởi mọi thứ tôi gặp trong mơ, để đến 30 năm tôi hoàn toàn không nhớ gì về chúng. Vậy mà khi trở lại trong giấc mơ nó sống động từng chi tiết, bờ cỏ xanh bên rào, hoa văn bộ bàn ghế, gió đùa khóm trúc, bụi tre cửa mình, lũ chim chuyền cành tạo nên những âm thanh quẩn quýt, líu ríu, xôn xao.

Đặc biệt mùi hương của hoa hồng, đậm mà thoảng, nhẹ mà sâu khi nồng nàn cuống quýt, lúc nhạt nhòa xa xăm. Và nhân vật tôi là của những năm chân sáo, áo đầm, tóc thắt bím xa lắc lơ hơn nửa thế kỷ rồi!

Lạ còn bởi, bình thường tôi rất mau quên những giấc mơ, chưa khi nào nhớ mạch lạc câu chuyện. Chỉ loảng thoảng những gương mặt người, chuyện nọ xọ chuyện kia, lộn xộn không thể sắp xếp

thứ tự để kể lại ngọn ngành được. Thế nhưng, trong giấc mơ này, không gian và thời gian hiện lên rõ ràng, mạch lạc câu chuyện. Tại sao tôi đến đây, để làm gì, với những ai.

Vườn hồng đủ sắc màu. Một dây hoa vàng sáng lên trong nắng chiều, lượn vào màu trắng ngà của cái hàng rào gỗ thấp rồi chìm vào màu tường vôi mặt tiền căn nhà có nhiều ô cửa sổ. Bên dưới cửa sổ có vật hoa hồng phấn hay màu hồng tro, tôi không phân biệt được vì ánh nắng chiếu vào hơi gắt. Trên thảm cỏ, từ cửa sổ đến một cây to xòe tán rất rộng và dày mà tôi không nhớ là cây gì, có đặt bộ bàn ghế mây màu trắng, hoa văn đan cầu kỳ. Chiều mùa hè, chúng tôi 4 đứa đang học Pháp văn với soeur Marie, người Pháp. Chỗ chúng tôi ngồi không có giọt nắng nào rơi xuống.

4 đứa học trò nhỏ là 2 anh em tôi và 2 chị em Phượng. Chúng tôi ngồi quanh bàn tròn nhìn soeur Marie đang cầm một tấm bảng nhỏ, có kích thước lớn hơn cuốn vở. Một loại bảng không viết lên bằng phấn mà bằng một cây bút nhựa ngắn, đầu bo tròn. Cái bảng có một lớp nền màu đen, bên trên là miếng nhựa trong. Soeur Marie lấy cây bút viết lên miếng nhựa trong, chữ nổi trên nền màu đen. Chờ chúng

tôi đọc xong, soeur cầm lấy miếng nhựa kéo lên, xóa sạch rồi viết tiếp. Mấy chục năm sau, tôi mới gặp lại loại bảng này bán ở các nhà sách, gọi là “bảng viết xóa nam châm”.

Năm đó tôi và Phượng học lớp 5, anh tôi hơn 3 lớp. Sinh ngữ chính của anh tôi là Anh văn, lên lớp 10 mới học tiếng Pháp, gọi là sinh ngữ phụ. Anh tôi và chị của Phượng do đã quen việc học ngoại ngữ nên tiếp thu khá nhanh, riêng tôi học rất đuối, tôi hầu như không hiểu gì khi soeur Marie không biết tiếng Việt, vào giờ học toàn trao đổi bằng tiếng Pháp. Tôi lặp lại theo soeur như con vẹt mà không biết nghĩa câu, từ. Vậy mà sau này lên lớp 10 tôi luôn nhất lớp về môn Pháp văn và đọc rất đúng giọng, được thầy khen mới là điều ngạc nhiên chứ!

Được vài tháng, thấy tôi vẫn bết bát, không chút nào tiến bộ, soeur Marie “trả” tôi lại cho Ba, chỉ nhận dạy anh tôi. Sáng tôi học trên trường, cả buổi chiều ở nhà “lơ ngơ lơ ngơ” chẳng biết làm gì, Ba xin cho tôi học lớp Giáo lý của soeur Veronique, người Việt - gọi theo tên Thánh. Tôi cũng chẳng thích thú gì nên học hành lơ là lắm, nghe đó rồi quên ngay, hay lo ra trong khi học, chỉ mong mau được ra chơi... Biết

vậy, soeur Veronique chú ý đến tôi hơn. Soeur càng chăm chút, tôi càng thấy khổ sở.

Tôi hay tiếc những lúc ra chơi. Bước chân của đứa trẻ lên 9, nín thở, chạy u chưa giáp vòng khu đất rộng đã bị gọi vào học tiếp. Có 2 ngôi nhà, phía trước là nhà xây gạch, có nhiều ô cửa sổ kính, tôi đoán là nơi tiếp khách hay cầu nguyện. Hoa hồng trồng khắp lối đi, sân trước, trong vườn. Phía sau là nơi ở của các soeur, nhà gỗ, dựng theo kiểu nhà sàn, cầu thang đi lên cao khoảng một mét. Ngôi nhà không có gì đặc biệt ngoại trừ một mùi thơm dịu, sạch, thoảng phát mùi nắng từ những bộ tu phục màu xám phôi trên một sợi dây chằng phía sau cùng.

Một lần đi học sớm, tôi tha thẩn lần ra dãy phòng của các soeur và thấy một soeur đang đứng chải đầu trước gương. Mái tóc đen dày đổ xuống, dài và mượt óng đẹp lắm khiến tôi ngáy ra hơi lâu mới giật mình len lén lùi đi vì sợ bị phát hiện. Hồi ấy các soeur đội lúp trùm kín tóc nên tôi cảm giác như mình vừa phạm một điều tội lỗi.

Sœur Veronique có gương mặt đẹp và thật hiền. Đôi mắt sau cặp kính trắng luôn nhìn mọi người một cách trìu mến; đặc biệt giọng nói nhỏ nhẹ, dịu

dàng toát lên vẻ ân cần, quan tâm. Trong khu nhà ấy có nhiều soeur, nhưng tôi chỉ nhớ thêm một soeur lớn tuổi nhất, gương mặt khắc khổ, dáng đi nhanh nhẹn, giọng nói rất có uy. Những chiều êm ả với những giờ học Pháp văn, Giáo lý trong khu vườn hoa hồng đủ sắc màu ấy trôi chậm, đưa tôi qua hết mùa hè tiểu học rồi vào trung học.

Giấc mơ chỉ đến đó nhưng khiến tôi nhớ đoạn sau này với nhiều ray rút những năm tuổi 20.

Tôi vào trung học, bài vở, vui chơi, bè bạn, cuốn đi... tôi không còn dịp ghé lại khu nhà có vườn hoa hồng, chiều bình yên riu rít tiếng chim. Mùi thơm dịu nhẹ cộng với mùi nắng cũng tan trôi vào quên lãng. Sau này nghe ba tôi nói các soeur dọn đi nơi khác rộng rãi hơn.

18 tuổi tôi vào năm thứ 2 đại học ở Thủ Đức. Những năm thời bao cấp, xe cộ đi lại rất khó khăn. Tôi là dân tỉnh, mỗi lần vào lại Sài Gòn phải chen lấn mua vé xe rất khổ cực. “Đặt cục gạch” từ mờ sớm, xếp hàng cả ngày, đến phiên mình thì hết vé là chuyện cơm bữa. Bến xe ngày ấy rất hỗn độn, phức tạp, cướp giật, lường gạt đủ thứ, nói chung là phải rất cảnh giác, sơ hở dễ bị móc hay rạch túi xách. Tôi đã bị rọc túi một lần vào năm thứ nhất khi chen xe

buýt từ Sài Gòn lên Thủ Đức. Nhớ lại đường dao lam bén ngọt để lại trên cái túi simili còn lạnh người!

Hôm ấy, dù đã ra bến xe từ sáng sớm nhưng tôi vẫn không xếp được phía trước. Gần 3 tiếng đồng hồ chờ đợi, cuối cùng hết vé! Trong âm thanh lao nhao của đám đông, bật lên tiếng loa phóng thanh yêu cầu mọi người trật tự, nếu còn vé sẽ bán tiếp. Tôi nản quá vừa quay ra sau định nhờ người kế tiếp giữ giùm chỗ để ra ngoài một lát thì bất gặp một gương mặt nhìn tôi chăm chăm có lẽ từ lâu lắm. Tôi chợt dạ có chút sợ hãi khi nghĩ đến những việc thô miên, bỏ bùa mê ở bến xe. Người phụ nữ có gương mặt khắc khổ, màu da sạm, quầng những vết nám mà cặp kính mát màu xanh không che được hết. Tóc dài, kẹp bằng cây kẹp nhựa. Quần bà ba đen và cái áo ngắn màu xám tro nói lên vẻ lam lũ, quê mùa; ngược lại, đôi bàn tay nhỏ và thon, ngón áp út có đeo một chiếc nhẫn cho thấy cốt cách thanh nhã, lịch sự.

Đột nhiên người phụ nữ hỏi tôi: “Em mua vé đi Sài Gòn?”. Tôi gật đầu rất lạnh nhạt vì nghĩ bà ta đang có “ý đồ” gì đây. “Em học ở Sài Gòn?”. Lúc này thì tôi bực mình thật sự: “Vâng”. Bà ta nhìn tôi cười: “Em lớn quá tôi nhận không ra, nhưng tôi thấy Ba đang chờ em

ngoài kia”.

Tôi ngạc nhiên: “Sao cô biết ba cháu?”. “Có lẽ em quên rồi. À, mà em học ở đâu vậy?”. Tôi trả lời: “Dạ, ở Thủ Đức”. Bỗng dưng cảm giác sợ hãi ập đến, tôi thấy mình sao dễ tin người, hé lộ thông tin nơi học làm chi với người phụ nữ không quen ấy.

Thế nhưng người đàn bà chỉ cười và nói: “À, Thủ Đức”, rồi quay đi khi nghe có tiếng kêu bên ngoài. Tức thì, như một luồng điện xẹt ngang kích hoạt nhanh ký ức tôi. Nụ cười hiền, giọng nói dịu nhẹ, ân cần, khu vườn rộn tiếng chim, hương hoa hồng, bộ bàn ghế mây, tấm bảng của soeur Marie... lần lượt hiện lên chậm và chi tiết như tôi đang lật giở một cuốn album cũ. Tôi không có thời gian chạy theo người phụ nữ vì loa phóng thanh vang lên yêu cầu mọi người vào hàng. Tôi vội vàng quay lại và tự nhủ mua vé xong sẽ ra tìm cô ấy.

Khi ra bên ngoài, tôi chỉ thấy Ba đến đón. Ba hỏi: “Mua được vé không, con?”. Tôi gật đầu, Ba nói tiếp: “Hồi nãy Ba có gặp soeur Veronique. Bà ta giờ già và trông khắc khổ quá, lúc đầu Ba nhận không ra nhưng nhờ giọng nói quen thuộc. Soeur hỏi con học ở đâu, học có giỏi không. Ba nói con học giỏi, bà ta vui lắm”. Tôi vội vàng:

“Thế soeur đâu rồi, Ba?”. “Chắc bà ấy đã mua được vé đi Sài Gòn. Thôi mình về, ngày mai ra bến xe sẽ gặp nhau”.

Tôi bị “đứng hình” trong vài giây, sau đó tràn ngập cảm giác vừa hổ thẹn, nuối tiếc, tự trách mình. Gần 10 năm trôi qua, sao tôi vô tình như vậy chứ!

Tối đó, vào sinh nhật 18 tuổi, tôi đã viết một lá thư dài với những dòng chữ ray rứt, mong soeur tha thứ và dự định sáng hôm sau ra bến xe sẽ đưa cho soeur. Thế nhưng, mãi mãi lá thư không có người nhận. Trên chuyến xe đi Sài Gòn ngày hôm đó, tôi không gặp được nụ cười hiền, giọng nói nhẹ nhàng, ấm áp của ngày xưa.

Năm thứ tư đại học, tôi nghe Ba báo soeur Veronique chuyển vào Thủ Đức. Tôi đã tìm trong vô vọng, bế tắc không một tin tức gì về soeur.

Mười tám tuổi, tôi không dám tin vào sự nhân ái, thánh thiện của cuộc đời bởi nỗi hoài nghi quá lớn. Tôi nợ một lời xin lỗi cần phải được nói ra với một người trong suốt những năm tháng tuổi trẻ cho đến khi mọi thứ nguôi ngoai theo thời gian.

-oOo-

Tôi có một kế hoạch là chụp hình lại tất cả những ngôi nhà cổ/xưa ở quê mình. Tôi đặt tên

cho cái “dự án” nhỏ này là “*Tìm lại dấu xưa*”. Tôi có kể cho bạn bè thời trung học nên mỗi khi biết được ngôi nhà nào đẹp, bạn hay mách tôi tìm đến.

Tôi gặp lại Phượng chỉ mới mấy năm sau này. Thời gian ngắn ngủi ở lớp Pháp văn của soeur Marie vừa đủ để biết tên. Lên trung học, chúng tôi khác lớp nên mối quan hệ nhạt nhẽo, lỏng lẻo. Dòng đời trôi, tôi rời quê xuống thành phố, công việc, gia đình, cơm áo... Mãi đến khi nghỉ hưu mới có dịp “tùng tôn” cùng bạn bè cũ. Bây giờ chúng tôi thành nhóm 4 người, mỗi năm 2 lần đi chơi xa đâu đó, còn cà phê họp mặt ăn uống là bình thường.

Hôm ấy, tôi và Phượng ngẫu hứng rủ nhau “tìm lại dấu xưa” vì Phượng bảo giới thiệu cho tôi một nhà cổ rất đẹp tha hồ chụp hình. Trong câu chuyện giữa chúng tôi và chủ nhân nhà cổ không hiểu sao lại lạc vào khu đất rộng mà hồi ấy người ta cho các soeur thuê dựng nhà sàn, làm nơi ở và dạy học. Tôi và Phượng nhìn nhau: có phải ngôi nhà hồi đó không? Tôi hỏi dồn tin tức về các soeur. Người kể chuyện lác đác: “Chỉ biết sau đó các bà ấy dời vào D., cách đây 30 cây số”.

Chúng tôi thẳng tiến đến D., mục đích hỏi thăm tin tức về các soeur ngày ấy

mà trong tay không có một địa chỉ cụ thể nào, hú họa may rủi. Chưa đi làm sao biết con đường mình sẽ đến có những hy vọng gì mở ra, chờ đón?

Vừa đi vừa hỏi thăm đường với những thông tin vô cùng mù mờ, cuối cùng chúng tôi cũng đến được nơi cần đến là một tu viện. Thật tình ban đầu tôi không nghĩ sẽ gặp lại soeur Veronique nên tôi đã rất ngỡ ngàng khi biết soeur mới về lại Dòng, 2 năm trước. Tôi thở ra như hạ được cái gánh mang trên vai nhiều năm tuổi trẻ và hồi hộp ngồi đợi ở phòng khách. Không nhầm lẫn vào đâu được khi thấy soeur trong bộ trang phục thường ngày, quần đen, áo ngắn, đầu đội lúp trắng. Cặp kính trắng trên gương mặt trái xoan, nụ cười đôn hậu vẫn y nguyên trong cái nhìn của đứa con nít tôi ngày ấy, đặc biệt không thể nào quên giọng nói đã khiến tôi ray rứt một quãng đời. Tôi đã tìm một người đến tận hơn nửa thế kỷ mới gặp lại, ngẫu nhiên không định trước mà thành.

Chỉ một điều, chúng tôi có chung ký ức về ngôi nhà ấy nhưng thời gian quá lâu rồi, soeur đã chuyển chuyển nhiều nơi, cuối đời về lại D. an dưỡng tuổi già. Soeur đã dạy biết bao lớp học trò nhỏ, làm sao nhớ được một đứa bé lười học chỉ

thích đi tha thẩn khám phá, tìm tòi.

Tôi kể về Ba tôi, một người thầy thuốc vốn là bạn thân với các soeur khi xưa, nhưng đáp lại chỉ là cái lắc đầu: “Không nhớ”. Thời gian đã sàng lọc và bỏ đi quá nhiều ký ức đời người. Chỉ có tôi ôm giữ những câu trả lời lạnh nhạt ở bến xe ngày ấy và gặm nhấm nỗi day dứt của riêng mình.

Cuộc đời là vậy, đôi khi chúng ta mãi hoài ân hận về một lỗi lầm và chờ xin cơ hội tha thứ, nhưng người ấy hoàn toàn không nhớ, không chú ý để nhớ vì nó quá tiêu tiết trong ngôn ngôn dữ liệu đời người.

Soeur kể về soeur Marie:

“Sau những biến động, chị Marie trở về Pháp và ra khỏi Dòng. Chị có trở lại Việt Nam trong một chuyến du lịch và gặp chúng tôi, chị em vui mừng hàn huyên sau nhiều năm xa cách. Thời gian, bao chuyện vật đổi sao dời. Vào tuổi 84, soeur cũng quên khá nhiều rồi!”

Cho dù soeur không nhớ, nhưng với tôi như được “giải tội”. Cảm giác nhẹ nhàng, tôi thấm hiểu cuộc đời có những điều thật thú vị. Và may mắn đôi khi như một phước lành, ân sủng không dễ có được.

Tôi thấy mình may mắn!

ĐTTT

Mời bạn đặt câu hỏi với mục

An Sinh Xã Hội (Social Security) là những vấn đề về:

- Trợ cấp hưu trí
- Trợ cấp người già
- Trợ cấp tàn tật

Do cô Angie Hồ Quang phụ trách. Nếu quý bạn có câu hỏi xin email đến Ban Biên Tập Trẻ tại:

bientap@trenews.net

Phúc Lợi Xã Hội [Texas Health and Human Services Commission (HHSC)] là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid, Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program-SNAP).

Mục “Phúc Lợi Xã Hội” do cô Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, phụ trách.

Nếu quý bạn có bất kỳ thắc mắc gì, xin gửi câu hỏi về:

bientap@trenews.net

IAN BUI
DALLAS, TX

Đĩa Mythologies II (2024) của nhà soạn nhạc Danae Xanthe Vlasse vừa được đề cử giải Grammy cho hạng mục “Đĩa Nhạc Cổ-Điển Chuyên-Đề Hay Nhất” – Best Classical Compendium Album. Một lần nữa, Sangeeta Kaur Teresa Mai và Hila Plitmann, hai nữ ca sĩ từng đoạt giải Grammy cùng với Danae năm 2022 với đĩa Mythologies (2021), sẽ rất hồi hộp từ giờ cho đến ngày 02/02/2025, khi The Recording Academy công bố kết quả trong chương trình Grammy Awards thứ 67 tại Los Angeles.

Danae Xanthe Vlasse trong vai Medusa trên bìa album (INTERNET)

Như chuyện thần thoại

Như mọi người có lẽ đã biết, Sangeeta Kaur Teresa Mai là người gốc Việt đầu tiên trong lịch sử thắng giải Grammy. Khác với lần này, năm 2021 đĩa Mythologies được đưa vào hạng mục Classical Solo Vocal – “Giọng Đơn Nhạc Cổ-Điển”. Đó là vì những người có nhiệm vụ đề cử Grammys có toàn quyền lựa chọn và thay đổi hạng mục cho các sản phẩm mà họ nhận được từ các nghệ sĩ. Họ sắp xếp bằng cách nào ta không được cho biết. Ta chỉ biết mỗi thể loại âm nhạc hay kỹ thuật của giải Grammys được chia ra làm nhiều hạng mục. Lắm khi chính tác giả cũng bị bất ngờ khi thấy tác phẩm của mình được xếp vào một hạng mục khác vào phút chót, bởi một (hay vài) lý do bí ẩn nào đó.

Chiến thắng ngoạn mục của “ba chị em” hồi năm 2022 (INTERNET)

Thể loại Nhạc Giao Hưởng (Classical Music) có gần 20 hạng mục khác nhau -- nào là Opera, Orchestra, Solo Performance v.v. Việc được chọn đưa vào một hạng mục nào đó để được đề cử Grammy là cả một quá trình nhiều khâu đòi hỏi nhiều thì giờ, tiền bạc, sự quen biết, và không ít may mắn. Trường hợp của Mythologies II là một thí dụ điển hình. Nhà tài trợ Trịnh Hoàng Hải, phu quân của Teresa Mai, đã thuê dàn nhạc danh giá Royal Philharmonic Orchestra của Anh quốc và đưa các nghệ sĩ sang tận London để thu thanh tại Abbey Road Studios hồng tăng cường khả năng được Grammy ghé mắt.

Dàn nhạc đang tập dợt Mythologies II tại Abbey Road Studio B (TRINH HOANG HAI, 11/2023)

Những tưởng lần này cũng như lần trước là Mythologies II sẽ được xếp vào hạng mục Solo Vocal Performance, nào ngờ chỉ 10 ngày trước ngày công báo, ủy ban bầu chọn cho hay Mythologies II sẽ được xếp vào mục Classical Compendium (Cổ-Điển Chuyên-Đề). Đây là một hạng mục khá mới, được đặt ra vào năm 2013 để thay thế cho Classical Crossover là hạng mục dành cho nhạc giao hưởng chơi bởi các nghệ sĩ thuộc dòng nhạc khác (như Jazz, Rock) và ngược lại. Thế là ban chiến lược lại phải đổi chiến thuật vận động.

Hàng đầu, từ trái: Robert Thies (pianist), Teresa Mai (soprano), Danae Vlasse (composer), Hila Plitmann (soprano), Jeffrey Atmajan (orchestrator); Hàng sau: Trịnh Hoàng Hải (producer), Gerhard Joost (sound engineer), Dr. Emilio D. Miller (music producer), Kit Wakeley (producer) trước Abbey Road Studios, nơi ban Beatles từng làm mưa làm gió. Không có Omar Najmi (tenor) trong hình (FACEBOOK SANGEETA KAUR)

Best Classical Compendium Album được Grammy định nghĩa là một album thuộc thể loại nhạc cổ điển về một đề tài nào đó, mà phải có ít nhất 51% là nhạc mới, được soạn trong vòng 25 năm trở lại. Những album thắng giải trước đây thường là các tác phẩm dựa trên những nhạc sĩ cổ điển như Bach, Hindemith v.v. được thể hiện lại và phát triển thêm theo hướng hiện đại. Trong khi đó thì Mythologies II là một tác phẩm mới hoàn toàn của nhạc sĩ Danae Xanthe Vlasse. Vì vậy cho nên khi nghe tin Mythologies II được liệt vào hạng mục “Cổ-Điển Chuyên-Đề” ai cũng lo nó sẽ bị loại ở vòng ngoài vì các ứng cử viên kia đều là thứ dữ, đến từ các dàn nhạc nổi tiếng trên nước Mỹ. Danae Vlasse làm việc với pianist Robert Thies tại Studio Hill của Teresa Mai và Trịnh Hoàng Hải tại Austin, Texas. (FACEBOOK DANA VLASSE)

Cần nói thêm là sự cạnh tranh giữa những nhạc sĩ danh tiếng rất là quyết liệt. Với những mối quan hệ sẵn có, nhạc của họ thường được đưa vào những hạng mục nơi họ có đông đảo ủng hộ viên để có thể bầu cho nhạc phẩm của mình. Cho nên việc một đĩa nhạc bị thay đổi hạng mục vào giờ chót, thậm chí vào phút chót, cũng là một hệ quả không mấy hay ho trong cuộc đua vào Grammy, rắc rối không thua gì các cuộc bầu cử chính trị. Nhưng, nói gì thì nói, không ai có thể biết trước mình sẽ được đề cử hay không.

Teresa Mai và Trịnh Hoàng Hải cùng kỹ sư âm thanh Gerhard Joost (giữa) ngay sau khi hay tin Mythologies II được đề cử Grammy (FACEBOOK SANGEETA KAUR)

Cho dù có vận động cách mấy thì chuyện được đề cử vẫn tùy thuộc vào nhiều yếu tố nằm ngoài sự tiên liệu hay kiểm soát của các nhà sản xuất. Song việc ai cũng phải làm là đưa sản phẩm mình đến với công chúng, quảng bá nó bằng mọi cách để tạo sự chú ý cần thiết. Nếu những người trong ban bầu chọn được nghe tận tai, thấy tận mắt, thậm chí nếu có cơ hội gặp gỡ giao lưu với nghệ sĩ thì xác suất được đề cử mới cao. Bằng không thì chẳng khác nào bán một món hàng mà không quảng cáo.

Teresa Mai và Hila Plitmann công diễn lần đầu bài “Andromeda” từ đĩa Mythologies II trong chương trình “Dòng Chuyển Của Âm Thanh” tại Allen, Texas, hồi tháng 4/2024 (BẢO HUÂN/TRÉ)

Nhưng nói cho cùng, yếu tố tiên quyết để được đề cử hay thắng cử vẫn là phẩm chất của đĩa nhạc. Nó phải hay cái đã; những thứ khác tính sau. Mythologies II kể lại câu chuyện thần thoại Hy-Lạp về nữ thần rắn Medusa, về công chúa Andromeda và mẹ là hoàng hậu Cassiopeia, về người hùng Perseus và hành trình hồi hương của Odysseus sau 20 năm lìa xa quê xứ Ithaca. Dưới sự điều khiển tài ba của nhạc trưởng Michael Shapiro, dàn giao hưởng Royal Philharmonic cùng các nghệ sĩ đã dựng lên một bức tranh tuyệt đẹp bằng âm nhạc, xứng đáng được nằm trong 5 album hay nhất thuộc hạng mục “Cổ-Điện Chuyên-Đề”. Xin gửi lời chúc mừng đến Mythologies II và mong sẽ có tin vui vào tháng Hai năm tới.

Ba chị em - Hila Plitmann, Danae Xanthe Vlasse, Teresa Mai
(FACEBOOK HILA PLITTMAN)

Máy tạo hơi ẩm

BẢO SƠN

Vào mùa đông, máy tạo hơi ẩm humidifier được dùng nhiều để bù lại hơi ẩm bị mất trong nhà khi bật máy sưởi. Có một số điều cần lưu ý để việc sử dụng máy được an toàn và hiệu quả.

■ Hầu hết mọi người đều dùng máy rời (humidifier) để tăng độ ẩm cho từng phòng. Tuy nhiên, cách hiệu quả nhất để tạo độ ẩm cho toàn bộ ngôi nhà là dùng hệ thống tạo hơi ẩm có thể đặt tại trung tâm của máy sưởi (furnace humidifier).

■ Lưu ý: Nếu không được vệ sinh thường xuyên, máy tạo hơi ẩm có thể phát tán vi khuẩn và nấm mốc vào không khí. Cần bảo đảm vệ sinh máy đúng cách theo hướng dẫn của nhà sản xuất và đổ đầy nước sạch vào máy khi sử dụng hàng ngày.

■ Vệ sinh máy: Dùng dung dịch thuốc tẩy pha loãng (diluted bleach solution) là cách tốt nhất để khử trùng và vệ sinh máy tạo độ ẩm.

■ Mức độ ẩm tối ưu cho ngôi nhà của bạn là từ 30% đến 50%. Nếu độ ẩm trên 50%, nấm mốc, bụi và các chất gây ô nhiễm không khí khác sẽ phát triển mạnh. Độ ẩm quá thấp có thể khiến hệ thống miễn dịch của cơ thể bị suy yếu. Cách đơn giản để đo độ ẩm trong nhà là sử dụng máy đo độ ẩm kỹ thuật số có thể mua với giá rẻ tại Lowe's hay Home Depot.

DALLAS Sự Kiện

SANTALAND AT GALLERIA DALLAS

22/11 tới 24/12. Thuởng ngoạn cây thông cao 95 feet, trượt băng, Santa bắn pháo bông, ngồi xe lửa thực tế ảo đi qua cảnh quan thành phố Dallas và từ Dallas lên Bắc Cực

Địa điểm: Galleria Dallas, 13350 Dallas Parkway, Dallas TX 75240. **Điện thoại** 972-703-7100. **Giá vé:** \$6-\$65.

SNOWDAY AT GALLERIA DALLAS

22/11 tới 5/1/2025. Viếng thăm ngôi làng nơi các người tí hon của Santa sinh sống và những cảnh trí đẹp của vùng này. Có chụp hình lưu niệm với máy chụp tự động

Địa điểm: Galleria Dallas, 13350 Dallas Parkway, Dallas TX 75240. **Điện thoại** 214-759-9323. **Giá vé:** \$0-\$75.

DALLAS ZOO LIGHTS PRESENTED BY RELIANT

22/11 tới 4/1/2025. Trưng bày đèn mùa lễ với chủ đề "Once Upon a Wild Light" với cảnh quan hoang dã, các mô hình thú rực rỡ đèn màu ngay cả các khủng long trong khu Dino Lumina. Chụp hình với Santa, lồng đèn hình thú, trình diễn nhạc.

Địa điểm: Dallas Zoo, 650 S R.L. Thornton Fwy, Dallas TX 75203. **Điện thoại** 214-232-2401. **Giá vé:** \$16.

TRIỀU MINH

Bảo vệ thính giác

Sau đây là mấy câu hỏi và giải đáp liên quan đến thính giác của bạn.

Có cách nào giúp chúng ta tai?

Hơn 50 triệu người lớn ở Mỹ mắc chứng ù tai (tinnitus) - cảm giác liên tục nghe thấy tiếng vo ve, tiếng chuông reo, hoặc tiếng ù trong tai. Nó giống như cảm giác sau khi bạn dự một buổi hòa nhạc ồn ào, nhưng là cảm giác liên tục. Thường thì không có cách chữa trị hoàn toàn, nhưng một số phương pháp có thể làm giảm âm thanh này, như liệu pháp chánh niệm (mindfulness therapy), và sử dụng thiết bị Lenire, một sản phẩm vừa được FDA phê duyệt giúp giảm triệu chứng ù tai liên tục bằng kích thích điện.

Thường xuyên sử dụng headphone, nên giữ âm lượng ở mức nào để bảo vệ thính giác?

Bất kỳ âm thanh nào trên 85 dB đều có thể làm hư các cấu trúc mỏng manh trong tai và gây mất thính lực, nên cần giảm volume càng thấp càng tốt khi âm thanh trực tiếp bơm vào ear canal. Một lần nghe ở âm lượng lớn có thể không gây hại ngay, nhưng nếu nghe nhạc thường xuyên, hãy giữ âm lượng dưới 60% mức tối đa của thiết bị và dành thời gian nghỉ giữa các lần nghe.

Thực phẩm nào tốt cho thính giác?

Thường xuyên ăn các thực phẩm tốt có thể cải thiện thính lực. Các món ăn được khuyến khích bao gồm dừa, walnut và wild rice. Mỗi loại đều chứa các dưỡng chất hỗ trợ khả năng nghe. Dừa giàu potassium, giúp cân bằng chất lỏng trong tai, kích thích các dây thần kinh cảm nhận âm thanh và duy trì huyết áp ổn định; walnut chứa nhiều omega-3, rất quan trọng cho chức năng não bộ và thính giác; và wild rice chứa folate, một chất cần thiết cho chức năng não bộ.

Dùng máy trợ thính có giúp giảm nguy cơ sa sút trí nhớ?

Một nghiên cứu cho thấy người không sử dụng máy trợ thính có nguy cơ mắc chứng dementia cao hơn 21% trong vòng 25 năm tới - trong khi người có dùng máy trợ thính không tăng nguy cơ này. Mối liên hệ này có thể là do tình trạng cô lập xã hội: khi nghe kém, bạn có thể dần dần không thích giao tiếp, điều này ảnh hưởng đến khả năng nhận thức. Ngoài ra, khi bạn phải cố gắng để nghe, não bộ cũng phải làm việc nhiều hơn, có thể tác động đến các chức năng như trí nhớ và suy nghĩ. Nếu mất thính lực, sử dụng máy trợ thính có thể là một trong những cách hiệu quả nhất để phòng ngừa dementia khi bước vào độ tuổi trung niên.

Mất thính lực chỉ xảy ra ở tuổi già?

Tuy tình trạng này phổ biến hơn ở người lớn tuổi - một phần ba người trên 65 tuổi bị mất thính lực - nhưng nó đang trở nên phổ biến hơn ở các thế hệ trẻ. Ước tính có 17% thanh thiếu niên và 19% người trong độ tuổi 20 bị mất thính lực do tiếng ồn, chủ yếu là do sử dụng headphone hoặc earbud thường xuyên.

NGÀY 9-11-2024

Bang Thanh

Bài “Tượng troll nổi tiếng thế giới...” của Tạ Phong Tần và những bức hình trên báo mới thấy sự sáng tạo kỳ lạ của những nghệ sĩ phương Tây. Phải công nhận là những tác phẩm khổng lồ tạo tác không hề dễ dàng. Ông xã và con tôi xin gồ vụn về ghép giàn bí mà đánh vật bao lâu mới xong, lại xấu hoắc, không ra hình dạng gì. Nhưng lần này đọc bài, không nhận ra văn phong quen thuộc của TPT.... (Bài đã đăng tại: <https://baotreonline.com/van-hoc/tap-ghi/tuong-troll-noi-tieng-the-gioi-sap-co-mat-tai-bao-tang-nam-california.baotre>)

NGÀY 11-11-2024

Ha Ngoc Anh Vu

Tôi là fan ruột của Du Uyên, thật hấp dẫn khi xem bài “Ồi tình yêu....”, rất gay cấn, nhớ hồi xưa hay xem báo Công An cũng mấy mục như vậy, nhưng cách chọn lọc của Du Uyên “trình” cao hơn, hấp dẫn hơn (Bài đã đăng tại: <https://baotreonline.com/van-hoc/duyen-sai-gon/oi-tinh-yeu.baotre>)

NGÀY 10-11-2024

Nhu Phung

Một cây viết duyên dáng trên Trê mà tôi ưa đọc là Kim Loan, lần này bài “Canada mùa bầu cử Mỹ” khiến không ít lần tôi mỉm cười, sự chộn rộn của cô nàng và hàng xóm thật nhộn nhịp và đáng yêu. Lần này tác giả khéo léo cân bằng giữa “phe” này và “phe” kia, đầu tôi biết tác giả có “phe” của mình. Nhóm bạn 7 người nữ của tôi đều bầu ông Trump, mặc dầu chúng tôi chẳng quan tâm lắm về chính trị và hoàn toàn khác nhau về tôn giáo: 3 người đạo Phật, 2 người Công Giáo, 1 Tin Lành và tôi thờ ông bà... Chúng tôi chỉ bảo nhau, mình thấy ai có “thần thái” lãnh đạo thì bầu, chẳng phe phái gì cho ồm người :) (Bài đã đăng tại: <https://baotreonline.com/van-hoc/tap-ghi/canada-mua-bau-cu-my.baotre>)

NGÀY 9-11-2024

Dinh Thanh Tam

Trên số Trê kỳ này tôi không thấy bài của Tưởng Năng Tiến, đây là một trong những cây viết tôi rất mến mộ. Cho tôi hỏi thăm sức khỏe của ông ấy...

Thưa bạn, tác giả Tưởng Năng Tiến vẫn khỏe như voi, bạn yên tâm. Thỉnh thoảng tác giả cần xả hơi dăm bữa để... cụng ly. Bạn sẽ “gặp” lại tác giả nay mai. Chân thành cảm ơn sự quan tâm của bạn.

SỨC KHỎE LÀ VÀNG!

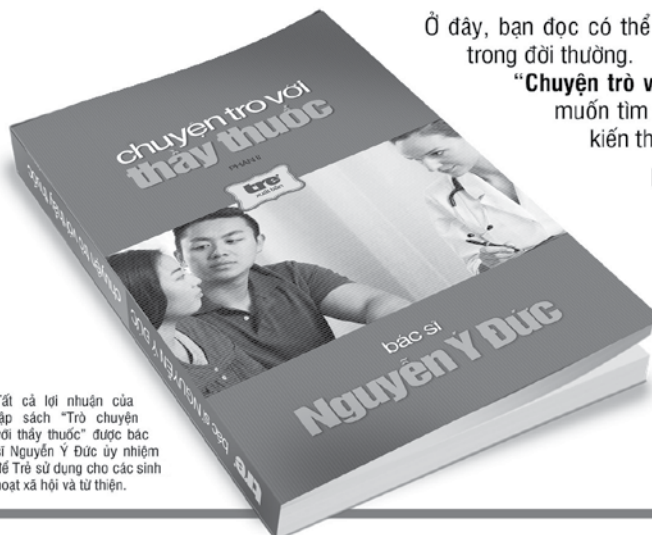
CHUYỆN TRÒ VỚI THẦY THUỐC (TẬP 1 & 2)

Trẻ xin hân hạnh giới thiệu “Chuyện trò với thầy thuốc” Tập 1 & 2 vừa mới phát hành.

Ở đây, bạn đọc có thể tìm thấy những kiến thức đa dạng trong đời sống, rất thiết thực trong đời thường.

“Chuyện trò với thầy thuốc” tập 1 & 2 sẽ là một cẩm nang quý báu cho bạn muốn tìm những câu giải đáp y khoa thiết thực trong đời sống và bổ sung kiến thức về sức khỏe.

Là món quà tặng vô giá đến những thân nhân cao tuổi.

Tất cả lợi nhuận của tập sách “Trò chuyện với thầy thuốc” được bác sĩ Nguyễn Ý Đức ủy nhiệm để Trẻ sử dụng cho các sinh hoạt xã hội và từ thiện.

MUA SÁCH XIN LIÊN LẠC

TEL: 972.675.4383 | EMAIL: [INFO@TRENWS.NET](mailto:info@trenews.net)

MUA TẠI TÒA SOẠN: 3202 N. SHILOH RD., GARLAND, TX 75044

GỬI VỀ NHÀ: GIÁ \$15 (CỘNG CƯỚC PHÍ)

MUA QUA AMAZON.COM VỚI GIÁ \$20/CUỐN

■ Những món đồ căn bản mùa lạnh mà vẫn diện đẹp. Túi jumbo tote cỡ lớn tiện dụng cho mùa lạnh, chứa được các phụ kiện như mũ, khăn choàng, găng tay ... Dễ mang với áo coat dáng dài, áo len oversized. Thanh lịch mà vẫn thoải mái đi lại.

■ **Khăn quàng liền áo** - integrated scarves giờ đang là trend. Tiện dụng và đồng điệu về màu sắc, chất liệu với áo ấm áp. Phong cách tiết kiệm thời gian nhìn thanh lịch, hợp đi chơi và đi làm.

■ **Áo khoác len kiểu rộng** - wool coat với chất liệu len wool ấm áp, thoải mái, dễ mặc nhiều layer lớp áo bên trong. Dễ dàng mặc với áo vest trong, blazer, áo cổ lọ ... hay cả áo hoodie - rất linh hoạt với phong cách đa dạng.

■ **Bốt đế gai lug-sole chống trượt**, cần thiết cho mùa lạnh, đi lại thoải mái trong mưa tuyết mà vẫn thời trang. Dễ mang và cũng đẹp nổi bật với áo coat, váy, jeans ...

■ Găng tay da không chỉ giữ ấm và có nhiều màu sắc như nâu đất, đen, xám, đỏ bordeaux ... hợp nhiều phong cách. Chất liệu da kinh điển, giữ ấm hơn. Một số có lớp lót cashmere hay lụa.

■ **Quần tây cắt may** - tailored pants dạ, len, nhung, cashmere ... vừa ấm, vừa tinh tế cho trang phục. Dễ mặc với áo len, áo sơ mi, áo khoác hợp đi làm hay công việc cần thanh lịch.

■ **Giày loafer và vớ đẹp** khác biệt là một điểm nhấn ý nhị cho mùa lạnh. Một chút phong cách dưới váy, đầm, quần tây ... ấm áp nhưng vẫn trẻ trung, thời trang.

■ **Bốt cao gối dáng rộng** - wide knee-high boots lựa chọn thịnh hành mùa này. Nhìn khỏe khoắn và hiện đại. Dễ dàng xỏ vô và tháo ra, linh hoạt với các kiểu váy, đầm, áo khoác, quần jeans, leggings ... Style này không chỉ thoải mái, giữ ấm tốt mà giúp dáng cao hơn, lý tưởng cho những ngày se lạnh, gió rét.

■ **Áo len dáng rộng** - oversized knits, casual mà không quá xuề xòa. Dễ mặc đẹp với phần dưới mặc gọn. Không bí bách, hợp với style từ casual ở nhà, hay lên đồ thanh lịch.

Thơ

Trân Sa

Nhà thơ Trân Sa tên thật Trần Thị Sa, sinh năm 1956 tại Đà Nẵng, lớn lên tại Nha Trang, vượt biên và định cư tại Toronto, Canada. Từng làm chủ bút: tạp chí Bạn Việt, Trăm Con và cộng tác với nhiều tạp chí văn học tại hải ngoại .

Tác phẩm đã xuất bản: *Thơ Trân Sa* (Tập Hợp, Úc 1989). *Điểm Tâm Cho Người Tình* (thơ, Tân Thư, Hoa Kỳ 1990). *Canh Thức Cùng Thơ Mộng* (thơ, in chung với Lê Thị Huệ và Vũ Quỳnh Hương, Lũy Tre Xanh xuất bản 1996)

Sinh thời nhà thơ Chân Phương có nhận xét: Đọc Trân Sa khiến tôi nhớ thơ Nhã Ca trước 1975 do chất trữ tình nồng thắm cộng vào nội dung bức thiết của nỗi thao thức từ thân phận làm người. Đúng như vậy. Đọc thơ Trân Sa ta còn bắt gặp những hoài niệm thiết tha đau đớn về một tuổi trẻ vụt qua. Chính những đặc tính vừa kể khiến nhiều người yêu thơ Trân Sa. Nhà văn Mai Ninh cũng nhận xét: “*Thời bắt đầu đọc thơ Trân Sa nay đã là xa giờ mở lại tập “Điểm Tâm Cho Người Tình” in vào đầu thập niên 90, đọc lại vẫn cùng niềm cảm xúc như thời gian chưa trôi qua. như hạt cát đã cuốn đi trong nước nhưng lại theo sóng trở về.*”

Sau đây xin mời các bạn cùng đọc và hân thưởng một số bài thơ của Trân Sa.

SAO KHUÊ

về già tôi lên chùa

*Người đứng sau cửa gương,
Hôn trộm bằng con mắt
Tôi rùng mình quay lưng
Nỗi buồn lên kín mặt.*

*Yêu tôi thật rồi sao?
Tôi bay như cánh hoa
Người đậu như hạt giống.
Vì đâu mà yêu nhau?*

*Khuya khát hương ngoại tình
Rủ giấc mơ lửa thể.
Nhớ bàn tay bôi rối.
Thèm môi mềm chưa trao*

*Suốt đêm nằm chiêm bao,
Tỏa tình ra bát ngát.
Tôi yêu người vô cùng.
Tôi yêu người vô cùng . . .*

*Về già tôi lên chùa
Ngồi nghe người niệm Phật.
Hai linh hồn già nua.
Hai thịt da tàn úa.*

*Trái tim chắc còn run
Chỉ mùa xuân là mất.
Người đứng sau cửa gương
Mắt nhìn theo như khóc.*

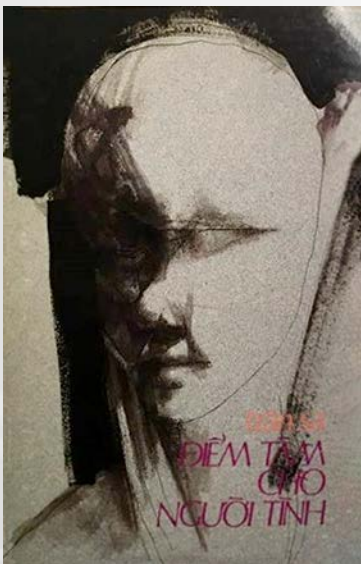
*Tôi về đưa tay tìm
Từng vết hôn bóng rât
Tôi yêu nhau mình tôi
Tỏa hết nghìn đêm hương
Càng cuồng điên cơn khát.*

thời gian

Sóng đã xóa
những dấu chân trên bờ biển
con dã tràng
chạy khuất bãi im
bão cát lấp mù
những gì thoáng hiện
sa mạc lặng thình
nhân chúng không lời
Vườn tuổi nhỏ
trái ổi vàng
chim rĩa khoét
trên đường gió
chim ngậm hạt bay biên biệt
cây ổi già
ngủ mộng trái xanh
Thời gian đi và đi thật nhanh
Sợi tóc ai tiếng thở dài nuôi tiếc.

lạc

Lạc vào vắn điệu ca dao,
Lạc vào lại một thuở nào xa xưa,
Lạc vào mái ngói đình chùa,
Lạc vào lại những ngày chưa vào đời...
Lạc vào tháng của mưa rơi,
Lạc theo hồn phách ngậm ngùi mây bay...
Lạc trong thế kỷ tan bầy,
Kẻ đi người ở – đoạ đầy – lang thang...

tha thứ cho tôi

Tha thứ cho tôi- Con ốc trắng mượn hồn mà sống,
Để đêm ngày đắm đuối ở bờ hoang.
Tha thứ cho tôi- Trộm cắp bóng hình người lãng mạn,
Ấp ủ, sẫm soi trong giấc mộng sinh, tàn.

khép hai con mắt ... nghe trời tuyết rơi

Bỗng dừng rồi lại nhớ người
Khép hai con mắt
vui cười hôm qua
Chia tay gượng chẳng lệ nhòa
Lúc đau vừa thấm là xa vô ngần
Ngỡ ngày cũ sẽ quên dần
Ngờ đâu ngày ấy còn mừng trong hồn
Nhìn nhau mừng má còn hồng
Không nhìn nhau vẫn thấy lòng xuyên xao
Bàn tay đâu nói lời nào
Mà nghe sông suối mát vào ngón tay
Bỗng dừng rồi lại thêm say
Khép hai con mắt mộng bay lên trời
Trao nhau lại buổi bồi hồi
Rót lưng chén rượu nâng mời ngang môi
Mà thôi
nắng cũng xa rồi
Khép hai con mắt nghe trời tuyết rơi ...

nhớ

đã ra đi
đã qua đường
tình xưa
còn động
vết thương ngọt ngào

đã quay lưng
đã tay chào
hôm nay
còn nhớ
hôm nào,
rừng rừng.

Huyền thoại một ánh mắt

Một hình tượng của người phụ nữ hiện đại, mạnh mẽ và quyền lực, mang vẻ đẹp của thần thoại và sự hấp dẫn của nghệ thuật có tính chất triết học cổ đại.

GIÓ VIVU
VANCOUVER, CANADA

Đọc thần thoại Hy Lạp, người ta thường kinh hãi khi thấy hình ảnh một ác quỷ đầu lúc nhúc đầy rắn độc, miệng nhe răng nanh với cái lưỡi thè lè, ai vô phúc lỡ nhìn vào đôi mắt đỏ au nẩy lửa của nàng đều bị biến thành đá.

Ác quỷ có cái đầu đầy rắn ghê rợn ấy chính là nàng Medusa - trích từ tiếng cổ Hy Lạp “Medein” có nghĩa là “Guardian”, người bảo hộ. Medusa là con gái của thần biển,

nàng có 2 người chị khi sinh ra đời đã mang hình thù thủy quái và được trường sinh bất tử như thần nhân. Trái lại, Medusa xinh đẹp, dịu dàng, đáng yêu với những lọn tóc vàng óng ả, nhưng nàng phải chết như thường nhân. Hồng nhan bạc phận, vẻ đẹp mỹ miều được nhiều người say mê lại đem đến nỗi bất hạnh khiến Medusa bị biến thành một quái vật xấu xí, ghê rợn nhất trong 3 chị em nhà quỷ biển Gorgons.

Nàng Medusa xinh đẹp nguyện suốt đời đồng trinh, thờ phụng nữ thần thông thái Athena và chăm sóc đền thánh. Một ngày kia, hải vương Poseidon, đối thủ của Athena, nhìn thấy Medusa bèn đem lòng mê say và muốn cưỡng đoạt.

Hải vương là hung thần của biển cả, tay cầm cây đinh ba, chuyên tạo sóng to, gió lớn và những trận động đất kinh hồn. Poseidon có nghĩa là “Chúa tể của địa cầu”, thần của đại dương mênh

mông bao trùm trái đất. Trong một cuộc tranh đua, Athena thắng và được tôn thờ là vị nữ thần đã bảo vệ và đem lại nguồn an vui, phồn thịnh cho dân chúng ở kinh thành Athens. Hải vương thua nên cay cú muốn trả thù.

Hải vương đã cưỡng hiếp Medusa ngay trong đền thờ thánh nữ Athena, rồi hắt hủi bỏ đi. Thần có đầy uy quyền, Medusa bị ép buộc phải làm vợ của Poseidon, nhưng nàng đã mạnh dạn chối từ. Medusa cầu khẩn, van xin Athena dịu dặt và tha tội. Thay vì trừng phạt kẻ hiếp dâm, Athena lại giận dữ cho rằng Medusa đã quyến rũ, mê hoặc

đàn ông và phản bội lời thề; bèn biến nàng thành một quái vật: da màu xanh lục sần sùi đầy vảy, thay mái tóc vàng là 13 con rắn độc luôn sẵn sàng nhả nọc và đôi mắt ai nhìn vào cũng bị hóa đá. Medusa bị đẩy ra hoang đảo, từ đó nàng sợ hãi, đau đớn sống với lời nguyền. Tượng đá đầy trên đảo vì không một ai thoát khỏi tia mắt giận dữ bốc lửa của Medusa.

Nữ thần Athena bèn sai Perseus đi giết Medusa và vận động các vị thần ban tặng cho Perseus cái khiên đồng để bảo hộ, cái lưới hái sắc bén và đôi sandal có cánh bay. Thêm vào đó Perseus còn được đội nón tàng hình

Poisedon - Hải vương

Bức tượng đồng được điêu khắc bởi Benvenuto Cellini (1554) - "Perseus cầm cái đầu của Medusa" - được trưng bày ở Florence, Italy.

và mang một chiếc túi đặc biệt để đựng cái đầu của Medusa.

Perseus với những thứ cần có trong tay lên đường đến hoang đảo. Đội nón tàng hình và bay nhẹ nhàng với đôi sandal có cánh, Perseus đã dùng lưới hái chém bay đầu khi Medusa đang ngủ say. Medusa mang thai con của hải

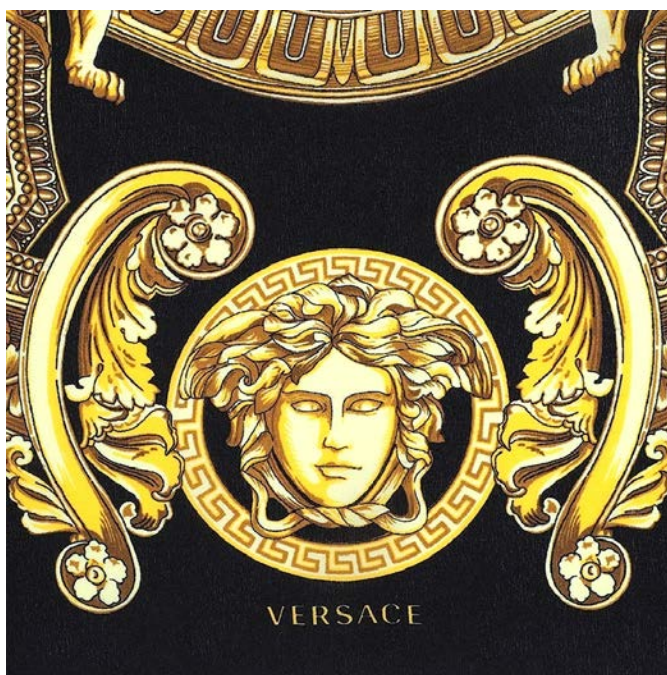
wương, máu phun từ cổ của nàng sinh ra con ngựa Pegasus và con heo rừng Chrysaor. Hai người chị của Medusa đau đớn gào thét vì em gái đã bị giết, họ đuổi theo nhưng Athena đã giúp cho Perseus rời khỏi đảo.

Perseus dùng đầu của Medusa làm vũ khí khiến cho nhiều kẻ thù bị hóa

đá, sau đó đem dâng tặng cho Athena gắn vào cái khiên, tạo một vũ khí lợi hại khiến đối thủ thường bị chôn chân hóa đá trong trận chiến.

Đọc thần thoại Hy Lạp, nhiều người cho rằng Medusa là một nạn nhân đáng thương của một vụ cưỡng hiếp mà Athena không tỏ lòng thương cảm, bảo vệ hay an ủi mà lại ra tay trừng phạt, biến nàng thành một thứ “vũ khí độc địa” khiến không ai có thể đến gần hay sống chung, chứ đừng nói cưới về làm vợ.

Ngày nay, những nạn nhân bị cưỡng hiếp, bị xâm hại tình dục, chính là những nạn nhân phải được thương yêu, an ủi, bảo vệ hơn là bị trừng phạt, xua đuổi thậm chí còn bị phỉ báng, vu tội...! Hãy nhìn vào những người đầy quyền lực như thần Poseidon chính là một kẻ hiếp dâm, Perseus

Logo của thương hiệu Versace

là người lạm dụng quyền lực, giết người vì danh tiếng, lợi lộc và Athena đã hẹp hòi không động lòng trắc ẩn mà lại dùng bạo lực thống trị khi nắm quyền sinh sát trong tay.

Thương cho những nạn nhân bị cưỡng hiếp đã không mạnh dạn nói

lên vấn nạn của mình có thể vì xấu hổ, vì tủ nhục hoặc bị chèn ép, bị hăm dọa, bị bịt miệng... khiến họ trở thành một “thủ phạm” gây tội lỗi hơn là một “nạn nhân” tội nghiệp, đáng thương, đáng được bình vực và bảo vệ.

Là một nạn nhân bị cưỡng hiếp, bị xâm phạm tình dục, Medusa lại bị phân biệt, trừng phạt bởi chính người cùng phái. Biến đàn ông thành đá khi họ nhìn vào mắt nàng, một tia mắt mạnh mẽ đã phản ánh nỗi giận dữ trong “quyền lực” của người phụ nữ.

Versace – Thương hiệu thời trang nổi tiếng của nước Ý đã lấy hình tượng cái đầu đầy rắn của Medusa làm logo. Một hình tượng của người phụ nữ hiện đại, mạnh mẽ và quyền lực, mang vẻ đẹp của thần thoại và sự hấp dẫn của nghệ thuật có tính chất triết học cổ đại. Khi đã yêu thích Medusa hay Versace người ta không thể rời xa vì đã sùng sỡ ... hóa đá, chỉ chôn chân ngắm nhìn, khen tặng và ngưỡng mộ.

GVV

Mục Di Trú và Thăng Tiến Đời Sống do Văn Phòng tham vấn di trú Robert Mullins International đảm trách hằng tuần, nhằm cập nhật tin tức và phát huy kiến thức di trú, rất hữu ích cho quý vị quan tâm đến việc bảo lãnh thân nhân. Chủ đề trên đây cũng được thảo luận trực tiếp trên trang nhà www.rmiodp.com vào mỗi tối thứ Tư, từ 7:00-8:00 giờ, hoặc phát thanh và phát hình 24/24 trên www.facebook.com/rmiodp

Tình trạng bảo vệ tạm thời (TPS): điều đó có nghĩa là gì?

LÊ MINH HẢI
SAN JOSE, CA

Tình trạng bảo vệ tạm thời - Temporary Protected Status (TPS) từ lâu đã được sử dụng như một giải pháp nhân đạo cho những người di dân không thể trở về quê nhà an toàn. Quốc hội đã thiết lập TPS như một phần của Đạo luật Di trú năm 1990 để cung cấp sự bảo trợ nhân đạo cho các cuộc xung đột vũ trang đang diễn ra, chẳng hạn như nội chiến; từ các thảm họa môi trường, động đất, bão lụt, hạn hán hay dịch bệnh; hoặc các điều kiện bất thường và tạm thời khác khiến đất nước đó trở nên không an toàn.

Kể từ năm 1990, Tình trạng bảo vệ tạm thời (TPS) đã cho phép những người di dân từ các quốc gia có các điều kiện không an toàn được cư trú và làm việc hợp pháp tại Hoa Kỳ trong thời gian lên đến 18 tháng, và chính phủ Hoa Kỳ có

thể gia hạn vô hạn định. Trong thời gian đó, những người có TPS đủ điều kiện để được cấp giấy phép làm việc và đi lại, được bảo vệ khỏi bị trục xuất. Chương trình không mang lại con đường để dẫn đến thường trú nhân hoặc quốc tịch Hoa Kỳ. Hiện nay, có gần 900,000 người từ 16 quốc gia đang ghi danh TPS, với quốc tịch lớn nhất là đến từ Haiti, Venezuela, El Salvador, Honduras và Ukraine.

Những người có TPS không được coi là thường trú nhân hợp pháp hoặc công dân Hoa Kỳ, mặc dù nhiều người từ El Salvador đã có TPS và đã sống tại Hoa Kỳ trong hơn 20 năm.

TPS hoạt động như thế nào? Khi một quốc gia được chỉ định là TPS, bất kỳ công dân nào của quốc gia đó đã có mặt tại Hoa Kỳ đều đủ điều kiện để nộp đơn ghi danh. Những

người đến Hoa Kỳ sau ngày chỉ định TPS sẽ không đủ điều kiện để nộp đơn.

Khi chỉ định TPS của một quốc gia hết hạn, các cá nhân đó sẽ trở lại tình trạng di trú mà họ đã có trước khi nhận được TPS. Đối với hầu hết những người di dân, điều đó có nghĩa là quay trở lại tình trạng không có giấy tờ và phải đối mặt với nguy cơ bị trục xuất về quốc gia xuất xứ của họ. Họ có thể nộp đơn xin chiếu khán làm việc hoặc du học sinh, nếu đủ điều kiện, mặc dù là tạm thời. Tuy nhiên, những người có vợ/chồng hoặc con cái trưởng thành là công dân hoặc thường trú nhân hợp pháp thì có thể đủ điều kiện để được ở lại một cách hợp pháp.

Có gần 93% người hiện đang có TPS là đến từ các quốc gia Mỹ La-tinh, đặc biệt là El Salvador, Haiti và Venezuela.

LMH

Sông chiều

*Sông chiều ngược gió dò đưa
Quạnh hiu bến vắng, người xưa xa rồi*

TÁM VẠN
ĐỨC QUỐC

Những ngày cuối thu, mưa cũng thôi rơi như để nhường lại cho những cơn gió đông chậm chậm len về. Hình như những giọt nắng mong manh cuối ngày vẫn còn lưu luyến những cây cảnh khẳng khiu, trụi lá. Hoàng hôn dần buông và in bóng nhạt nhoà trên mặt nước sông Rhein (Rhine) chảy qua thành phố. Lại thêm một ngày nữa sắp qua đi!

“Tôi đứng đây mà tưởng chừng như đứng trên bờ sông Mỹ-Thuận, khi mình quay xuống tách bến để trở lại với hai con. Bờ cây xa mờ nhuộm khói hoàng hôn, con nước lớn lục bình trôi rời rạc. Chiều đã xuống mặt trường giang bát ngát mà bóng người thương lẫn khuất giữa sông đây”

Câu vọng cổ qua giọng ca muôi mẫn của cậu Muôi Út Trà Ôn đã vang lên từ những rạp hát sang trọng ở thành đô và len lỏi đến từng khu lao động hay tận làng quê xa xôi qua chiếc radio nhỏ xíu. Biết bao thế hệ đã qua rồi, mà hình như chưa có tác giả nào vẽ được bằng lời hình ảnh buổi chiều đẹp đẽ, lãng mạn mà cũng buồn thương

trên một khúc sông quê nhiều kỷ niệm như vậy. Soạn giả Hoa Phượng là một trong những bậc thầy về tổng tích của sân khấu cải lương Nam phần.

Bao nhiêu năm trôi qua rồi mà Tám vẫn thương hoài những buổi chiều nhìn con nước xuôi ra biển. Tám nhớ vô vàn những ngày lưu trú ở Rạch-Giá để chờ ngày đi vượt biển. Chiều rơi trên sông, buổi chiều màu tím, tím hơn cả màu bông lục bình! Tuổi đời ngày đó còn non trẻ quá, Tám đã đi tìm sự sống trong cái chết. Cái sợ, cái lo đã lấn hết nỗi buồn xa nhà cũng như niềm nhớ Sài-Gòn đan xen lẫn lộn trong trái tim mới lớn.

Chị Hai bắc nồi cơm lên bếp, rồi chạy ra sau hè đưa ngón tay về hướng mấy 'dề' lục bình đang trôi lơ lững:

- Theo mớ lục bình trôi hết khúc sông này là tới cửa biển đó em. Ở đây sông buồn mà biển cũng buồn. Mà sống ở Sài-Gòn quen rồi, thấy cảnh vật lạ lẽ như vậy chắc nhớ nhà lắm hén!

- Em không thấy buồn mà chỉ có nỗi lo sợ thôi, chị ơi!

- Ôi, đừng có lo nhỏ ơi, anh Hai mày đã “mua” tụi nó hết rồi! Mày chỉ ở trong nhà hay chạy ra đàng sau thôi chứ đừng có lảng vảng ngoài hàng hiên nhen, mất công thiên hạ để ý!

“Về đâu ơi hàng cây gõ rong

Nghiêng mình trên sóng sông yêu kiều

Buồn tôi không vì sao bỗng dưng

Theo dòng ngang quá giang thương chiều” ()*

Thời gian trôi mãi miết, đâu còn chiếc dờ ngang nào để cho Tám một lần quá giang về thăm chốn cũ. Rạch-Giá là thành phố ven biển sóng bồi cát lở, cuộc sống nơi này trù phú và đất đai thừa thớt dân cư. Ngôi nhà nhỏ ven sông đã 3 lần tiếp đón và cho Tám tá túc để chờ ngày xuống tàu đi vượt biển. Mấy anh chị ở trong nhà tử tế quá, cho Tám được ăn cơm chung, mỗi ngày 3 bữa. Buổi tối, mấy anh chị còn mở mấy cuốn băng nhạc Duy Khánh, Hoàng Oanh cho Tám nghe nữa.

Nửa đêm về sáng, chị Hai hối hả kéo chân Tám và thúc giục :

- Dậy, mau mau dậy, nhỏ ơi, bẻ rồi!

Chị chống chèo đưa Tám đi được một khúc

sông và anh Hai chờ sẵn trên bờ mương để chở Tám ra bến xe. Bến xe Rạch-Giá không biết ngủ, kẻ mua người bán tấp nập, tiếng gọi nhau chen giữa tiếng rao hàng rộn vang giữa đêm hôm khuya khoắt. Tám có kể anh nghe, ngày hôm sau là ngày thi hết bậc trung học, nếu đi không lọt thì Tám cũng muốn về Sài-Gòn kịp lúc để còn được thi thố với bạn bè. Anh Hai lựa chuyển xe sớm nhất nên phải trả giá thiệt cao cho cục gạch sát cửa phòng vé. Tưởng cũng nên nhắc lại, sau năm 1975, tại những nơi công cộng như bến xe, nhà ga, thậm chí cả rạp hát, bọn đầu nậu vé chợ đen thường đặt khá nhiều cục gạch hay cục đá trước phòng vé và sau đó bán lại chỗ tốt cho những ai có nhu cầu cấp bách mà không thể chờ đợi hay không thích sắp hàng xa tăm tắp. Cuối cùng, anh cũng mua được cái vé xe như ý muốn của Tám và đứng đợi bên đường cho đến khi xe bắt đầu chuyển hướng. Hai anh em nhìn nhau qua cái màn kính xe dờ mờ đục khi trời chưa sáng hẳn. Hình bóng anh xa dần và mờ khuất. Ừ, Tám đi thiệt rồi và hơn 40 năm chưa có lần quay trở lại !

Mấy đứa người Tàu cùng trang lứa ở khu Chợ Đũi, gần rạp ciné Nam Quang, được gởi ở những nhà lân cận gần đó. Tụi nó không được đối xử tử tế như vậy. Đêm đó, chúng chạy không kịp và bị bắt. Vài tháng sau, Tám gặp lại tụi nó ở Sài-Gòn với cái đầu trọc lóc !

Mấy mươi năm lặng lẽ trôi xa, cuộc đời sắp ngửa đã làm đổi thay nhiều thứ. Chốn xưa giờ cũng khác. Bước chân Tám hình như mỗi ngày lại cách xa quê nhà thêm chút nữa. Ôi, biết bao giờ được trở lại dòng sông cũ, khi bóng thời gian thì hữu hạn, cuộc sống lại quá đổi vô tình. Nơi đây, dòng sông đời vẫn bênh bồng trôi và mang đi những giấc mơ của một thời tuổi trẻ.

“Hoàng hôn xưa bóng ngày

Như niên thiếu qua rồi

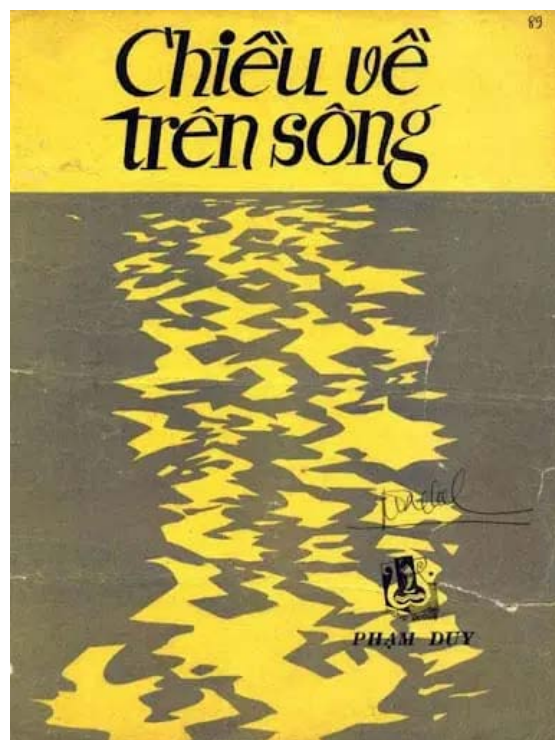
Dòng sông đời đang đến

Nơi lạnh lùng bóng đêm” (**)

TV

(*) nhạc phẩm “Chiều về trên sông” của Phạm Duy

(**) thi phẩm “Sông chiều áo trắng” của Nguyễn Tất Nhiên

Bìa nhạc Chiều về trên sông

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

C hữ “phay” xuất hiện trong cụm từ “dao phay” và “gà xé phay”. Dao phay, ở Úc gọi là “cleaver”, cũng được gọi là “butcher knife” hoặc “chopping knife”. Dao phay có bản dao to, rộng, hình chữ nhật, cứng và nặng, có thể dùng để nghiền tỏi hoặc đập nát tiêu hạt. Dao phay để chặt thịt, xương. Lưỡi dao rộng giúp băm nhuyễn tỏi, hành, cũng như cắt các loại rau củ lớn như bắp cải hay bí rợ.

Chữ “phay” còn có trong món ‘gà xé phay’, xé phay là xé nhỏ thịt gà ra để làm món này. Sau năm 1975, khi CSBV tràn vào miền Nam, chữ “nộm gà” mới lù lù xuất hiện. ‘Nộm’, hay ‘gỏi’ ở miền Nam, thường được trộn với nước mắm chua ngọt. Ở Úc và nhiều nước phương Tây, món này thường được gọi là ‘salad’, rau trộn. Ví dụ như nộm hoa chuối (ở miền Nam gọi là bắp chuối) bào mỏng, lổ tai heo, rau thơm; nộm đu

đu với cà rốt và thịt bò khô; nộm rau muống luộc với đậu phộng rang; nộm xoài xanh với tôm khô và rau thơm. Đặc biệt, món nộm gà xé phay của dân miền Tây không có tên “nộm” gì ráo mà được gọi là gỏi gà hay gà xé phay.

Hồi xưa, khi còn ở trong gông cùm của CS, năm bảy tháng, tui mới được bà chằn của tui làm món gà xé phay cho tui nhâm nhi với một ly rượu đế (thời VC đói nghèo thấy mẹ, tiền đâu mà mua rượu xỉ?). Rau răm, chanh, ớt, bắp chuối hạt sau vườn đã có. Tỏi, đường, tiêu, bột ngọt thì khỏi mua vì nhà còn. Em viết ra một cái toa, sai tui chạy ù ra chợ Tham Tướng, đầu đường Mạc Tử Sanh, Cần Thơ, kể chân cầu đúc để mua dưa leo, cà rốt, hành, giá.

Nhớ mua ở sạp rau của bà Tư Ú, có ông chồng là ông Hai Ốm. Chồng như cây tre miếu đứng cạnh bà vợ là con voi. Như số một đứng cạnh số không (zéro). Số 10,

bù, nghèo là phải.

Nhớ đừng lân la, rề rà lại sạp rau của con Chín Ú, ngựa bà, dụ mấy thằng dê mà bán mắc, lời nhiều.

Em rải lúa, kêu túc túc, cho tui chụp bắt một con gà tơ. Tui chụp hụt, té bò lăn, bò càng rồi cuối cùng cũng được một con cho em. Nửa con, em nấu cháo, nửa con, em kho gừng dành để ăn cơm.

Tui làm nước mắm ăn gà xé phay: gồm nước cốt chanh, đường mỗi thứ 2 muỗng canh và nước lã 4 muỗng.

Em vớt trong nồi cháo, sôi ừng ực, ra một cái ức gà và một cái đùi gà. Sau đó, nhúng với nước lạnh để thịt gà có màu trắng đẹp, rồi xé thành sợi.

Bắp chuối hạt em bào mỏng, ngâm trong nước muối pha chanh để không bị thâm và giữ độ giòn. Em sai tui xắt mỏng củ hành, ngâm trong nước cho bớt mùi hăng; bào cà rốt thành sợi. Rau răm rửa sạch, xắt nhỏ.

Em lấy một nồi lớn, cho thịt gà xé, cà rốt, dưa leo, củ hành và giá vào, lấy đũa đảo đều nhẹ nhàng. Rồi em thêm một muỗng tỏi băm, nửa muỗng bột ngọt, tiêu, một phần tư muỗng cà phê đường và nước cốt chanh. Sau đó em lấy hai tay (búp măng, ngòi viết lá tre, từng bóp cổ tui mất trọn trắng, trộn ngược lúc em lên cơn giận), trộn món gỏi gà thấm đều gia vị. Tiếp theo,

Gỏi gà xé phay
và cháo gà - NGUỒN
YOUTUBE

cho một nửa rau răm vào, rồi lại đảo đều lên.

Cuối cùng, em yêu cho món gỏi gà này lên đĩa và rắc phần rau răm còn lại lên trên. Em rưới nước trộn gỏi lên, trộn đều; rắc đậu phộng rang giã nhỏ lên trên. Em bày gỏi gà ra đĩa, thêm rau răm và ớt tươi. Tôi rất thích ăn cay.

Có lẽ thời kỳ VC, dân miền Tây bị CS cướp sạch bách, vợ chồng tui thiếu ăn gì cũng thêm. Thịt gà đối với dân ngụ như tui đã trở thành cao lương mỹ vị. Đói quá, tương lai đen thui lụi như mồm chó. Không lẽ ở lại chịu trận, chịu đói cho bọn chúng hành hạ, nên tui tìm cách dẫn vợ con bỏ nước ra đi dù lòng đau như kim châm muối xát.

Qua Úc, so với thịt bò và thịt cừu, thịt gà rẻ hơn nhiều. Muốn ăn thịt gà thì cứ tới KFC, “Kentucky Fried Chicken,” tức là gà rán Kentucky. (Úc, nó không ăn đầu gà, chân gà, lòng mẹ gà là phần ngon nhất của con gà. Thiệt là

ngu thấy ớn hê!)

Ba ke hai nút gọi món này là gà rán, nhưng tui nghĩ gọi như vậy là không đúng. Mặc dù “chiên” và “rán” đều là các phương pháp nấu ăn dùng dầu, nhưng có sự khác biệt. Chiên là nhúng cánh gà, ức gà, đùi gà ngập hoàn toàn trong dầu. Chiên làm thịt gà chín vàng đều và giòn hơn, nhai nghe rộp rộp. Còn rán thường sử dụng ít dầu hơn và gà chỉ ngập được một phần. Rán thường không làm thực phẩm giòn bằng chiên.

Ở Úc, có nhiều loại gà khác nhau, dựa theo cách nuôi. Như gà công nghiệp (Commercial Chicken) nuôi cả trăm ngàn con trong các trang trại bao la, chủ yếu để làm thịt gà KFC.

Ngày xưa, món gà xé phay là món ăn quý giá, nhưng ở Úc, thịt gà trở nên rẻ hơn nhiều. Nhà nghèo ăn riết phát ghiền ‘fast food’ như McDonald’s, Hungry Jack’s hoặc KFC. Dần dần, vợ chồng con cái bị Úc hóa, mập thù lù như cái lu hững

máng xối nước mưa!

Tui khoái gà xé phay nhưng con cháu tui đã bị Úc hóa, tui nhỏ khoái KFC hơn. KFC ở gần, tôi thèm thịt gà, chỉ cần lái xe chưa tới 10 phút là mua về ăn cho lười bản hòng. Tốn khoảng 20 đến 30 đô Úc đủ cho hai con khỉ già và mấy con khỉ nhỏ, cháu nội kêu khẹt khẹt, no bụng tối ngày.

Còn gà của em yêu là loại nuôi tự nhiên (Pasture-raised Chicken) thịt ngon hơn gà nuôi công nghiệp. Nhưng ngặt nỗi là: bà chằn của tui ít làm gà xé phay cho tui ăn nữa. Tôi nhớ quay quắt đĩa gà xé phay 40 năm thời đói cơm, rách áo. Đêm ngủ chảy nước miếng, ghiền răng như đang nhai rau rầu món gà xé phay. Vợ tôi đi ‘pharmacy’ mua thuốc xổ lãi về bắt tôi uống vì em nghĩ bụng tôi có lãi. Lãi đâu mà lãi nè? Bụng bự vì tui uống nhiều bia. Tui chảy nước miếng tới rún; tui nhai nhóp nhép trong mơ vì tui vẫn thèm món gà xé phay hồi năm năm.

ĐXT

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

Chạm vào ước mơ...

NGUỒN: PHONG NGUYEN

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhấc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ờ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Nghề làm móng

Người Ai Cập cổ đại đã biết sơn móng tay và dùng màu sơn móng tay nhận biết đẳng cấp trong xã hội. Vào năm 1964, trong một cuộc khai quật các ngôi mộ cổ ở Ai Cập, xác ướp của Pharaoh Nyuserre, nhà vua trị vì trong giai đoạn từ 2458 - 2422 trước Công Nguyên cùng đoàn tùy tùng đã được tìm thấy. Người ta cũng đọc được những dòng chữ khắc trên tường của ngôi đền cổ có nhắc đến cụm từ “những người giữ gìn và chăm sóc móng tay cho Pharaoh”.

Từng có thời kỳ, ai sơn móng tay đều bị quy là “người xấu” và “ăn chơi”. Những bộ móng tay được tô vẽ là đặc trưng của giới nghệ sĩ nữ, gái bán hoa hoặc dân giang hồ. Tòa Thẩm phán ra đời, những người nuôi và sơn móng tay sẽ bị buộc tội là phù thủy và bị thiêu sống.

Mary E. Cobb được xem là người phụ nữ Mỹ đầu tiên học nghề làm móng một cách bài bản ở Pháp. Sau đó, bà hệ thống lại toàn bộ quy trình làm, chăm sóc móng tay để mang về lại Mỹ và mở tiệm làm móng tay-chân đầu tiên mang tên “Mrs. Pray's Manicure” vào năm 1878.

“Mẹ của ngành làm móng” của người gốc Việt tại Mỹ lại là một người Mỹ - bà Tippi Hedren, người sáng lập ra hội thiện nguyện “Food for the hungry”. Sau biến cố năm 1975, bà Tippi Hedren đã thực hiện một

dự án nhân đạo trợ giúp 20 phụ nữ người Việt Nam mới đặt chân sang Mỹ. Ban đầu bà định dạy cho họ 2 nghề: Nghề đánh máy và nghề thợ may. Thế nhưng, khi những người phụ nữ trong trại tị nạn đều tỏ vẻ ngưỡng mộ những bộ móng được chăm sóc kỹ lưỡng trên những ngón tay bà, bà quyết định giúp họ học thêm một nghề khác: nghề nails. Mỗi tuần, bà cho máy bay riêng về Los Angeles đón bà Dusty Coots (chủ một tiệm Nails danh tiếng) đến trung tâm cộng đồng ở Bắc California để dạy họ cách làm móng. Sau khi khóa học kết thúc. Bà gởi 20 người phụ nữ gốc Việt mà bà bảo trợ về trường Citrus Heights Beauty College tại Sacramento để thi lấy bằng. Bà đã vận dụng sự uy tín và nổi tiếng của mình để giúp cho 20 học viên này có được việc làm trong những tiệm Nails sang trọng thời bấy giờ.

Từ 20 người gốc Việt đầu tiên, đến nay, số người gốc Việt làm nghề nails đã được nhân rộng trên toàn nước Mỹ. Đã có những Tướng Lãnh, Khoa Học Gia, Bác Sĩ, Kỹ Sư, các nhà Tham Mưu, Nghiên Cứu... của thế hệ thứ hai hoặc thứ ba được trưởng thành và thành danh ở Mỹ đều nhờ vào những đồng tiền kiếm được từ nghề nails của bậc sinh thành ra họ. Cạnh bên, trong xã hội hiện nay đã có không ít những gia đình có cuộc sống rất ổn định nếu không muốn nói đến giàu có nhờ vào chính nghề này.

Mary E. Cobb

Tippi Hedren

Hội trường “Diên Hồng”

Một số công trình kiến trúc ở Sài Gòn được trưng dụng thay đổi chức năng phục vụ qua các thời kỳ thay đổi thể chế. Trong số đó, Hội trường “Diên Hồng” có nhiều thay đổi nhất và đây là một trong những công trình kiến trúc để lại nhiều dấu ấn. Ngoài ra, công trình này cũng mang lại nhiều ấn tượng cho người dân Sài Gòn từng quen với những kiểu kiến trúc cổ điển thời thuộc địa.

“Chambre de Commerce” (Hiệp hội Thương mại) tại góc cuối đường Paul Blanchy (Hai Bà Trưng) khoảng năm 1930 (ẢNH: BUU THIẾP)

TRANG NGUYỄN

Sài Gòn vào năm 1928 trên Quai de Belgique (Bến Chương Dương) góc cuối đường Mac Mahon (Công Lý), xuất hiện một công trình kiến trúc mới mang phong cách Art Deco với các chi tiết trang trí giản đơn và đại sảnh rộng lớn phù hợp với chức năng của một văn phòng dành cho các cuộc hội họp của giới thương gia, kỹ nghệ Sài Gòn và Chợ Lớn, được mang tên “Chambre de Commerce” (Hiệp hội Thương mại). Công trình khởi công từ năm 1924 sau 4 năm thì hoàn thành. Trước đó tại góc cuối đường Paul Blanchy (Hai Bà Trưng) chính quyền Pháp đã cho

xây một Văn phòng Thương mại có quy mô khiêm tốn dành cho việc quản lý xuất nhập cảng hàng hoá. Sau nhiều thập niên, việc phát triển thương mại và kỹ nghệ tại Sài Gòn ngày càng lớn mạnh, buộc phải có một công trình lớn hơn.

Thật ra, vào những thập niên đầu của thế kỷ 20, kỹ nghệ của Việt Nam mới bắt đầu phát triển, hàng hoá sản xuất đa dạng hơn, chứ trước đó hầu hết ngành thương mại của Việt Nam tập trung vào lúa gạo và các loại cây công nghiệp dành cho xuất cảng. Đa số các thương gia đều là người Hoa Chợ Lớn hoặc là người Hoa từ các

vùng Đông Nam Á sang Sài Gòn lập nghiệp. Thương gia Trương Văn Bên là người Việt Nam (gốc Hoa) nổi tiếng với sản phẩm xà bông thơm Cô Ba cạnh tranh với các thương hiệu xà bông thơm nhập cảng từ Pháp và xà bông giặt đồ Việt Nam. Ông còn được biết đến như một kỹ nghệ gia không bằng cấp sản xuất dầu ăn, dầu dừa và dầu cao su dùng trong kỹ nghệ. Trong nhiều năm làm việc qua kinh nghiệm, ông viết lại những công trình biên thành sách như: Phương pháp chế tạo xà phòng (1918), Phương pháp cải tạo các giống lúa (1932) và Phương pháp lấy dầu thông (1932). Ông được bầu làm Phó Chủ tịch Hiệp

hội Thương mại từ năm 1932 cho đến năm 1941.

Năm 1941 chiến tranh Đông Dương xảy ra, lính Nhật hất cẳng Pháp vào miền Nam. Trong thời gian tiếp quản, lính Nhật trưng dụng trụ sở Hiệp hội Thương mại làm Sở Hiến binh. Kinh tế VN trong giai đoạn này gần như tê liệt, đình trệ sản xuất, quân Nhật vơ vét lúa gạo phục vụ chiến tranh, bắt bớ những người theo Việt Minh. Trụ sở bàn luận những chính sách, đưa ra những kiến nghị và kế hoạch phát triển công thương tại Sài Gòn trở thành tổng hành dinh của cơ quan mật vụ Nhật.

Nhắc đến Sở Hiến binh Nhật, tôi nhớ lại bác Ba Thiện ở Gò Vấp trong câu chuyện “Sài Gòn thuở chiến tranh Đông Dương” mà tôi đã viết trước đây không lâu. Ông làm tài xế cho một viên sĩ quan Nhật tuyên truyền văn hoá. Nhưng khi tôi hỏi bác Ba về sự

“Chambre de Commerce” (Hiệp hội Thương mại) xây mới tại Bến Chương Dương (ẢNH: NADAL)

tàn ác của mật vụ Nhật có giống như trong các phim tình báo Trung Quốc hay không. Ông chỉ lắc đầu rồi nói “chiến tranh mà, mật vụ nào không ác, không tra khảo sao lấy lời khai”. Sau này, tình cờ tôi đọc được một bài viết “Những ngày tù chung với ông Đạo Dừa” của tác giả Hoàng Ngọc Giao viết lại theo lời kể của ông Joseph Cao ở Paris, tôi trích lại để độc giả biết thêm đôi chút.

...Cảnh ngồi tù Nhật Bản là đáng nhớ nhất. Năm ấy 1942, tôi bị

Hiến binh Nhật bắt giam ở “Chambre de Commerce” ở bến sông Sài Gòn, sau này là Thượng Nghị Viện của chế độ trước. Vì tội rải truyền đơn chống thực dân, cả Pháp lẫn Nhật, mà bọn Hiến binh nghi tôi là gián điệp Trùng Khánh. Chúng giam vào phòng Thương Mại ấy, hai bên là chỗ giam người có song gỗ chắn trước mặt, chừa một lối đi ở giữa. Mỗi sáng, 7 giờ, tụi Nhật cho chúng tôi đem thùng vệ sinh ra đổ xong lại bung vào căn phòng giam hẹp của

minh. Chúng bắt ngồi xếp bằng, thẳng lưng lên, tay để nơi đầu gối, không được nhúc nhích. Sáng ngồi tới 12 giờ trưa, được nghỉ ngơi cơm nước. Cơm thì được phát một chén gạo Thái Lan dẻo như nếp, có nêm tí muối. Chiều 2 giờ ngồi đến 6 giờ mới được nghỉ ngơi, cơm nước như khi trưa. Tối lại phải ngồi từ 7 giờ đến 9 giờ mới có quyền nằm xuống. Khi ngồi, phải ngồi yên như pho tượng. Nếu một khom lưng, nghiêng queo người, hay lệch đầu qua bên là bị một côn gỗ gõ đánh cộp trên đầu như bị sét đánh, tá hỏa tam tinh! Đó là thằng đội Trâu, thân hình trùng trục như con trâu nước, đầu vắn khăn lông trắng, dưới bẹn thắt cái khố, đi qua lại nơi khoảng đường giữa, vai vác cây gậy gỗ

Chambre de Commerce thời kỳ VNCH đổi thành Hội trường “Diễn Hồng” (NGUỒN: MANHHAFLICKR)

tròn và nặng. Nó thường đập chảy máu đầu tội nhân. Đây là chỉ trừng phạt sơ sài về tội ngồi không thẳng thoi. Còn khi bọn Nhật tra khảo để lấy lời cung khai thì thật kinh khủng sồn cả tóc gáy. Cứ hai thằng Nhật thân hình như hộ pháp quần một phạm nhân; vật, ném, tung, hứng... nạn nhân của chúng như quả bóng rổ! Thường thì có máu đổ, nạn nhân chết giắc năm ba phen mới tạm được buông tha cho về khám. Khi ấy tôi còn trẻ, háo động, làm sao ngồi yên tĩnh như thế từ giờ này sang giờ khác được. Nên cũng đã nếm mùi côn gổ bao nhiêu phen...”.

Khi Việt Nam chia đôi giới tuyến, từ năm 1955 đến 1963, dưới thời VN Đệ Nhất Cộng Hoà, chính phủ Ngô Đình Diệm thực hiện chính sách hạn chế hoạt động thương mại và sản xuất của Hoa kiều Chợ Lớn. Muốn mua bán, lập hãng xưởng thì phải có quốc tịch VN và biết nói tiếng Việt. Chính sách này góp phần cắt đứt sự làm giàu của người Hoa và làm ảnh hưởng đến Hiệp hội Thương mại. Các hội viên ra đi, một số thương gia Hoa kiều rời VN về cố quốc. Năm 1955, Chính quyền Việt Nam Cộng Hoà đổi thành Hội trường “Diên Hồng” và Nha Tổng Giám đốc Kế hoạch, cũng là nơi hội họp của

Nghiệp đoàn Thương gia và Kỹ nghệ gia. Hội trưởng nhiệm kỳ 1955 -1957 là ông Trần Đôn Thăng, người Phước Kiến, là hội trưởng cuối cùng của Hiệp hội Thương mại. Đến ngày 1/11/1963, sau cuộc đảo chánh thành công của Hội đồng Quân nhân Cách mạng, Nghiệp đoàn Thương gia và Kỹ nghệ gia cũng không còn có một cuộc họp nào.

Hội trường “Diên Hồng” trở thành nơi “tranh chấp quyền lực”, và tại đây ngày 2/1/1964, tướng Nguyễn Khánh ra quyết định giải tán Hội đồng Nhân sĩ vốn là một cơ quan cố vấn

dân sự cho chính quyền quân sự của Hội đồng Quân nhân Cách mạng, đưa ông lên nắm quyền. Nhưng chỉ 28 ngày sau đó, dưới sự ủng hộ của Mỹ và các tướng trẻ, Nguyễn Khánh mở cuộc “chỉnh lý”, cướp chính quyền và truất phế các tướng lĩnh chủ chốt trong cuộc đảo chính TT Ngô Đình Diệm, là tướng Dương Văn Minh, Trần Văn Đôn và Mai Hữu Xuân. Ngay sau đó, ông được bầu làm Chủ tịch Hội đồng Quân nhân Cách mạng. Sau đó, làm Thủ tướng, rồi Quốc trưởng, rồi lại lui về làm Thủ tướng, rồi cuối cùng trở về nhận

cấp bậc Đại tướng trong bối cảnh thay đổi xoành xoạch của chính quyền quân sự lúc bấy giờ.

Nhưng thôi, chuyện chính quyền quân sự thuở ấy còn là chuyện dài nhiều tập, cho đến năm 1967 khi tướng Nguyễn Văn Thiệu được bầu làm tổng thống, thì Hội trường “Diên Hồng” trở thành trụ sở của Thượng Nghị Viện. Tuy nhiên, tên Hội trường “Diên Hồng” vẫn được giữ nguyên bên ngoài mặt tiền của Thượng Nghị Viện thời Đệ Nhị VNCH.

Thượng Nghị Viện cũng là nơi giới sinh viên học sinh với các phong trào xuống đường tuần hành đòi chính quyền trả tự do cho hàng chục sinh viên bị bắt giữ, chấm dứt đàn áp, bắt bớ, bãi bỏ chế độ quân sự học đường... Các dân biểu đối lập như Ngô Công Đức, Hồ Ngọc Nhuận, Lý Quý Chung ủng hộ phong trào sinh viên, nắm tay nhau tuần hành đến Thượng Nghị Viện đã phải khiến ông Chủ tịch Thượng viện Nguyễn Văn Huyền tiếp nhận thỉnh nguyện thư và hứa chuyển đến Phủ tổng thống.

Ngày nay, Hội trường “Diên Hồng” hay Thượng Nghị Viện VNCH đã thay đổi hoàn toàn diện mạo kiến trúc hiện đại cao tầng và trở thành Sở Giao dịch Chứng khoán.

TN

Ngày nay Hội trường “Diên Hồng” được xây mới và trở thành Sở Giao dịch chứng khoán thành phố
(ẢNH: INTERNET)

Lạm phát

HAI KỲ - KỲ 1

1. Lạm phát là gì?

Lạm phát là tình trạng giá cả của hàng hoá và dịch vụ trong nền kinh tế tăng lên theo thời gian. Khi lạm phát xảy ra, “sức mua” của đồng tiền giảm đi, nghĩa là với cùng một số tiền, người tiêu dùng mua được ít hàng hóa và dịch vụ hơn trước.

2. Tại sao có lạm phát?

Lạm phát có nhiều nguyên nhân:

- Khi cầu vượt quá cung, nghĩa là có nhiều người muốn mua một thứ hàng hóa hơn là số lượng hàng hóa có sẵn, khiến giá tăng lên.
- Chi phí sản xuất tăng, ví dụ như giá nguyên liệu thô hay chi phí vận chuyển tăng, làm giá sản phẩm cũng tăng theo.
- Khi ngân hàng trung ương in thêm tiền và đưa vào lưu thông, số tiền nhiều hơn mà số lượng hàng hóa và dịch vụ không tăng, cũng dẫn đến lạm phát.

3. Lạm phát ở Mỹ từ sau Covid-19

Sau đại dịch, lạm phát ở Mỹ đã tăng mạnh do nhiều nguyên nhân. Trong giai đoạn dịch, chính phủ Biden đưa ra nhiều gói hỗ trợ tài chính để giúp người dân và doanh nghiệp, làm cho lượng tiền lưu thông tăng lên. Cùng lúc đó, các chuỗi cung ứng toàn cầu bị gián đoạn, làm cho hàng hóa khan hiếm và giá cả tăng cao. Sau dịch, khi nhu cầu tiêu dùng tăng lên mạnh, nhưng cung chưa đáp ứng kịp, giá cả tăng nhanh hơn nữa.

Tấm ảnh Tổng thống Trump cầm hai hộp kẹo tictac là thí dụ giản dị nhất để hiểu thế nào là lạm phát: Với cùng một số tiền, bạn sẽ mua được cùng một sản phẩm nhưng lượng khác nhau. Sau đây là một số chi tiết về tình trạng kinh tế phổ biến này.

4. Lạm phát khi nền kinh tế mạnh và khi nền kinh tế yếu

KHI NỀN KINH TẾ MẠNH:

Trong một nền kinh tế đang phát triển mạnh mẽ, người ta thường có thu nhập cao hơn, nhu cầu tiêu dùng và đầu tư tăng, từ đó thúc đẩy nhu cầu hàng hóa và dịch vụ. Khi cầu vượt quá cung, giá cả sẽ tăng, và lạm phát có thể xảy ra. Một mức lạm phát vừa phải trong tình huống này thường được coi là dấu hiệu của một nền kinh tế lành mạnh. Tuy nhiên, nếu lạm phát vượt cao ngoài tầm kiểm soát, nó có thể khiến đồng tiền mất giá nhanh, giảm sức mua và gây ra bất ổn trong nền kinh tế.

KHI NỀN KINH TẾ YẾU:

Ngược lại, trong một nền kinh tế suy yếu, thu nhập của người dân thường giảm, dẫn đến giảm chi tiêu và nhu cầu hàng hóa, dịch vụ. Khi cầu giảm, giá cả cũng có thể giảm, và nền kinh tế có thể rơi vào tình trạng “giảm phát”. Giảm phát thường gây hại vì người tiêu dùng và doanh nghiệp sẽ trì hoãn mua sắm và đầu tư với hy vọng giá sẽ giảm thêm. Điều này làm chậm lại tiến trình phục hồi của nền kinh tế, gây khó khăn cho doanh nghiệp và làm tăng tỷ lệ thất nghiệp.

Nói tóm lại, một mức lạm phát vừa phải có thể cho thấy sức khỏe của nền kinh tế, nhưng khi nền kinh tế yếu, nguy cơ giảm phát lại là điều đáng lo ngại, vì nó có thể kìm hãm tăng trưởng kinh tế trong dài hạn.

KỲ SAU:

Các biện pháp chống lạm phát

Văn hoá độc đáo ở Nhật dành cho du khách

Ở Nhật Bản, có rất nhiều phong tục tại các nhà trọ cho thuê sẽ làm bạn ngạc nhiên, từ cách vào bồn tắm cho tới cách trải drap giường...

1. Tiền boa, tiền tip

Nhật Bản không có văn hóa tip (tiền boa) cho những dịch vụ ở các khách sạn, nhà hàng, taxi hay thẩm mỹ viện. Chi phí trả cho dịch vụ đã được tính trong hóa đơn. Bạn không cần thiết phải đưa tiền boa khi ở Nhật Bản.

2. Giày dép

Đến các khách sạn kiểu Nhật được gọi là "Ryokan", theo tục lệ thông thường thì bạn phải tháo giày của mình ra ngay trước thềm nhà (khu vực gọi là "Genkan") hoặc trước khi đến phòng của bạn và chỉ mang dép khi ở trong Ryokan. Khách sạn cũng quy định bạn nên để chân không hoặc chỉ mang vớ khi đang ở trong phòng mình. Tuy nhiên bạn sẽ phải mang giày khi ra khỏi phòng. Nếu phòng

bạn ở không phải là phòng kiểu Nhật thì bạn có thể mang giày hoặc dép trong phòng.

Giày dép phải được cởi ra trước khi bước vào quán và phải mang dép đi trong nhà khi vào trong

3. Áo choàng "Yukata"

"Yukata" là áo ngủ, nhưng bạn có thể mặc nó ra ngoài phòng mình miễn là bạn còn ở trong phạm vi của Ryokan. Bên trong Ryokan (nhà nghỉ ở Nhật) là nơi cho khách trọ thư giãn, nên bạn có thể mặc trang phục mà bạn cảm thấy thoải mái nhất như mang dép lê và mặc áo choàng Yukata. Thông thường, bạn không được mặc áo Yukata ra khỏi Ryokan, nhưng nếu Ryokan nằm trong những khu nghỉ có suối nước nóng (gọi là "Onsen"), thì bạn vẫn có thể mặc Yukata ra ngoài. Nên hỏi qua nhân viên của Ryokan để được hướng dẫn chi tiết.

4. Nệm "Futon"

Futon là một kiểu nệm truyền thống của Nhật, được đặt trực tiếp lên bề mặt chiếu Tatami. Nếu lần đầu bạn ở tại Ryokan, bạn có thể sẽ sốc khi thấy không hề có giường trong phòng. Nhưng đừng lo lắng, nệm Futon sẽ được trải ra ngay trên chiếu Tatami trước khi bạn ngủ và sẽ được gấp lại và mang đi sau khi bạn thức dậy vào buổi sáng. Việc sử dụng nệm futon sẽ tiết kiệm diện tích và cho phép bạn tận dụng nhiều không gian trống trong phòng hơn. Tại Ryokan, nhân viên thường chuẩn bị nệm Futon cho bạn trong lúc bạn đang ăn tối hay đang tắm.

Phòng ở trong một Ryokan thường là một phòng đơn lớn, không vách ngăn, có sàn trải chiếu "tatami"

5. Tắm

Hiện nay, ngày càng có nhiều Ryokan xây phòng tắm riêng cho khách tại phòng của họ, nhưng nếu bạn ở tại khu suối nước nóng, bạn nên thử tắm ở bồn tắm tập thể. Để bảo đảm mọi người có thể tắm được tại bồn tắm tập thể - nơi có rất nhiều người cùng tắm một lúc, xin hãy tuân thủ những quy tắc sau đây:

- Bạn phải tắm sơ qua trước khi vào bồn tắm tập thể, để bảo đảm cho nước tắm luôn sạch.
- Không mang những vật dụng như khăn tắm vào bồn tắm tập thể. Theo tục lệ, bạn cũng không được mặc đồ bơi vào bồn tắm trừ trường hợp được ban quản lý đặc biệt cho phép.
- Sau khi ra khỏi bồn tắm, dùng khăn lau khô người trước khi vào khu vực mặc quần áo.

DH - THEO LOTUS OCEAN

Chăm sóc người già

BẢO SƠN

Rất nhiều trường hợp người già không thể sống an toàn và thoải mái một mình trong chính căn nhà của họ nữa. Một số người có thể chuyển đến sống với con hay người thân, một số phải chuyển tới những trung tâm chuyên săn sóc người già. Dưới đây là 4 địa điểm cung cấp dịch vụ săn sóc người già.

1. Board and care homes.

Đây là những trung tâm nhỏ do tư nhân quản lý, còn được gọi là “residential care facility” hay “group home”, thường chỉ có khoảng dưới 20 người cư trú. Có 2 loại phòng: phòng riêng (1 người) hay phòng đôi (2 người). Người cư trú sẽ được cung cấp bữa ăn và chăm sóc về sinh hoạt bởi những nhân viên làm việc thường trực 24/24. Những loại này không cung cấp chăm sóc về sức khỏe hay y tế. Người cư trú phải tự trả tiền cho người quản lý trung tâm, Medicare sẽ không chi trả cho dịch vụ này. Medicaid có thể chi trả một phần tùy theo tiểu bang. Nếu người già muốn đến cư trú ở các trung tâm này và có mua bảo hiểm long-term care insurance, cần phải xem lại bảo hiểm có chấp nhận chi trả cho loại trung tâm này không. Thông thường, người già cư trú ở đây chưa cần đến việc chăm sóc thường xuyên của y tá hay bác sĩ.

2. Nursing home. Còn được gọi là nhà dưỡng lão, cung cấp dịch vụ chăm sóc đời sống và chăm sóc sức khỏe cho người cư trú,

nhưng chú trọng về mặt chăm sóc sức khỏe hơn. Nơi đây cung cấp 3 bữa ăn mỗi ngày, trợ giúp trong sinh hoạt hàng ngày, có nhân viên theo dõi liên tục, và cũng chăm sóc y tế. Một số nursing home còn có dịch vụ tập luyện vật lý trị liệu, phục hồi chức năng hoạt động hay nói.

Đa số người cư trú ở nursing home phải tự trả tiền. Medicare không chi trả cho nursing home nhưng có thể chi trả cho một số chi phí y tế như tiền khám bác sĩ hay mua dụng cụ y tế. Medicaid cũng có thể trả cho một phần chi phí nursing home cho người có thu nhập thấp và không có nguồn tài trợ nào khác. Nếu người già có bảo hiểm long term care insurance có thể được chi trả một phần cho nursing home. Nên hỏi rõ với công ty bảo hiểm về mức chi trả của họ. Thông thường người đến ở đây là người già, không thể tự chăm sóc mình và cần lưu trú thời gian lâu dài.

(còn tiếp)

HOLIDAY AT THE ARBORETUM

13/11 tới 5/1. Vườn thực vật Dallas trở lại với các trưng bày đặc biệt cho mùa lễ cuối năm với “12 Days of Christmas” truyền thống có nhạc lễ, hoạt hình và đèn màu làm cho hoạt cảnh sống động hơn. Ngoài ra còn có khu giải trí European Christmas Market với nhiều quầy mua sắm, đèn màu, chụp hình với Santa.

Địa điểm: Dallas Arboretum and Botanical Garden, 8525 Garland Rd, Dallas TX 75218.
Giá vé: \$13-\$35.

TREE LIGHTING CELEBRATION

7/12. Lễ thắp đèn cho cây thông trong công viên trung tâm Dallas. Có nhiều sinh hoạt vui dành cho gia đình và người thân, có xe bán thức ăn

Địa điểm: Klyde Warren Park, 2012 Woodall Rodgers Fwy, Dallas TX 75201. Điện thoại 214-716-4500. **Giá vé:** miễn phí.

CHRISTMAS LIGHT TOUR ON THE CHRISTMAS BUS

7/12 tới 28/12. Ngồi trên xe bus đi xem các khu được trang trí đèn đẹp nhất thuộc Highland Park và University Park. Người tham dự có thể mang theo thức uống và đồ ăn vặt

Địa điểm: Lakewood Growler, 6448 E Mockingbird Ln, Dallas TX 75214. Điện thoại 214-794-3510.
Giá vé: \$40

Một ngày Tiểu Hàn

HAI KỲ - KỲ 2

VƯƠNG MỘNG LONG-K20
(SEATTLE, WA)

Tối đó, tôi ngồi một mình trong connect nhâm nhi một chai bia cổ cao, ngẫm nghĩ mãi về cái chuyện “día” nặng, “día” nhẹ ...

Tôi chợt nhớ, năm 1971 ở khu gia binh sĩ quan tham mưu của Bộ Chỉ Huy Biệt Động Quân /Quân Khu 2 cũng có 2 bà bầu.

Một bà là phu nhân của Đại úy Đào Ngọc Minh Hùng, Trưởng Phòng 3, bà kia là phu nhân của Đại úy Vương Mộng Long, Trưởng Phòng 2.

Vợ Đại úy Hùng đang mang bầu đứa con thứ nhì hay thứ ba gì đó; còn bà xã của tôi thì đang mang bầu đứa con đầu lòng.

Sáng sớm một ngày đầu mùa Thu, tôi leo lên một chiếc trực thăng bay về Kon Tum, hướng Bắc; Đại úy Đào Ngọc Minh Hùng leo lên một trực thăng khác bay về Pleime, hướng Nam.

Xế chiều, tôi đang ở Bộ Chỉ Huy 22 Chiến Thuật -Kon Tum thì nghe tin máy bay của Đại úy Hùng đã bị Việt Cộng bắn rơi.

Trong tai nạn này chỉ có 2 anh xạ thủ người Mỹ chạy thoát. 4 người còn lại đều bị thương, rồi bị địch chém chết.

4 người bị giết hôm đó gồm có Đại úy Đào Ngọc Minh Hùng, người lính mang máy

truyền tin cho ông Hùng và 2 phi công Hoa Kỳ.

Hai anh xạ thủ khai rằng trên đường từ Pleime qua Plei Djereng chỉ vì phi công đã bay vừa chậm, lại vừa thấp, nên làm mỗi cho du kích Thượng.

Xưa, tôi có nghe truyền miệng rằng, nếu người vợ mang bầu thì người chồng dễ gặp nạn, tôi chẳng thêm tin.

Nay chuyện Trung sĩ Nhơn xem chết lại thêm nhớ chuyện Đại úy Đào Ngọc Minh Hùng, khiến tôi cứ thao thức không ngủ được.

Nửa đêm, chợt tiếng súng nổ ran ngoài rào, tiếp đó là tiếng lựu đạn, tiếng mìn Claymore phát nổ âm âm...

Tôi phóng ra ngoài, lao tới tuyến phòng thủ của Trung úy Thuận.

Chú Thuận nói,

- *Trình Thái Sơn, tụi Việt Cộng tính phá rào nhưng bangalore vướng lựu đạn gài phát nổ. Chắc tụi nó rút đi rồi!*

Kiểm điểm lại, quân ta chỉ có một người bị thương nhẹ. Anh lính trẻ măng này ngồi trên chòi gác cao ngất mà cũng bị mảnh lựu đạn ghim vào hông, trong khi đó những người khác đứng, ngồi, lơ lơ trong sân căn cứ và dưới giao thông hào lại chẳng hề hấn gì.

Pháo binh bắn cận phòng

liên tục sát rào và hỏa châu cứ lập lòe trên trời cho tối sáng.

Sáng hôm sau quân của Trung úy Thuận ra ngoài lục soát. Kết quả có 3 tên địch chết tại chỗ, một tên khác bị bắn què chân nằm bẹp chờ bị bắt. Thằng địch khai là người của Tiểu Đoàn 37 Đặc Công Cộng Sản.

Sau khi chiếc xe GMC chở tên tù binh và 3 cái xác Đặc Công khuất bóng, tôi chợt bật cười, rồi nói chỉ một mình tôi nghe,

“Día nặng với día nhẹ cái con tiêu! Thằng lính gác trên chòi chắc gì đã có vợ? Mấy thằng Đặc Công Việt Cộng chắc gì có vợ đang mang bầu mà cũng chết, cũng bị thương đó thôi!”

Sáng ngày 5 tháng 1 năm 1973 Đại tá Chỉ Huy Trưởng ra lệnh cho Trung tá Mai phải lên tuyến đầu, đi bộ cùng Tiểu Đoàn 72 để chỉ huy đơn vị này tiến nhanh hơn.

Chiều 5 tháng 1 năm 1973 thì Tiểu Đoàn 72 bắt tay được tiền đồn Chư Pao nằm bên Quốc Lộ 14. Nhiệm vụ của Tiểu Đoàn 72 coi như hoàn tất.

Trong khi đó thì Tiểu Đoàn 62 vẫn ỉ ạch, chưa vượt qua được cái thung lũng giữa Quốc Lộ 14 và núi Chi Pou.

Tối ngày 5 tháng 1 năm 1973, Đại tá Chỉ Huy Trưởng

than phiền với tôi,

- Nếu nội nhật ngày mai mà thằng 62 không chiếm được Chi Pou thì tui và Long phải nhảy xuống để trực tiếp chỉ huy và thúc dít tui nó.

8 giờ sáng 6 tháng 1 năm 1973 trực thăng chở tôi và Đại tá Tất đã có mặt trên không phận đoạn Quốc Lộ 14 nằm giữa núi Chư Pao và núi Chi Pou.

Hôm ấy là Mùng 3 tháng Chạp Âm Lịch cũng là ngày đầu của tiết Tiểu Hàn.

Hai cửa của trực thăng mở rộng tối đa.

Lạnh quá! Hai hàm răng của tôi cứ đánh bò cạp không ngừng.

Trên ghế đối diện, tôi thấy Đại tá Tất cũng thò ra khỏi trống.

Sau 2 phi tuần, với 4 phi suất F4 C của Hoa Kỳ thì đỉnh núi Chi Pou đã ngàn ngút khói đen, bụi đỏ ...

Hết không kích, tôi cho Trung Đội Pháo Binh 155 ly từ Căn Cứ 41 đánh tiếp hai chục tràng trên mục tiêu.

Chờ tới 10 phút sau khi pháo yểm chấm dứt mà Tiểu Đoàn 62 vẫn chưa thấy động tĩnh gì, Đại tá Tất mất kiên nhẫn, bèn vào máy cần nhân,

- Không yểm có rồi, hỏa yểm có rồi! Các anh còn chờ gì nữa mà chưa chịu tiến lên?

Đầu máy bên kia là tiếng lấp bắp của ông Thiếu tá Tiểu Đoàn Trưởng,

- Dạ! Dạ! Trình Trường An! Tụi tui đang xung phong đây!

Ông Thiếu tá này mới từ Vùng 3 ra, nhận chức vụ chỉ huy Tiểu Đoàn 62 sau khi Đại úy Lê Thanh Phong, Tiểu Đoàn Trưởng 62 đã bị Việt Cộng bắt làm tù binh cách nay một tháng.

Chắc ông ta còn lạ lẫm với địa thế núi rừng hiểm trở của Vùng 2 và chưa từng quen với cung cách đánh giặc của Biệt Động Quân Vùng 2 là nhanh, mạnh, gọn, lẹ.

Vì thế, ông ta điều quân có vẻ quá thận trọng và hơi chậm chạp.

Mãi tới hơn 9 giờ sáng ngày 6 tháng 1, cánh quân tiên phong của Tiểu Đoàn 62 mới đặt chân lên mục tiêu.

Thiếu úy Mạch Thiệu Hùng, Sĩ Quan Tùy Viên của Đại tá Tất đang theo dõi tần số nội bộ của Tiểu Đoàn 62 nói,

- Trình Trường An! Hai đại đội đã có mặt trên Chi Pou!

Chiếc C&C đảo một vòng sát đỉnh núi.

Những chiến binh đứng dưới đất ngửa cổ nhìn lên. Thấy chúng tôi thì họ giơ tay vẫy vẫy...

Đại tá Tất vỗ vai viên phi công ra lệnh cho anh ta hạ cánh.

Hai càng của trực thăng còn chưa chạm đất, tôi cùng Đại tá Tất và Thiếu úy Hùng đã nhảy xuống.

Hình như ông Tiểu Đoàn Trưởng còn đang trên đường leo lên con dốc hướng Tây.

Ông Đại úy Tiểu Đoàn Phó, áo giáp, nón sắt đầy đủ, tới trình diện, rồi dẫn Đại tá Chỉ Huy Trưởng đi một vòng thị sát chiến trường.

Tôi thấy, trên mặt mục tiêu và trên triền dốc có cả chục hố bom B52 khổng lồ nằm cách nhau rất đều.

Một vùng rộng lớn đã bị đất đỏ phủ kín, cây cối thì bị gãy ngang hoặc bật rễ.

Ruồi nhặng và ong đen cứ kêu vo ve và bay thành đàn bu kín những vũng máu và xác chết.

Trên mục tiêu, có khoảng một chục khẩu súng cá nhân bị bắn gãy và gần 2 chục tử thi Việt Cộng mới chết vì phi pháo.

Sau khi đi một vòng quan sát trận địa, chúng tôi trở lại bãi đáp, cũng đứng vào lúc ông Thiếu tá Tiểu Đoàn Trưởng vừa leo đến đỉnh đồi.

Ông ta chưa kịp trình diện thượng cấp thì trực thăng đã quay trở lại.

Đại tá Tất và Thiếu úy Hùng lên máy bay bằng cửa bên phải, tôi lên bằng cửa bên trái.

Dưới bãi cỏ tranh, ông thiếu tá đứng nghiêm, kính cẩn đưa tay chào.

Gió của cánh quạt trực thăng khiến ông thiếu tá ngã về trước, rồi ngã về sau, giống như hình ảnh một ông bù nhìn bằng

rơm đang đứng đuổi chim trên ruộng lúa lúc trời lồng gió.

Từ hôm đó về sau, tôi không còn dịp nào gặp lại ông thiếu tá này, không biết ông ta đã đi đâu và có còn sống không?

Trường An cho lệnh Tiểu Đoàn 62 tiếp tục lục soát khu rừng rậm hướng Đông.

Một giờ sau, tôi nghe báo cáo rằng trong rừng có nhiều hố chôn người tập thể.

Có lẽ bọn Việt Cộng này đã chết vì B 52 ngày 4 tháng 1 vừa qua, nhưng không rõ chính xác là có bao nhiêu tên địch đã bị loại.

Đến 12 giờ hơn thì trực thăng đáp xuống Căn Cứ 40 cho chúng tôi ăn cơm và phi cơ đi đổ xăng.

Vừa bước chân tới cửa lều hành quân, tôi đã được thông báo rằng hậu cứ có chuyện cần thông báo.

Đầu máy bên kia có tiếng Trung sĩ Nguyễn Văn Đăng,

- Trình Đại úy! Sáng nay Hạ sĩ Tôi đã chở chị ra Nhà Bảo Sanh ngoài Pleiku. Chị mới sinh được một bé gái, chị và cháu bình an.

Nghe tin này tôi nôn nóng muốn bay về Pleiku ngay, nhưng với nhiệm vụ phải liên tục theo dõi diễn tiến hành quân, tôi đành gác mối lo gia đình sang bên.

Tiếp đó máy bay quay trở lại, chúng tôi tiếp tục công tác mở đường.

Tối 2 giờ chiều, các đơn vị an ninh quốc lộ báo cáo rằng tất cả chướng ngại vật trên trục giao thông đã được dẹp sạch và Công Binh cũng báo rằng công tác dò mìn mặt đường đã hoàn tất, bảo đảm an toàn cho mọi loại xe.

Đúng 2 giờ 30 phút chiều ngày 6 tháng 1 năm 1973, đoàn xe hàng trăm chiếc gồm cả quân sự và dân sự chuyên chở lương thực, đạn dược, xăng dầu, tiếp tế cho Kontum bắt đầu lăn bánh.

Một thám thính cơ Hoa Kỳ và chiếc C&C của chúng tôi cứ bay đi, bay lại nhiều lần trên đoạn đường từ làng Plei Boy, Pleiku tới núi Chư Pao, Kon Tum để canh chừng.

Dưới kia, đoàn xe đã vào địa phận Kon Tum, đi qua cầu Dak Bla, rồi chui vào những dãy phố.

Thế là, Quốc Lộ 14 đã được khai thông sau thời gian gần một tháng mất an ninh.

5 giờ chiều ngày 6 tháng 1 tôi thở ra nhẹ nhõm rồi cho lệnh đóng đường.

Thấy lạnh, tôi móc túi tìm bao thuốc lá Lucky, cái bao trống trơn, hết thuốc rồi!

Ông đại tá thông cảm, đưa bao Gitanes cho tôi,

- Hút đi! Gitanes nặng hơn Lucky một chút thôi!

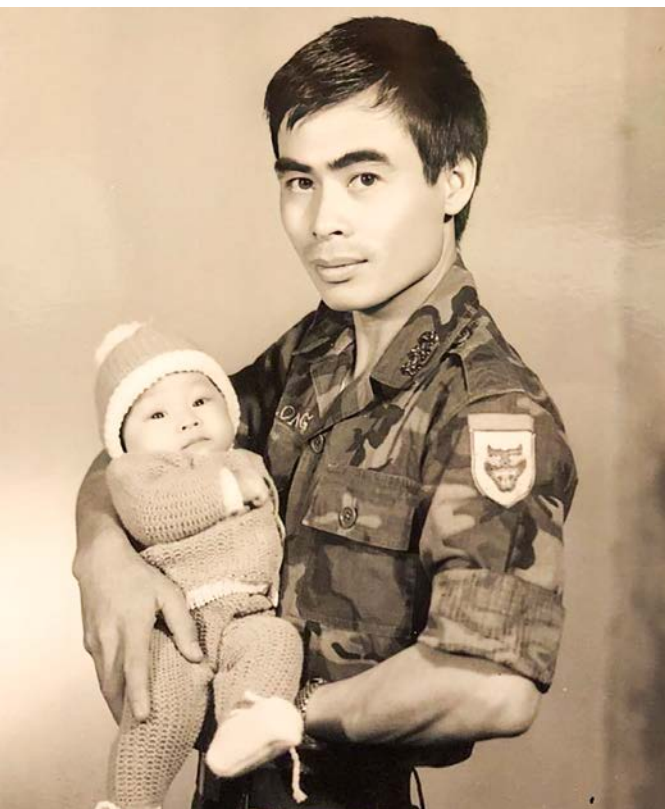
Tôi chưa kịp bật lửa châm thuốc thì ông Tất đã cười hi hi,

- Thế là tui mình hết lo bị cha Toàn cạo đầu!

Ghi chú: “Cha Toàn” tức là Thiếu tướng Nguyễn Văn Toàn, Tư Lệnh Quân Đoàn II và Quân Khu 2.

Tôi buột miệng,

- Ông Toàn thô lỗ quá! Lần sau đại tá có lên quân

Gia đình Đại Úy Vương Mộng Long - Pleiku Tháng 3/1973

đoàn họp thì đừng bắt tôi đi theo nữa.

Ông đại tá cười,

- Cha Toàn tuy thô lỗ nhưng không phải loại người thâm hiểm. Mình không sợ những người nóng nảy, cục cằn, nhưng lúc nào cũng phải đề phòng bọn gian ác đội lốt người lương thiện. Tui giả nghĩa, giả nhân, trước mắt mình thì tươi cười xu nịnh, nhưng bất cứ lúc nào chúng nó cũng có thể đâm sau lưng mình. Mình chết rồi mà vẫn chưa hay!

Tôi chẳng biết Đại tá Tất có ý ám chỉ ai là bọn thâm hiểm, giả nghĩa, giả nhân trong câu nói này nên chỉ gật đầu ậm ừ cho qua.

Một phút sau Đại tá Tất vỗ vai tôi; giọng ông thật là dịu dàng,

- Ta vừa nghe nói bà xã chú mới đập bầu sáng nay? Chú có thể về hậu cứ được rồi đó!

Tôi cảm động cầm tay ông sĩ quan đàn anh,

- Cảm ơn Trường An!

o o o

Tiếp đó, tôi mượn chiếc Jeep của ông Tất, ra dấu cho anh tài xế lui xuống ghế sau, nhường ghế trước cho Binh 1 Yang ôm khẩu M16.

Binh 1 Yang là anh lính cận vệ của tôi.

Tôi ôm vô lăng xe, rồi tổng

Đại Úy Vương Mộng Long và con gái Vương Băng Điện - Pleiku Tháng 3/1973

ga. Chiếc Jeep lao như bay về hướng Pleiku.

Thành phố Pleiku đã bắt đầu lên đèn.

Trong Nhà Bảo Sanh, tôi đứng bên cái giường sản phụ.

Tôi cầm tay vợ, tay nàng hơi lạnh.

Tôi úp hai tay tôi phủ kín bàn tay trái của nàng. Tôi đang chuyển hơi ấm từ trái tim tôi sang trái tim người mẹ của hai đứa con tôi.

Tôi nhủ thầm, “Tội nghiệp vợ tôi! Tội nghiệp vợ tôi!”

Vợ tôi ghé đầu qua bên phải, ra dấu cho tôi nhìn một hình hài bé nhỏ nằm bên cạnh nàng,

- *Mình xem! Con gái của tui mình có đẹp không?*

Con tôi đang ngủ, hình như Bà Mụ đang dạy nó cười, cái miệng của nó nhỏ

xíu, xinh xinh, chúm chím như một nụ hoa.

Tôi đưa một ngón tay quệt lên má con bé, rồi trả lời vợ một cách rất là tự tin,

- *Mình không nghe người ta nói rằng con gái Pleiku đẹp nhất nước sao?*

Vợ tôi chợt hỏi,

- *Mình định đặt cho con tên gì vậy?*

Tôi chưa kịp trả lời thì chú tài xế đã hối hả chạy vào,

- *Trường An vừa gọi về nói, sáng sớm mai Bằng Diên phải trả xe cho ông ấy!*

Tôi đưa tay ra dấu cho ông tài xế của Đại tá Tất lui ra.

Sau đó, cầm tay vợ, tôi chậm rãi nói ra cái ý nghĩ vừa lóe lên trong đầu

- *Kỳ hành quân này danh hiệu truyền tin*

của anh là Bằng Diên. Con chúng mình chào đời đúng vào ngày Quốc Lộ 14 được khai thông. Cái danh hiệu Bằng Diên vừa đẹp lại vừa hên. Tui mình đặt tên cho con là Vương Bằng Diên nhé!

Vợ tôi nhướn miệng cười, rồi gật đầu,

- *Tùy ý mình!*

Thế rồi, 3 tuần lễ sau ngày bé Vương Bằng Diên chào đời, Hiệp Định Paris có hiệu lực, lệnh đình chiến được thi hành, toàn cõi Việt Nam Cộng Hòa tạm thời ngưng tiếng súng giao tranh...

o O o

Năm mươi năm sau...

Một ngày tháng Chạp Âm Lịch, trên đường phố Seattle, USA có cơn gió nhẹ lướt qua làm cho tôi rùng mình ớn lạnh.

Thì ra trời đã sang tiết Tiểu Hàn!

Hiện nay, dù đang sống ở Bắc Bán Cầu, 4 mùa quen với nhiệt độ thấp, tôi vẫn có cảm giác rằng, ngày đầu tiết Tiểu Hàn thường lạnh hơn nhiều so với những ngày trước đó, giống như cảm giác tôi đã trải qua thời còn ở Việt Nam.

Trên không có chiếc trực thăng vừa mới bay ngang.

Hình như chiếc trực thăng này của quân đội vì nó sơn màu xám.

Nhìn theo hình bóng chiếc trực thăng khuất dần trong mây, tôi chạnh lòng nhớ lại một ngày Tiểu Hàn trên Quốc Lộ 14 nối liền Kon Tum-Pleiku năm nào...

VML

SEATTLE, THÁNG 1 NĂM 2023

Ông Bà Vương Mộng Long
và 5 đứa cháu - USA 2018

Bàn tiệc Thanksgiving

Trang trí bàn tiệc Lễ Tạ Ơn là một công việc thú vị và sáng tạo. Dưới đây là một số ý tưởng giúp bạn tạo nên một khung cảnh đẹp và hấp dẫn:

■ **Lựa màu sắc chủ đạo.** Nếu yêu thích các gam màu ấm, bạn có thể dùng các màu đặc trưng của mùa thu như cam, đỏ, nâu và vàng. Với những gia chủ thích màu sắc tự nhiên, có thể kết hợp tông màu đất với màu xanh lá cây. NGUỒN: TONE IT UP

■ **Khăn trải bàn.** Màu sắc của khăn trải bàn nên phù hợp với tông màu chủ đạo của bàn tiệc. Có rất nhiều khăn trải bàn với chất liệu khác nhau mà gia chủ có thể lựa chọn tùy theo sở thích. Loại khăn trải bàn bằng vải bố thô sơ tạo sự mộc mạc, giản dị mà không kém phần bắt mắt cho bàn tiệc. NGUỒN: SANCTUARY HOME DECOR.

■ Vị trí trung tâm của bàn tiệc (Centerpiece).

Có thể lựa chọn một trong số những món trang trí dưới đây để đặt vào vị trí trung tâm của bàn tiệc:

- **Hoa tươi:** dùng các loại hoa theo mùa như hoa hướng dương, hoa cúc hoặc hoa thược dược hay lá cây, trái thông, trái sồi.
- **Bí ngô:** Xếp những trái bí ngô ở giữa để tạo nét đặc trưng cho bàn tiệc vào dịp Lễ.
- **Nến:** Dùng những ngọn nến có chiều cao khác nhau để tạo sự ấm áp, thanh lịch. Chọn chân nến đẹp sẽ giúp bàn tiệc thêm sang trọng và ấn tượng. NGUỒN: ONEKINDDESIGN.

■ Sắp xếp chỗ ngồi cho khách.

Dùng đĩa đựng thức ăn trang trí bắt mắt để nâng cao vẻ đẹp của bộ đồ ăn.

Khi cần sắp đặt khách vào vị trí cố định, có thể tạo thẻ tên cho từng khách bằng bìa cứng hay lá cây.

Thử nghiệm nhiều kiểu gấp khăn ăn (napkin) khác nhau để trang trí cho bàn tiệc, có thể dùng dây thừng nhỏ hoặc ruy băng để giữ cho nếp gấp được gọn gàng.

NGUỒN: GRATEFUL.

■ Ánh sáng.

Ngoài việc dùng nến, có thể đặt đèn dây mềm mại để tạo bầu không khí ấm cúng. Đèn lồng đặt trên bàn tiệc sẽ mang tới nét mộc mạc, tự nhiên. NGUỒN: READER'S DIGEST

■ Thêm những chi tiết như quà tặng hoặc đồ ăn nhẹ cho khách như những chiếc bánh ngọt hay lọ mứt nhỏ sẽ khiến cho buổi tiệc thêm hoàn hảo.

NGUỒN: PINTEREST

Chân máy chụp hình Mambapod

Đã có nhiều loại chân máy chụp hình giúp đặt máy ở các vị trí đặc biệt, nhưng loại Mambapod áp dụng một phương thức mới. Cũng có 3 chân ngắn giống các loại tripod khác và có thể mở ra để đặt máy trên một mặt phẳng. Các chân có thể được xếp lại và nắm gọn trong tay.

Điểm mới ở Mambapod là có một trong 3 chân máy được gắn thêm kẹp để cố định máy trên một nhánh cây, cột đèn, hàng rào... một cách chắc chắn không bị rơi xuống. Chân máy này có thể được đặt theo chiều ngang, chiều đứng với lực chịu lên tới mức tối đa 5kg (11 pound).

Toàn bộ chân máy nặng 320 gam (0.7 pound), được dùng để đặt máy chụp hình hoặc điện thoại cầm tay. Mambapod sẽ được bán với giá \$179 gồm chân máy và bộ gắn máy chụp hình.

Nón bảo vệ người đi xe đạp

Hiện nay trên thị trường có rất nhiều loại nón bảo vệ cho người đi xe đạp, nhưng loại Nyxel do công ty Lumos sản xuất có nhiều kỹ thuật mới được áp dụng. Nón có một dây đèn LED màu trắng ở phía trước và màu đỏ ở phía sau. Đèn kéo dài sang phía hai bên để giúp cho người khác dễ dàng nhận ra từ xa dù ở trước, sau hay ở phía bên. Đèn có thể được thiết đặt chớp đều, chớp nhanh hay chậm nhờ ứng dụng chạy trên điện thoại cầm tay. Mỗi lần sạc điện, đèn có thể hoạt động liên tục 14 tiếng.

Các bộ cảm ứng tốc độ sẽ làm đèn sau chớp nhanh khi thắng gấp để tránh bị đụng từ phía sau. Trên tay lái xe còn có thể gắn một remote dùng để làm cho đèn chớp ra hiệu quẹo bên phải hay bên trái. Đặc biệt là hệ thống "Quin" của nón khi nón phát hiện có tai nạn va chạm xảy ra, nó sẽ kích hoạt ngay số điện thoại cấp cứu trên điện thoại cầm tay. Bên trong nón còn có lớp đệm dày "Mips" để giảm chấn động đầu khi bị va chạm.

Nyxel sẽ được bán với giá \$99 cho loại thường, nếu trang bị thêm "Quin" sẽ có giá \$129, và trang bị thêm "Mips" sẽ có giá \$139.

Ma lính trận

Người ta thường đồn đãi có ma, trên thế giới có đủ loại ma quỷ, nhưng ma xuất hiện tại một quán cà phê tại Alabama là chuyện có thật. Chủ nhân và nhân viên quán thỉnh thoảng nghe tiếng giày khi vắng người hay có khi thấy thấp thoáng bóng dáng của một vài người lính ẩn hiện lúc đêm vắng trước khi biến mất. Nghi có ma, chủ quán tìm lục lại hồ sơ, tài liệu của thành phố thì quả nhiên tiệm của ông nằm trên khu vực đánh nhau dữ dội trong thời nội chiến Mỹ.

Chết cũng chưa yên

Nhà quản Hades Funeral Services bên Ba Lan khi đi chuyển thi hài một thân chủ về nhà quản của mình để chuẩn bị tang lễ, đang chạy thì cửa sau xe bị bật ra làm thi hài rơi xuống đường. Nhà quản xin lỗi và bảo đó là tai nạn ngoài ý muốn. Rất may, khi "phi thân" xuống đất, thi hài không gặp xe nào đang chạy gần.

Xử kiện diện

Tòa tối cao Colorado vừa xét xử một phiên tòa đặc biệt khi các nạn nhân là 5 con voi. Một tổ chức bảo vệ quyền thú vật đã kiện sở thú Cheyenne Mountain Zoo về việc để các chú voi này bị "stress". sở thú Cheyenne Mountain Zoo đưa chúng từ Châu Phi về sở thú, thay vì khu hoang dã dành riêng cho voi. Tuy nhiên các chú voi lại vắng mặt tại phiên tòa, vì tòa án không đủ rộng

Nhà thơ. nhạc sĩ A Khuê

NGUYỄN & BẠN HỮU

Cái tên A Khuê quả hơi xa lạ đối với nhiều người ở hải ngoại. Trước đây, người phụ trách mục này cũng không biết A Khuê. Cho tới khi có trong tay bộ *Bông Hồng Tạ Ôn* của Nguyễn Đình Toàn.

Vâng, đầu cuốn 2 của *Bông Hồng Tạ Ôn*, Nguyễn Đình Toàn có một bài ngắn về A Khuê. Bài viết mở đầu: A Khuê thuộc lớp những người làm thơ trẻ của miền Nam. Thơ ông không nhiều. Nhưng mấy bài thơ của A Khuê do Trần Quang Lộc phổ nhạc, đều đáng được xếp vào hàng tác phẩm cả.

- *Về Đây Nghe Em*
- *Lãng Du Ca*
- *Chỉ Còn Bóng Đổ Dài*

Tuy nhiên, trong đoạn viết tiếp theo, tác giả *Bông Hồng Tạ Ôn* cũng không dám quả quyết là ca từ của cả 3 bài đó đều là thơ A Khuê.

Dẫu sao, người viết cũng bắt đầu có cảm tình với A Khuê khi đọc lại ca từ của bài *Về Đây Nghe Em* (đã thuộc lòng từ trước) và *Lãng Du Ca* trong sách Nguyễn Đình Toàn. *Lãng Du Ca* có nhiều ý mới, độc sáng. Cũng từ cảm tình vừa nói, người viết đã lên Google tìm dấu tích A Khuê. Và thu được những mẫu tài liệu ghi lại sau đây.

Theo một bài viết của Lý Đợi trên

Văn Chương Việt: A Khuê tên thật là Hoàng Văn Phúc, sinh năm 1948 tại xã Quang Phục, huyện Tứ Kỳ, tỉnh Hải Dương. Theo tin từ gia đình, ông đã qua đời do tai biến cấp tính lúc 8 giờ 30 tối ngày 13/8/2009 (nhằm ngày 23/6 Âm lịch) tại Bệnh viện tỉnh Bình Phước.

Ông đã viết rất nhiều thơ từ trước 1975, “nếu in hết cũng khoảng 10 tập” -như chính lời A Khuê tâm sự. Tác phẩm thơ đã xuất bản có: *Vàng bay* (NXB Da vàng, Đà Nẵng, 1970); *Lừa bò trong sương* (NXB Trẻ, TP.HCM, 1999).

Đã ra nhiều album nhạc in chung, đáng kể nhất là album đầu tay *Mặt trời đã lên* (năm 2004), in chung với nhạc sĩ Bạch Cung Thạnh. Trong khoảng 10 năm qua, A Khuê đã hoàn tất bản thảo khoảng 300 ca khúc, nhưng rất tiếc là chưa có dịp công bố. Các ca khúc nổi tiếng của A Khuê là:

Tình thiên thu, Nhánh hoa xưa, Bóng gương.

Mặt khác, được biết A Khuê sinh ra trong gia đình có truyền thống nghệ thuật. Cha ông là danh thủ vĩ cầm Hoàng Liêu. Anh trai ông là nhạc sĩ Hoàng Lương. Từ nhỏ cha ông đã bắt ông học chơi vĩ cầm một thời gian. Thời thanh niên có lúc đi chơi nhạc kiếm tiền. Cuộc đời ông khá gian truân: Từ Quảng Ngãi, Đà Nẵng, ông trôi dạt về Đồng Nai, lập gia đình và làm ruộng ở Sóc Trăng. Từ 1998 ông sinh sống cùng vợ con ở thị xã Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước cho đến lúc qua đời.

Một cây bút tên Đàm Hà Phú có viết bài “Một chút vàng bay cho A Khuê”, ghi lại nỗi đau mất bạn, sau đây là một trích đoạn:

“Anh đi rồi, cầm bằng như cái điệu *Về đây nghe em* không còn da diết, cầm bằng như cái cảnh

Lừa bò trong sương không còn
lãng đãng giang hồ, cầm bằng
như mấy nghìn bài thơ, bài hát
phút chốc, trong một khoảnh
khắc của cuộc đời, trở thành Vàng
bay trong gió.

“Tôi cũng làm thơ (ai mà chả
từng làm thơ), làm văn nghệ của
một thời tuổi trẻ ngông cuồng,
đầy đam mê và hào hiệp. Tôi
nhỏ hơn anh rất nhiều, ngày tôi
khăn gói giang hồ đi thăm anh ở
Bình Phước thì anh cũng đã dự
cảm nhiều về cái chết của mình.
Anh hiền lắm, người thật “tử tế”
nói theo chữ của Sơn (Trịnh Công
Sơn), câu duy nhất mà tôi nghe
anh nói xấu ai đó là “tay ấy, kiến
văn nó thấp”.

“Anh thua thiệt nhiều, quá nhiều
nên anh nghèo lắm. Đến tuổi
về chiều mà một căn nhà đang
hoàng còn không có, anh ở trong
một túp lều đúng với nghĩa đen
của từ này, cùng người vợ và
những đứa con nheo nhóc, vất
vả với đủ thứ nghề để sinh nhai
trong cuộc người.

“Nhưng anh cũng giàu lắm,
giàu bạn bè, giàu thơ, giàu nhạc
và giàu tình cảm. Túp lều đêm
đó, trên ngọn đồi đầy cỏ tranh,
thành một lũ quán sang trọng
cho những khách viếng thăm,
thiết đãi nào rượu, nào thơ, nào
nhạc, nào sương, nào gió... và cái
tình nghĩa văn chương. Trái tim
ốm đau của anh bỗng chốc như
được bơm căng đầy máu nóng,
như một cánh bướm no gió, tròng
trành đưa chúng tôi đi. Một đêm
đáng nhớ.”

Một cây bút nữa tên là Đông Kha
ghi lại trên trang Nhacxua.vn

“Khoảng năm 2001, 2002, thi sĩ A
Khuê đến sinh sống và làm việc
ở Bình Phước, rồi tình cờ ông hay
lui tới ở gia đình tôi, câu chuyện
về bài hát Về Đây Nghe Em cũng

được chính ông kể lại. Thời điểm
đó, A Khuê đã sáng tác hàng trăm
ca khúc, nhưng vì điều kiện khó
khăn nên không thể phổ biến,
phát hành, ngoại trừ 1 bài khá
nổi tiếng là Tình Thiên Thu, được
các ca sĩ Trần Thu Hà, Mỹ Lệ hát.
Giới văn nghệ sĩ sinh hoạt trước
1975 hầu như ai cũng biết tập thơ
Vàng Bay của A Khuê được NXB
Da Vàng Đà Nẵng ấn hành lúc
ông mới 22 tuổi. Trong tập thơ có
bài Về Đây Nghe Em nổi tiếng. A
Khuê cùng với Phạm Phú Hải và
Vũ Hữu Định (những bạn đồng
ấu) lập nhóm tài tử tâm thi, dựng
thơ như cuộc lãng du bụi cát của
chính họ. Ba thi sĩ này từng được
mệnh danh là “Tam nhân lãng tử
đất sông Hàn” mà bạn bè hằng
nhắc.

Đặc biệt, khi bài thơ “Về Đây
Nghe Em” được nhạc sĩ Trần
Quang Lộc phổ nhạc đã gây ấn
tượng mạnh cả trên thi đàn Việt
và ca khúc Việt đương đại qua
giọng hát của Elvis Phương trong
băng Shotguns.

Nhà thơ A Khuê tên thật là
Hoàng Văn Phúc. Năm 15 tuổi,
ông yêu một cô gái tên Khuê.
Tình yêu đầu đời để lại nhiều
thương tiếc nên ông lấy tên đó để
đặt bút danh cho mình. Thời điểm
mới lập nghiệp ở Bình Phước,
cuộc sống của ông rất khốn khó.
Nhà thơ Trương Đình Tuấn, một
người bạn văn nghệ của A Khuê
tại Bình Phước kể lại về cuộc sống
khó khăn của A Khuê như sau: A
Khuê dắt dúi vợ con lên sinh sống
ở Bình Phước, nhờ hoàn toàn vào
sự giúp đỡ của anh em bạn bè
văn nghệ. Miếng đất nhỏ nằm
trên đồi cạnh Quốc lộ 14 được
một người bạn cho, căn nhà nhỏ
được xây sơ sài cũng do mọi người
đậu tiền góp lại làm nên cho ông.
Đường hẻm vào nhà ông nhỏ hẹp
và độ dốc cao nên bị nước mưa

làm xói mòn khó đi, vất vả lắm xe
máy mới leo lên được nhà của ông
nằm khuất trong vườn điều trên
đồi. Ngoài việc sáng tác nhạc, ông
chẳng biết làm gì ra tiền. Mọi việc
mưu sinh nhờ vào tay của vợ ông
nấu rượu rồi đem ra hàng quán
bỏ mồi. Nghề nấu rượu do bạn
của A Khuê là nhà thơ Nguyễn
Quang Tấn từ Định Quán – Đồng
Nai qua truyền lại nghề, nhờ vậy
gia đình của ông đắp đổi qua ngày
qua một thời gian. Cuộc sống của
đời nghệ sĩ túng thiếu khó khăn vì
phải nuôi một bầy con nheo nhóc
7 đứa. Ông thường nói với bạn bè
là ông có 7 đứa con đầy đủ 7 nốt
nhạc. Tập thơ thứ nhất Vàng Bay
xuất bản năm 1970, ông đã bán
chiếc xe gắn máy để in thơ. Tập
thơ thứ 2 – Lừa Bò Trong Sương
của A Khuê nhờ bạn bè góp tiền
lại để in cho ông. A Khuê cho biết
là tiêu đề của tập thơ này ông
đặt ra là do ông đã có thời gian
đi chăn bò thuê ở Đồng Nai. Cuộc
đời của A Khuê được “đổi đời” từ
khi bạn bè văn nghệ làm trong
đài phát thanh truyền hình tỉnh
Bình Phước đưa ông vào làm biên
tập chương trình văn nghệ của
đài. Từ đây ông được có lương tiền
hàng tháng để được phần nào
yên tâm sáng tác nhạc. Ông thức
dậy từ 4 giờ sáng mỗi ngày, ông
nói là khoảng thời gian này yên
tĩnh cho việc soạn nhạc. A Khuê
bị bệnh tim từ trước năm 1975
và qua đời vì căn bệnh này năm
2009 lúc 61 tuổi, để lại sự bất ngờ
và thương tiếc của những người
bạn văn nghệ sĩ.” (Đông Kha)

Người giữ mực này ước mong châu
đã về Hợp Phố. Thơ và nhạc của
A Khuê phải được trả về A Khuê.
A Khuê giờ đây không còn, Trần
Quang Lộc cũng đã ra đi. Nhưng
Về Đây Nghe Em còn đó. Thơ và
nhạc còn đó cho mãi đến mai sau.

N&BH

Một số thương hiệu taxi ở Đà Nẵng

Cứ tưởng ngồi trong xe máy lạnh, quần áo chần chu, đeo cà vạt, mang giày thơm tất là sang chảnh, không có gì phải lo nghĩ, phải vất vả bôn ba, dầm mưa dãi nắng. Nhưng thật ra họ cũng có nhiều mối lo về thu nhập và việc làm...

Muốn thoát ế đành... bỏ nghề!

LÊ KUNG DIỄM
(BÀI VÀ HÌNH)
ĐÀ NẴNG, VN

Chia tay xe buýt

Anh M. (47 tuổi), ở phường Thạc Gián, quận Thanh Khê, TP. Đà Nẵng, trước là công nhân bậc 3/7 của Nhà máy cơ khí ô tô ĐN. Nhà máy phá sản, anh xin vào làm nhân viên bán vé cho Công ty Cổ phần Công nghiệp Quảng An 1 (dưới đây gọi tắt là QA 1). Từ làm nhân viên bán vé, anh học thêm, nâng hạng bằng lái, cầm vô-lăng xe buýt cho QA 1 được 2 năm...

QA 1 được TP. Đà Nẵng trợ giá gần 138 tỉ VND trong 6 năm. Từng có

lúc thành phố miễn phí cho mọi hành khách đi trên các tuyến xe buýt có trợ giá 1 tháng nhưng vẫn không thu hút được khách! Bởi người dân không mặn mà lắm với loại hình chuyên chở công cộng này, lại thêm lộ trình không thuận tiện v.v. Hoạt động gần như đình trệ bởi dịch COVID-19. Xe buýt có khi chỉ 2-3 khách/chuyến, chạy xe không thì nhiều. Thu không đủ bù chi cho nhiều khoản. Tình trạng đáng tiếc này dẫn đến việc QA1 thường xuyên nợ lương, chậm đóng bảo hiểm xã hội khiến người lao động đình công nhiều

lần, gửi đơn kêu cứu khắp nơi. Đền đủ cho anh M. và nhiều tài xế khác là không thể trụ lại được đành phải xin nghỉ việc! Anh M. nghỉ từ tháng 5/2024. Hiện QA1 còn nợ lương tháng 3/2024 của anh, tiền ký quỹ 15 triệu VND, tiền đóng bảo hiểm. Mới đây M. hợp đồng lái xe cho hãng Vinasun, đầu được 1 tháng thì nghỉ bởi... không thoát ế được! Thu nhập... âm, tốn thêm tiền nhà bắt đầu! Tiền ký quỹ 10 triệu VND, phải tháng sau mới trả. Vào nhận việc là nhận 2 bộ quần áo, bị trừ ngay 1 triệu VND, tập huấn nghiệp vụ lái xe

bị trừ 500 nghìn VND. “Chạy xe có ngày trừ hết các khoản chỉ còn lại...5 nghìn VND. Coi như mức nước cho chó uống. Chạy xe từ 4 giờ rưỡi sáng đến 0 giờ mới về nhà. Về khuya ảnh hưởng đến giấc ngủ của vợ con. Vợ bán bún sớm, 2 con đi học”, anh M chua chát. Một số đồng nghiệp của anh cũng lần lượt chia tay với vô-lăng... xe buýt!

Tại sao QA1 cứ hện tới, lui, xuôi, ngược tiền lương khiến người lao động chờ đợi mỗi mòn? Chế độ chính sách của tài xế, nhân viên bán vé không bảo đảm đẩy họ vào chỗ khó khăn. Họ chẳng muốn mình là chủ nợ chút nào... Hiện chỉ còn 32 người kiên trì thưa kiện, gần 50 người đã bỏ cuộc vì chờ đợi không biết đến bao giờ!

QA1 có chi nhánh tại TP. Đà Nẵng nhưng trụ sở chính đóng tại một

Taxi chờ khách (biển số màu vàng)

cụm công nghiệp thuộc xã Hoàn Sơn, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh! Quá khó cho việc thành phố thu hồi nợ đóng bảo hiểm xã hội... “Đính mấy ông lớn là cái chắc, chứ mấy ông về hưu rồi, mình kêu ai?”, chị Ng. là nhân viên bán vé, nói chắc nụi. Chị bị QA 1 nợ tiền bảo hiểm xã hội gần 40 triệu VND!

QA 1 đã... ra đi, “nhường đường” cho Công ty cổ phần Xe khách Phương

Trang vận hành 5 tuyến xe buýt trợ giá từ tháng 7/2024.

Chia tay taxi

Anh V.V.M. (42 tuổi), tài xế taxi Mai Linh hơn 15 năm. Chạy nhiều vẫn không thoát ế đành phải xin nghỉ. May là còn lấy được tiền mấy tháng bảo hiểm, có được ít tiền trợ cấp. Sau đó M. nhảy vô Sài Gòn lái xe du lịch 30 chỗ. Một thời gian ngắn thì dịch COVID-19 bùng

phát, M bươn bả chạy về Đà Nẵng trốn dịch... già từ vô-lăng luôn! Thay vì “xuống đời” thì M. lại “lên đời” quả là điều may mắn. Đó là lên chức... ông tổng mới kinh nè! Ông tổng ở đây không phải tổng giám đốc, tổng biên tập hay tổng bí thư mà là tổng đám âm công (khiêng đám tang). “Cháu làm ông tổng đội âm công đám tang gần được 5 năm rồi. Không ai dạy hết, chỉ bắt chúc thôi. Từ chỗ khiêng đám tang, cháu chú ý nghe mấy ông tổng “hát” bèn ghi âm lại học thuộc và học lén cách “điều binh khiển tướng” đội âm công khiêng quan tài, lúc hạ huyệt... M sấm áo mào, râu ria, hia hiếc làm ông tổng. Hiện đội quân khiêng có 12 người trong xóm. Mỗi cái đám tang anh kiếm khoảng 1 triệu VND. Không có ai “đai” là “mơ”. Thịnh thoảng có người giới thiệu, anh một mình chạy xe máy vô huyện

Tài xế, nhân viên QA1 thảo luận làm đơn nhờ thành phố can thiệp

Đại Lộc, thị xã Điện Bàn của Quảng Nam chỉ huy đội khiêng tại chỗ...

Ngược với “lên đời” như anh V.V.M. nói trên là anh C. người cùng xóm với anh M. Anh C. cũng là tài xế taxi Mai Linh có gần 20 năm thâm niên. Sau dịch bệnh, xe chạy ít, thu nhập không ra chi, anh bèn xin nghỉ. Chừ “xuống đời” chạy xe ôm công nghệ! Từ tháng 3/2024 đến nay, tiền ký quỹ 10 triệu đồng cũng chưa lấy lại được đồng nào... Thỉnh thoảng nhiều tài xế kéo đến văn phòng công ty đòi tiền nhưng lãnh đạo trốn. Từng là đơn vị tiên phong trong lĩnh vực đưa đón khách và phục vụ khách du lịch tại Đà Nẵng uy tín, chuyên nghiệp được khách lựa chọn. Nay Mai Linh đã hết linh! Cách đối xử với người lao động cũng không còn ưu ái, mặn nồng như trước.

Có thực tế là ế quá nên nhiều tài xế không muốn chở khách đi gần. Nhất là tài xế các hãng đón khách ở Sân bay quốc tế Đà Nẵng. Hành khách ra cửa sân bay là có nhân viên điều phối xe taxi chờ. Tôi rất nhiều lần gặp cảnh tài xế... mặt buồn. Khi được trả lời về đường Lý Thái Tổ, cách sân bay khoảng 2 cây số, là mặt bác tài... không gượng nổi một cái nhoeun cười! Vì với khoảng cách ấy, giá chỉ 60 -70 nghìn VND. Nếu khách về đến các quận Sơn Trà hoặc Ngũ Hành Sơn xa hơn thì tài xế phấn khởi bùng lên mặt. Thấu hiểu và thông cảm nên lúc nào tôi cũng boa thêm bác tài cho đủ 100 nghìn VND!

Nhiều người đặt hy vọng Taxi Xanh Vinfast Đà Nẵng (taxi điện), với dịch vụ đẳng cấp 5 sao mới vận hành tại Đà Nẵng từ tháng 6/2023.

Tài xế có lương cứng đến mấy triệu VND/ tháng, hoa hồng hàng tháng cũng cao, được thưởng theo mức đánh giá số sao của khách hàng... Tiền ký quỹ chỉ 8 triệu đồng, học nghiệp vụ về giao thông vận tải đến 5 ngày. Nói chung các chế độ chính sách theo quy định của pháp luật về quyền và lợi ích của người lao động là ổn...

Xe taxi của hãng, xe taxi của hợp tác xã, của tư nhân, của nhóm, hội, xe grab...quá nhiều. Thành phố Đà Nẵng có gần 10 hãng xe taxi. Gần đây nổi lên Dịch vụ xe ghép Đà Nẵng giá rẻ. Xe ghép từ 4 chỗ, 7 chỗ đến 9 chỗ chở khách từ Đà Nẵng đi vào Quảng Nam, Quảng Ngãi, ra Huế, Quảng Trị và ngược lại, thậm chí đến các huyện của tỉnh. Khách hàng gọi lúc nào cũng có. Một số tài xế có xe nhà mang biển số trắng (biển số

vàng dành riêng cho các loại ô tô kinh doanh vận tải như taxi, xe khách, xe tải, xe công nghệ...) đua nhau hoạt động. Tài xế nhiều hãng vì ế khách rời đi. Nay ai có xe nhà hãng hái tham gia dịch vụ xe ghép chở khách... Rồi luôn! “Cống hiến, gắn bó với nghề ngót nghét 20 năm chừ thất nghiệp. Không có lương hưu... Bất đắc dĩ mới phải rời vô-lăng đi làm nghề khác. Mình còn phải có trách nhiệm với gia đình, vợ con nữa chứ! Phải làm nếu không thì lấy chi ăn chứ? Cạnh tranh quá khốc liệt. Hãng xe, hợp tác xã, hội, nhóm vận tải búa xua. Quản lý kiểu chi đây chứ hề?”, một tài xế xe taxi đang thất nghiệp than thở rồi còn hỏi. “Cháu hỏi chú, chú biết hỏi ai?”, tôi cũng hỏi lại anh ta!?”

Bài & ảnh LKD

Xe buýt QA 1 ra đi, 'nuờng đường' cho xe buýt Phương Trang A

Một vài thắc mắc

Nước rửa kính chắn gió xe hơi có thể bị đóng băng vào mùa đông không?

Có thể, trừ khi bạn sử dụng sản phẩm pha sẵn được chỉ định là công thức cho mọi mùa hoặc mùa đông, như Prestone All Season hoặc Rain-X De-Icer. Nước rửa kính chắn gió không dành cho mùa đông, bao gồm cả một số công thức cô đặc do bạn tự pha, có thể bị đóng băng khi nhiệt độ dưới 32°F. Trong mọi trường hợp, nếu đang lái xe mà nước rửa kính chắn gió không phun ra theo yêu cầu, đừng tiếp tục nhấn tiếp, vì bơm có thể bị hư do hoạt động mà không có nước rửa hoặc nếu bị đóng băng. Dừng lại ở trạm xăng gần nhất để dùng tay rửa kính. Khi đến nơi, đậu xe dưới ánh nắng mặt trời hoặc trong garage có thể giúp làm tan dung dịch rửa kính bị đông lạnh trở lại thành dung dịch có thể phun ra được. Nếu muốn tiếp tục sử dụng chai nước rửa kính chắn gió không dành cho mùa đông, hãy thêm cồn isopropyl để giúp nước rửa kính không bị đóng băng. Kiểm tra nhãn của dung dịch rửa kính chắn gió để biết lượng cần đổ thêm.

Black Friday có phải là thời điểm tốt để mua TV mới có giá hời không?

Đúng thế. Thực tế là Black Friday năm ngoái đã có một số giảm giá lớn nhất đối với TV, trung bình, giảm khoảng 22 phần trăm. Vậy nếu bạn đang hy vọng mua được TV mới với giá hời, thì đây là thời điểm để mua sắm. Một cách để có được mức giá hời là cân nhắc các "derivative models". Đó là những chiếc TV tương tự như các models được giới thiệu trong cùng năm nhưng có model numbers hơi khác một chút. Chúng thường chỉ dành riêng cho một nhà bán lẻ duy nhất - chẳng hạn như Best Buy, Costco hoặc Walmart - và có thể được sản xuất riêng cho đợt giảm giá Black Friday. Chúng có thể cung cấp ít features (tính năng) hơn so với các standard models đó, nhưng bạn sẽ không phải hy sinh nhiều: Có khi chỉ là ít HDMI inputs hơn, hoặc có thể là một chiếc remote control đơn giản hơn.

Điều cần nhớ khi mua TV vào Black Friday: Một số doorbuster specials chỉ là các models có kỹ thuật cũ hơn hoặc đến từ các thương hiệu ít được biết đến - nên có thể không phải là món hời. Tốt nhất là nên tìm kiếm các chương trình giảm giá cho các models mới từ các thương hiệu lớn, đáng tin cậy như LG, Samsung và Sony.

Người rừng

NGUYỄN MẠNH TUÂN phóng tác

Cả bọn kéo vào rừng ... Nói là kéo vào, nhưng sự thực vạch được lối đi trong đám cây cối rậm rì này chẳng dễ dàng gì. Những bụi gai dày đặc toàn dây mái với găng cao ngang đầu người quật vào mặt, để lại vết lằn đỏ ửng, rồi gai bókết xé toạc cả quần áo... Dưới đất là rêu và lá mục, giẫm sệt như bùn.

Cai Sạo dẫn đường... Gã khoe thông thạo khắp vùng sơn cốc chỉ chút những rừng rậm này. Họ đi tới hơn giờ đồng hồ, rẽ cây vạch cỏ, ai nấy nhể nhại mồ hôi. Cai Sạo dừng lại:

- Có thể ta cách chỗ hạ trại tới 5 cây số ngàn... Không khéo tới vùng có khi đột đây... Cái giống lạ!... Chỉ thích những nơi rậm rạp nhất... Đằng kia có rừng thưa, lại coi.

Họ tới được khoảng trống có dòng suối trong vắt chảy ngang thì đã gần trưa... Nhưng đó lại chính là chỗ họ cắm trại: thì ra Cai Sạo đã dẫn tất cả

quanh một vòng rừng để trở về nơi vừa rời khỏi trước đây hơn giờ đồng hồ!

Gã ngượng lắm, mặt đỏ

rừ:

- Không có mặt trời, thành thử chẳng biết đâu mà lần... Rừng thì rậm, tối như bưng lầy mắt,

thảm nào!

Hào và Ru bắt đầu ngờ vực tài dẫn đường của Cai Sạo. Hào thì thầm:

- Điều này, mình phải lo tự túc mất thôi... Theo gã có ngày hết đường về...

Ru chạy vào lều, lấy ra cái la bàn nhỏ như đồng bạc:

- Ta có cái này, lo gì... Ít ra cũng không đến nỗi như thằng mù chạy quàng.

Hào quay lại gã dẫn đường:

- Ông Cai... Chẳng lẽ không có lối mòn của thú rừng băng ngang đây sao?

- Ô... Thú rừng kẻ gì... Chúng đi đâu chẳng được, cần gì đường với lối.

Hào lắc đầu... Điều này nhất định gã nói láo. Anh quanh lại ven rừng, lách qua vài bụi gai... R...o...ạ...t!... Một con nai tơ vọt thật nhanh, bốc cao cả mấy thước, mới hạ cẳng xuống đất.

- Với loại nai này, có thể gã nói đúng... Chẳng mấy khi theo đường lối nào... Nhưng còn trâu rừng, dê,

voi, tê giác đâu có nhảy qua bờ bụi nhỉ?... Thế nào chúng cũng để lại dấu vết gì chứ?

Hào nghĩ vậy. Anh lần mò trong đám dây leo, gạt những thân tre rũ rượi, những bụi sậy ngang đầu người... Cuối cùng tìm ra được lối mòn đầy vết chân thú rừng: vết móng cạnh sắc như dao của trâu mộng, vết tròn vo bàn chân voi và chi chít dấu chân khác, anh chưa gặp lần nào.

- Như vậy đủ rồi... Mình theo lối này.

Anh vừa toan trở ra thì thằng Lai mò tới; thằng bé người Thượng mới 15, vạm vỡ như người lớn. Anh thuê nó để sai vặt và vác súng... Mỗi mấy bữa mà nó tỏ ra quý anh lắm, lúc nào cũng quanh quẩn bên cạnh. Sáng nay, không được theo anh, nó rầu quá, ngồi bó gối bên lều, chẳng thiết làm gì.

Nó nhe răng cười, trở xuống đất:

- Trông kìa thầy Hai... Có con báo mới qua đây chừng nửa giờ.

Hào thấy gì đâu... Anh biết mình không sao theo kịp dân sơn cước trong việc tìm thú rừng, nên hoàn toàn tin ở nó:

- Coi kỹ xem... Nó nhào xuống là mệt!

Hào nhớ có lần chú Thìn đi săn khỉ bị báo vồ, tưởng chết, nên nghe nói tới báo, anh cẩn thận nâng súng lên vai.

Thằng Lai lắc đầu:

- Khỏi lo, thầy!... Hết vết chân báo rồi... toàn chó rừng với sơn cầu.

Chợt nó dừng lại, chăm chú ngó mặt đất... Hào biết nó vừa thấy gì lạ đây. Anh ghé lại:

- Ô...Kỳ há! Chắc có ai qua đây trước bọn mình.

Vết chân trên mặt đất ẩm, nhác trông giống bàn chân người, 5 ngón rành rành; có điều một ngón, ngón cái, chia ngang một phía. Chẳng ai có bàn chân như vậy bao giờ.

Hào nghĩ thầm:

- Chẳng lẽ chân người... Giao chỉ... Hay chân một người Thượng to lớn, có ngón xòe ra...

Anh vỗ vai thằng Lai:

- Chú thấy khỉ đột đi lần nào chưa?

Nó gật đầu:

- Khỉ đột hả?... Nó đứng được, nhưng đi bằng cả tay chân... Hai tay nắm chặt chống xuống đất, còn chân bước như người... Ngộ lắm!

Nó nhìn quanh rồi reo lên:

- Thầy trông... Vết tay nó đây này!

Hào nhớ đã có lần thấy những vết tương tự: một hàng 4 vết lõm, 4 mấu xương tay, chắc vậy. Anh mừng rỡ:

- Chuyến này sẵn được khỉ lớn thì hay quá! Nhẹ đi nửa công việc.

Anh và Ru nhận lời săn thú cho một rạp xiếc,

trong giao kèo có khoản khỉ đột này, làm anh ngại, nhưng cũng đem lại nhiều tiền nhất. Anh nghe vài người lái gỗ nói vùng này có đười ươi, nên mò tới... Giá không có thằng Lai, chắc anh bỏ lỡ cơ hội tốt.

Hào chạy vội về trại, báo tin mừng. Ru đang lau súng vội vã vứt đó, đứng dậy.

- Vậy hả?... Ta đem theo lương khô, đi ngay mới kịp.

Cai Sạo lắc đầu:

- Vội gì... Vùng này là ổ nó mà... Trước sau rồi cũng gặp...

Nhưng chẳng ai nghe gã.

Ru ướm tay vào hàng dấu trên mặt đất:

- Coi... Tay mình chỉ 8 phân... Đàng này tới 2 tấc, ghê chưa!

Hào le lưỡi:

- Bàn tay nó bằng tảng chân giò... Ăn một tát chắc vỡ mặt quá!

Thằng Lai nhìn thực kỹ các bụi cây xung quanh:

- Nó đi phía này... Đùng ai nói gì nữa... Chắc không xa lắm đâu, dấu chân mới lắm.

Được khoảng vài cây số, thằng Lai đứng lại:

- Chẳng thấy vết gì nữa... Lẩn đâu mất tiêu.

Nhưng nhìn mặt nó, Hào đoán chừng thằng bé còn hy vọng. Nó nghiêng đầu, lắng tai nghe ... Cánh rừng yên như tờ. Có tiếng róc rách như tiếng nước

rơi trên lá sau trận mưa rào... Nhưng trời đâu có mưa... Có thể là tiếng dòng suối chảy giữa lớp sỏi... Chưa chắc!... Vì tiếng động chốc chốc lại ngừng, không rì rào đều đặn như suối reo... Thằng Lai rời lối mòn, vạch lá, luồn qua dây bụi gai. Nó bước dè dặt, mỗi lần không nghe nước chảy, nó đứng yên như tượng, chờ đợi... Hào đoán chừng suối nước gần đây, vậy mà quanh co khá lâu cả bọn mới tới. Ánh sáng lờ mờ từ trên cao, xuyên qua kẽ lá, rọi xuống làn nước lấp lánh, êm ả như mặt ao... Hào vẫn nghe tí tách đâu đó, rồi thêm tiếng rừ rừ như mèo sưởi nắng. Lai bám tay anh:

- Kìa... thầy coi...

Gã chỉ chiếc bóng đen phía bên bờ suối, thu hình dưới tàn lá. Hai người trẻ tuổi nhìn theo hướng đó. Ru le lưỡi:

- Trời!... Ai dè lớn vậy chớ!

Con vật ngồi xổm ngay bờ suối. Nó uống nước... Nhưng không giống các thú rừng chút nào. Từ hổ báo tới nai hoẵng, hể uống là vục đầu xuống suối. Chỉ có loại khỉ lớn uống như người: nó gạt lá khô vói bèo nổi lều bều trên mặt nước, đoạn chum hai tay kín nước lên uống... Nước lọt kẽ tay nó, chảy từng giọt xuống suối, làm thành tiếng róc rách Lai nghe thấy khi nãy.

Uống chán rồi, con khỉ đột đứng dậy... Thân hình cao lớn của nó vươn dài... Hào

thấy ớn lạnh cả người:

- Dễ tới 2 thước... Nặng hàng trăm cân!

Ru núu lấy tay bạn:

- Hơn... Phải trên 3 tạ.

Con vật xoay người, lộ mặt ngoài sáng: đôi mày nhú lại, chiếc mũi bẹt, quai hàm bạnh ra, dữ dội lạ lùng. Hào có cảm tưởng đứng trước một người khổng lồ, hay ít ra một người tiền sử thô bạo, có sức mạnh ghê gớm. Anh nhận thấy lông con vật không đen tuyền, mắng đầu nó hoa râm và dọc lưng, lông gần như xám, phớt bạc.

Có thể con khỉ đột chưa trông thấy... Bất cứ loài thú rừng nào khác cũng đánh hơi hay nhận ra có gì khác lạ rồi mới phải: thì ra nó cũng như người, thính quan, khứu giác

chẳng có gì tinh tế hơn... Trừ có sức khỏe, điều này nó vượt xa người cả chục lần.

Ru thì thào:

- Làm sao bắt nó đây?

4 người thì dừng hòng... Phải có đủ lưới, cũi và 20 người phu là ít.

Hào ra hiệu rút êm cho con vật khỏi sợ. Lai chạy trước, nó không về ngay trại mà rẽ ngang vào khoảng rừng tre rậm:

- Đó là con đực... Lũ khỉ cái, khỉ con chắc quanh đây đây thôi.

Chỉ một lát sau, Hào nghe nó gọi:

- Thầy Hai... lại coi nè!

3 người rón rén lần tới: họ cẩn thận vô ích vì đàn khỉ có đó, nhưng tất thỏ hồi nào. Lai quỳ xuống, đặt tay lên ngực một con:

- Còn nóng mà... Chắc vừa chết.

Hào nhìn đôi khỉ cái và một khỉ đực choai nằm rũ rượi, người đầy vết máu, xót xa:

- Dã man... Kẻ nào tàn nhẫn vậy nhỉ?

Lũ khỉ bị đâm bằng lao nhọn... Mặt đất đầy vết chân khỉ, chân người, lẫn lộn. Từ phía bìa rừng, xa lắm, vẳng lại tiếng rít the thé... Lai ngẩn người, lảng tai:

- Tiếng khỉ con... Đúng!

Ru ngẫm nghĩ một lát rồi nói với các bạn:

- Phải có nhóm nào mò tới đây bắt khỉ con... Đàn khỉ chống cự, bị giết cả bầy... Tai hại chưa!... Cứ thế này, chẳng mấy lúc tuyệt giống dưới ươi!

Cai Sạo không hiểu:

- Sao họ không săn khỉ lớn như mình có hơn không?

Ru lắc đầu:

- Dễ hiểu quá... Săn khỉ lớn công phu nhiều... Giết khỉ lớn, bắt khỉ con tiện nhất.

- Khỉ nhỏ bán chẳng bao nhiêu...

- Rõn... Cũng cả trăm ngàn chó. Người mua tính toán lúc con lớn sống khoảng 10 năm, còn khỉ nhỏ nuôi được 3, 4 chục năm lận.

- Kể ra có cả đôi là nhất: khỉ lớn... như con khỉ này, cho thiên hạ biết khỉ đột khỏe thế nào, thêm con khỉ nhỏ, sống lâu, để trưng bày, phải không?

- Chính vậy nên lớn, nhỏ giá gần bằng nhau. Có điều cấm được giết khỉ đột, mà đâm chết một lúc

3 con thì đã man quá.

Có tiếng cành cây gãy, rồi từ phía bụi tre trong cùng, nhô ra con khỉ lớn, lông lũng như hung thần.

Trông thấy đám xác ngổn ngang, nó đứng sững ngơ ngác... Hào nghe nó hậm hực trong họng... Aoo... Aoo, Aoo..., nghẹn ngào, đau đớn như người khóc... Con vật ghé lại, đưa tay bịt vết thương trên người con khỉ choai, chắc con nó, rồi lắc mạnh, đánh thức dậy... Không thấy gì khác, nó buông con, ôm lấy xác vợ, đu đưa, rên rỉ nghe thảm não lạ... Bỗng nó đứng lên, nhìn tứ phía... Hào đoán chừng con vật đang tự hỏi:

- Kể nào nữ làm vậy nhỉ?

Khi nhận ra 4 người đứng nép dưới tàn lá, cách nó chừng 10 bước, con khỉ đột rống lên... Tiếng rống dữ dội, chói tai... Ai nấy có cảm tưởng máu đông lại trong tĩnh mạch, chân tay cứng đờ, người dính xuống đất...

Con khỉ vừa bước, vừa dẫm vào bộ ngực nở nang như đánh trống... Đôi cánh tay bằng bắp đùi, trông phát khiếp.

Nhóm thợ săn không dám nhúc nhích... Họ đã tính chạy, nhưng làm như vậy chỉ khiến nó tấn công mau hơn. Hy vọng độc nhất của họ là nín thở đứng yên như tượng, may ra đánh lừa được nó chăng!

Thông thường, giống đười

ươi nhất không ưa tấn công mấy khi, chỉ dọa già, tới gần người chừng 3 thước, là bỏ đó, quay đi.

Lần này con vật trong cơn giận mất vợ con, quên cả sợ... Cai Sạo run bắn người... Hồn vía thảng Lai biến đâu mất, người nó lạnh toát, Hào và Ru cũng chẳng hơn gì... Đôi lúc Hào muốn nhắm nghiền mắt để khỏi thấy vẻ kinh khủng của con vật mỗi lúc một gần. Không riêng cái miệng rộng, với hàm nanh như nanh cọp, mà cả nét giận dữ, in một người điên cuồng trong cơn thịnh nộ khiến anh bủn rủn chân tay.

Đây không phải lần đầu thú rừng tấn công anh, Hào gặp nhiều mẻ sợ rồi... Nhưng con tê giác chỉ hùng hục như máy, con trâu rừng thì lúc ăn cỏ cũng như lúc húc người, vẫn lầm lì... Voi hơi khác, vểnh đôi tai, cuốn cao vòi, nhưng nét mặt bình thản, tẻ ngắt.

Riêng giống khỉ đột có nét mặt diễn tả nổi cái hung tợn của nó... Hào ngửi rõ mùi khét tỏa ra từ mớ lông rậm trên người con vật. Anh nghĩ thầm: giống in mùi cao su cháy....

Con khỉ dang tay, đôi tay dài, trùng trục vươn ra như con trăn... Nó không định cho ai chạy thoát mà!... Những bắp thịt vai u lên, cuộn cuộn... Sức nó chỉ giật nhẹ, cũng đủ bay đầu một người!

Vùng trán lông lá của con

vật chốc lại nhả lại, còn đôi mắt nhỏ, sâu, lấp lánh ánh giết chóc. Đây là lần đầu Cai Sạo gặp khỉ đột... Tất cả những gì gã khoe khoang với Hào và Ru về con thú này đều khoác lác cả. Thực ra, gã chẳng có kinh nghiệm cũng chẳng biết gì về nó hết. Thành thử trong lúc hốt hoảng, gã đã làm một việc dại dột: gã cúi xuống, lượm viên đá lớn, liệng hết sức vào con vật... Giá là người, dù khỏe đến đâu cũng quy, nhưng với con khỉ lớn, chẳng thấm tháp gì... Nó nhặt đá liệng trả... May cho Cai Sạo, viên đá làm gãy một thân tre rồi mới văng trúng bụng gã, làm gã ôm bụng gập đôi người lại...

Con khỉ không bỏ lỡ dịp, nó quơ tay, gạt ngã Hào, Ru rồi nắm lấy Cai Sạo tung lên cao... Gã thét như còi, bám được một nhánh cây, nhưng rồi cũng rớt xuống đất... Lúc đó gã mới nhớ tới khẩu súng đeo phía sau. Đứng vào lúc con khỉ giờ tay toan bóp thành Lai, gã nổ súng... Con vật học lên, ngơ ngác rồi ôm lấy vai, quay người chạy biến vào trong bụi... Lần này thì nó sợ thực!

Hào nhóm dậy đầu tiên, anh cúi xuống Ru nằm thiêm thiếp, mặt tái mét... Phải mấy phút sau, Ru mới hoàn hồn, cũng may, chỗ hai người ngã toàn lá khô, êm như nệm. Gặp đất cứng chắc chẳng chết thì cũng què chân

gãy tay.

Chuyến đi đầu tiên như vậy là vô ích... Bây giờ con khỉ đột vừa bị thương, vừa yên trí nhóm thợ săn đã giết trọn ổ nó, chắc chẳng bao giờ chịu tha họ... Hào đã nghe chuyện trả thù của đười ươi, dù dòi chẳng kém gì người... Anh không nỡ trách Cai Sạo: giá gã không nổ súng, vị tất thành Lai còn sống... Nhưng trong thâm tâm, anh không ưa gã chút nào. Anh thở dài, nhìn Ru:

- Chúng mình rời trại về cánh rừng bên kia núi. Ta săn vài loài thú khác... Ít lâu nữa hãy trở lại đây... May ra khi đó, “người rừng” lành mạnh rồi chăng!

Ru tán thành ngay. Giống thú nào bị thương cũng phải dữ dằn. Nhưng con khỉ đột ghê gớm này bị thương lại đáng sợ gấp mười... Theo đuổi nó lúc này quả là một dại dột chẳng bao giờ nên làm... Thành Lai cũng nghĩ vậy. Nó nhe răng cười:

- Bên kia núi sẵn trăn lắm... Ta kiếm đôi trăn lớn rồi bắt khỉ đột sau, lo gì!

Cai Sạo giờ tay ba hoa:

- Gì chó loại trăn, tôi biết... Trăn gió, trăn nước... tôi có săn qua... Hai thầy để tôi lo.

Hào và Ru chỉ cười.

NMT phóng tác

Trần Vũ đánh máy lại tháng 10-2024 từ tập 15 Truyện Săn Bắn của Nxb Sống Mới in tại Sài Gòn trước 75.

Rú Chá

một góc thiên đường nhỏ mùa Thu

Một chút man mác, buồn và tĩnh lặng của mùa Thu phương Tây, một chút cô quạnh, se sắt và thanh đạm của mùa Thu phương Đông, một chút lá đỏ, lá vàng rực rỡ của mùa Thu châu Mỹ... Và một chút gì đó khiến người ta quên mất rằng nơi đây là bờ biển, nơi đây với tay đã chạm Thái Bình Dương, một thiên đường của tịch lặng và im vắng, Rú Chá.

HỖ TƯỚC

Từ thành phố Huế, chạy xuôi về hướng biển, có thể đi nhiều tuyến, tùy vào điểm khởi hành, bằng cách nào đó, bạn hãy băng qua chiếc cầu dài và buồn nhất nhì thế giới có tên cầu Tam Giang, một chiếc cầu bắc qua phá Tam Giang để đến Rú Chá. Bởi cầu Tam Giang là chiếc cầu nổi tiếng, bạn chỉ cần vào Google Map để tìm đường đi, không cần

hỏi ai cả, nhưng cũng thử hỏi nếu thích nghe giọng Huế, không sao cả, người Huế rất nhiệt tình và thân thiện trong việc chỉ, hướng dẫn đường đi cho khách lạ.

Từ cầu Tam Giang, dõi mắt nhìn xuống phá Tam Giang, bạn bắt gặp không gian mênh mông của nước và những cuộc đời bám phá, có thể không mảnh đất cắm dùi, lấy thuyền làm nhà và lấy con nước lớn,

con nước rồng làm nhịp sống, lấy tôm tép, cá mực và các loại hải sản để sinh nhai mỗi ngày. Cũng từ chiếc cầu này, bạn bắt đầu gặp những thành phố nghĩa trang, tức thành phố của người đã khuất. Có thể nói rằng không đâu giống như Huế, người sống chấp nhận sống trong những căn nhà tuềnh toàng, rách nát, nhưng người chết được nằm trong những khu lăng mộ bạc

tỉ, thậm chí nhìn giống như lâu đài.

Có những gia đình con cháu sống trong những căn nhà cấp 4 xập xệ, chật chội, vây quanh khu lăng mộ trắng lè và đất đỏ, có công viên cây xanh, có ghế đá, có cả những thứ vật dụng của người sống nhưng lại dành cho người chết như tivi, xe máy, xe hơi đặt bên trong. Chiều chiều, con cháu rảnh rang lại dắt nhau ra công viên của ông bà để ngắm xe, ngắm những phương tiện hiện đại. Bởi người ở đây quan niệm chữ Hiếu rất nặng, con cái có thể đói khổ, có thể bạt mạng tha phương cầu thực nhưng không thể bất hiếu. Và chữ Hiếu như một thước đo danh dự xã hội. Nhà kia có hiếu hơn nên xây mộ ông bà to hơn để báo hiếu ông bà, lẽ nào nhà mình lại bất hiếu, để mộ ông bà nhỏ hơn sao?! Cái chữ Hiếu thái quá đôi khi rất kỳ cục, nhưng nơi

Chiếc thuyền kiếm cơm hằng ngày của hai vợ chồng già

đây thực sự nếp nghĩ đã ăn sâu trong não trạng của một bộ phận không nhỏ người Huế.

Qua khỏi các khu lăng mộ, các thành phố của người chết, băng qua một cánh đồng ngập mặn, rẽ vào một khu nghĩa trang của người nghèo, tức khu nghĩa trang có ít lăng mộ hơn

các thành phố lăng mộ nhưng nhìn chung, các ngôi mộ ở đây cũng khá lớn, khá cầu kỳ và đồ sộ so với bất kỳ tỉnh thành nào (ngoại trừ lăng mộ của các quan lớn chiếm hàng hecta đất, lăng mộ của người bình dân thì khó bề so sánh với lăng mộ người bình dân xứ Huế rồi!).

Từ khu lăng mộ, có một con đường nhỏ nhỏ, một cây cầu nhỏ nhỏ bắc qua một con lạch mà hai bên con lạch lại có rất nhiều ngôi mộ và những cây tùng nước mặn. Loại cây này khá lạ lẫm, nó không giống bất kỳ cây sống trong rừng ngập mặn nào của xứ Cà Mau hoặc Ninh Bình, nó có lá hình oval, thân khẳng

Ngôi nhà nhỏ của hai vợ chồng già nằm lẻ loi giữa Rú Chá

khiu như cây mai nhưng lại cho hoa thành từng chuỗi như lá từng, một dạng hoa mà chỉ nhìn thoáng qua, người ta đã thấy mùa Thu se lạnh hiện ra trước mắt.

Rú Chá không rộng lắm đâu, chừng vài km² thôi, ở đây có đủ các dạng sinh vật nước mặn, từ cua, ốc, ghẹ, tôm cá và rất nhiều thứ khác. Nhưng nếu chỉ lang thang nơi đây, rồi quay ra với bụng đói thì chán chết đi được. Bởi nếu có mang thức ăn theo, tổ chức dã ngoại mà thiếu con người “bản địa” cũng khiến cho cuộc chơi có gì đó tẻ nhạt và thiếu ý vị. Ở đây có 2 con người, sống giữa rừng ngập mặn, sống giữa các ngôi mộ và sống với tiếng sóng biển vọng về hàng đêm đã ngót nghét nửa thế kỷ nay. Ban đầu, họ ra đây để đặt ống trúm, để lưới tôm lưới cá sống qua ngày.

Nhưng tại sao phải chọn ở lại luôn nơi đây để

làm sinh kế với đời sống không điện, không nước ngọt, không có hàng xóm, không có bệnh viện khi đau ốm, thậm chí không cả đường đi vào mùa mưa?! Thực ra, họ là những người Huế hiếu thảo một cách thái quá mà tôi vừa nói ở đoạn trên. Họ là một đôi vợ chồng có nhà cửa, con cái hẳn hoi ở trong thành phố. Nhưng họ nghiên cứu phong thủy và khi cha mẹ họ qua đời, họ đã đưa ra giữa Rú Chá để chôn cất, xây mộ. Họ cũng ra ở bên cạnh mộ cha mẹ từ lúc mới chôn cho đến nay.

Ban đầu, họ che một cái lều tạm bợ bên cạnh ngôi mộ đồ sộ của cha mẹ họ, ở đó và hầu hạ nhang khói, sau đó, họ cất một cái chòi nhỏ để ở và đến lúc này, họ đã cất một ngôi nhà nho nhỏ có vại nước trước nhà, có đàn gà sau vườn (rú) và có một chiếc thuyền độc mộc để đi đánh bắt.

Gần đây, du lịch phát

triển, họ nghĩ thêm phương cách kiếm sống bằng cách cất hai căn chòi trên mặt nước và phục vụ cơm trưa cho những ai đặt trước. Cơm nấu bằng bếp củi, thịt gà tự nuôi, tôm, cua, hải sản tự đánh bắt nên giá thành không mắc là mấy và các món ăn có vẻ rất mộc mạc, không màu mè, nhưng khá đậm đà hương vị của tự nhiên.

Buổi trưa, ngồi giữa rừng ngập mặn, hóng gió biển, gió rú len lỏi qua rừng cây, ăn một chén cơm gạo quê và ngồi trò chuyện rí rả hoặc im lặng nghe tiếng sóng ngoài đại dương xa... Đương nhiên đây phải là cảm giác đặc biệt rồi. Đặc biệt hơn nữa là chi phí bạn bỏ ra cho bữa cơm trưa chừng 5 người với đầy đủ các món sẽ không quá một triệu đồng. Và nếu so sánh với các nhà hàng hải sản thứ thiệt, các nhà hàng có gà thả vườn thứ thiệt, có lẽ giá thành

ở đây rẻ bằng 1/3 thôi. Đương nhiên ở đây có vị quê mộc mạc và không có màu mè lôi cuốn như các nhà hàng trên phố.

Nhưng vấn đề không phải là cơm mắc hay rẻ, mà câu chuyện của những người tự chọn cho mình một cuộc sống cô đơn, lập dị sẽ khiến cho bạn có cái nhìn khác về đời sống, khiến cho bạn thấy trong đời sống chọn rộn và ít nhiều tranh đoạt này, sẽ có một số chi tiết, tình huống và lựa chọn quá thừa thãi, chẳng mang lại lợi ích hay niềm vui nào cho tâm hồn bạn. Đó cũng là một cách “chữa lành” nói theo ngôn ngữ tuổi teen bây giờ! Bởi Rú Chá mang cho bạn một cảm giác trống rỗng và bình yên lạ thường. Bạn thử thể nghiệm, tin là thú vị!

Cầu chúc bạn có một chuyến du lịch ý nghĩa và bổ ích!

Bài và hình HT

Rú Chá vào Thu

BIỆM HỌA

Trong số báo trước, trong bài “Chó cắn áo rách” tác giả Du Uyên có câu rất cảm động “...giá tiền điện cộng dồn 2 năm qua đã tăng 12%... ông Đỗ Thắng Hải (thứ trưởng Bộ Công Thương Việt Nam nói : “Giá điện tăng, mọi người đều được lợi”.

(đã đăng tại: <https://baotreonline.com/van-hoc/duyen-sai-gon/cho-can-ao-rach.baotre>)

Ít ra CSVN cũng có một quan chức ít ỏi có tâm, nghĩ việc ích lợi cho dân chúng. Người dân Việt suýt chút nữa bật khóc khi được ông Nguyễn Xuân Nam (Phó Tổng Giám đốc Điện lực Việt Nam: EVN) ôn tồn giải thích: “..việc tăng giá điện này đã được cân đối hài hòa, không làm ảnh hưởng đến đời sống nhân dân”.

Không còn gì hạnh phúc hơn nữa! Các em nhỏ tha hồ tung tăng hái hoa, bắt bướm khỏi phải đến trường, vì bố mẹ không kham nổi hóa đơn điện, tiền ăn, tiền học, tiền sách, đồng phục, và hàng triệu khoản phát phơ khác.

Nước Việt ta đang đến rất gần... Thiên Đường (XHCN).

**ĐÃ CÂN ĐỐI HÀI HÒA
KHÔNG ẢNH HƯỞNG ĐẾN DÂN**

Lan man chuyện nước

Trong văn hóa phương Đông, nước là một trong Ngũ hành (Kim - Mộc - Thủy - Hỏa - Thổ), gồm 5 nguyên tố được sử dụng trong nhiều lĩnh vực nghiên cứu để giải thích một loạt các hiện tượng, bao gồm cả các chu kỳ vũ trụ. Đây cũng là cách quy ước chung để xem xét mối tương tác, quan hệ của vạn vật. Ở phương Tây, kỳ diệu thay, nước cũng được xem là một trong 4 thành tố cơ bản cấu thành nên vạn vật (Đất - Nước - Lửa - Khí).

LƯU HUỖNH
SAIGON, VN

Lão Tử - một trong những triết gia phương Đông cổ đại từng nhận định: “Trên thế gian không có thứ gì yếu mềm như nước, nhưng lại không có thứ mạnh mẽ nào có thể thắng được”. Từ đó, ông cũng cho rằng mềm dẻo là phương cách tồn tại nên có của một con người trong xã hội. Mềm dẻo nhưng vẫn linh hoạt, không hề yếu ớt, không dễ gục ngã, dù có gặp bao nhiêu nghịch

cảnh ngăn trở vẫn không khuất phục, không dừng lại, vẫn len lỏi tìm đường mà thoát ra. Ấy chính là sức mạnh nội tại của nước vậy!

Văn hóa phương Tây quan niệm nước tượng trưng cho hình ảnh của những người có tâm hồn nhạy cảm, thiên về cảm xúc và ứng xử linh hoạt. Nhóm người sinh vào cung hoàng đạo nước (*Cự Giải, Thiên Yết và Song Ngư*) sẽ có tính cách này. Họ thường nhạy

cảm, giàu cảm xúc, năng động, sáng tạo và có thiên hướng nghệ thuật. Họ cũng có tài giao tiếp, lập kế hoạch và cân bằng cuộc sống, có khả năng thích ứng, thấu hiểu những biến đổi xung quanh mình một cách tự nhiên. Tính linh hoạt giúp họ xoay chuyển, điều chỉnh và tìm ra nhiều giải pháp sáng tạo trong mọi tình huống.

...

Văn hóa Việt Nam gắn liền với hình ảnh nước,

không chỉ bắt nguồn từ một nền văn minh nông nghiệp lúa nước lâu đời mà còn cả từ đời sống sông hồ biển cả của lớp người đi trước mở cõi, từ 50 con theo cha xuống biển trong truyền thuyết. Vì vậy, thấp thoáng trong kho tàng ca dao dân ca, ngôn ngữ nước ta luôn có hình ảnh của nước, của đời sống sinh hoạt ở nước như “*Ăn đặng sòng, nói đặng gió*”, “*nước chảy đá mòn*”, “*nước đổ lá khoai*”, “*đồng hội đồng thuyền*” hay “*nước sông không phạm nước giếng*”...

Nói về độ hung hãn, tàn phá thì không gì qua được nước, với bằng chứng là những cơn lũ lụt hay những đợt sóng thần quét sạch cả những

thành phố lớn... Có lẽ nhân loại cũng không bao giờ quên câu chuyện kể về trận mưa liên tục suốt 40 ngày đêm nhắc đến trong Kinh Thánh, khi các nguồn của vực lớn mở ra, kết hợp với nước trút xối xả từ trời đã gây nên cơn Đại hồng thủy khủng khiếp - là cơn thịnh nộ của Đức Chúa Trời, nhằm trừng phạt loài người cũng như tuyệt diệt khỏi mặt đất hết các loài mà Ngài đã dựng nên (Sáng Thế ký, đoạn 7). Từ đó, cũng không phải ngẫu nhiên mà nước luôn được “vinh dự” xếp đầu trong danh sách “thủy-hỏa-đạo-tặc”.

Trong ngành công nghiệp, người ta giải nhiệt bằng nước, cho

nước chảy len lõi qua các chi tiết để làm sạch, kết hợp với làm mát máy, dịu nhẹ động cơ. Song, cũng trong công nghiệp, người ta sử dụng tia nước có áp suất rất cao và tốc độ lớn, để chế ra máy cắt bằng tia nước, có khả năng cắt kim loại hay các vật liệu khác. Máy có thể cắt được kim loại, bê tông, đá hay các vật cứng, thậm chí tạo hình dáng, tạo lỗ, khoan, chạm khắc trong nhiều lĩnh vực công nghiệp từ khai thác mỏ cho đến hàng không vũ trụ.

Để chỉ sự bùng nổ dữ dội thì hình ảnh thác nước tung bọt trắng xóa, ẩn tàng đầy nguy hiểm vẫn thường được liên tưởng đến. Song, để chỉ một sự

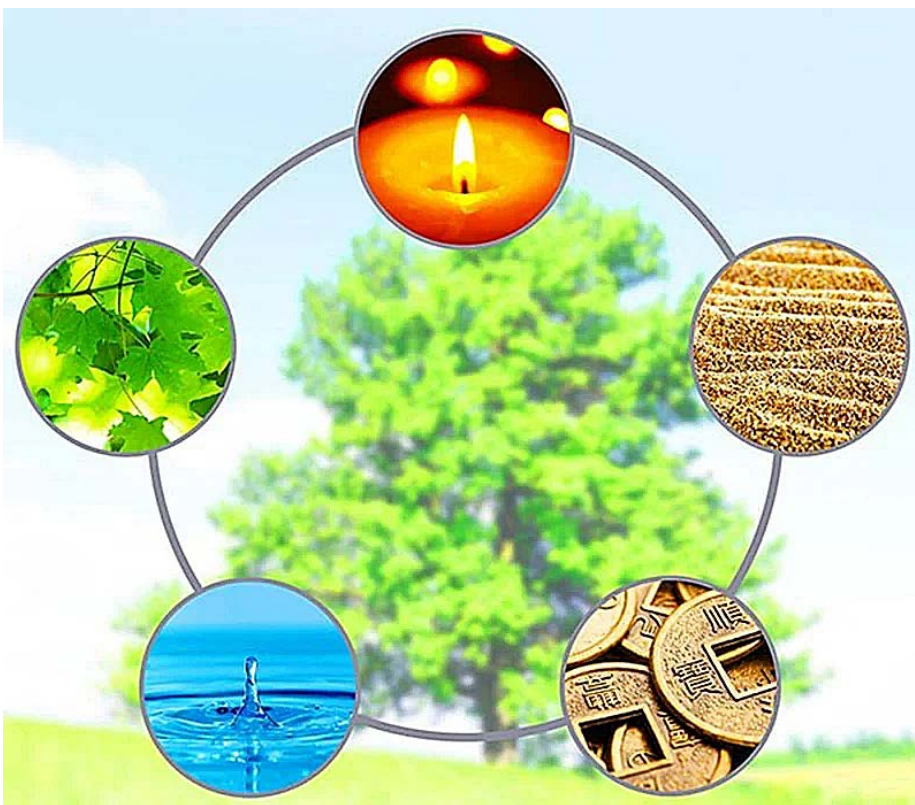
nhẹ nhàng, phẳng lặng, bình yên... thì ngoài gì khác hơn là mặt hồ nước vào buổi chiều thu, im lìm, gần như hút lại được cả hình ảnh một bóng chim vô tình bay ngang qua.

Rõ ràng chỉ trong cùng một chất liệu mà nước vẫn có thể: “*Dữ dội và dịu êm*”, đồng thời cũng có thể “*Ồn ào và lặng lẽ*” (trích trong bài thơ Sóng của nữ sĩ Xuân Quỳnh). Vì vậy, viết về nước, về vẻ đẹp của nước, người ta hoàn toàn có thể dùng hai thái cực đối lập nhau mà vẫn luôn đúng, ai nhìn thấy, đọc thấy cũng có thể hiểu được.

Để kết thúc bài viết lan man này, xin mượn lời trong một ca khúc của Hoài Linh - Song Ngọc: “*... đôi ta đều biết rằng, tình yêu như hình với bóng, tình yêu như tờ giấy trắng, như nước êm xuôi giữa dòng...*”. Đôi lứa yêu nhau nguyện chỉ xin tình cảm chúng mình được nhẹ nhàng như “*nước êm xuôi giữa dòng*”. Uhm thì cho dù có gào thét ở đầu nguồn, có đập tung những con sóng xô cạp vào bờ đất lở thì ở giữa dòng ấy, vẫn còn hiện diện một con nước lững lờ trôi êm xuôi, đủ để nhân gian cảm nhận được một sự bình yên vốn có!

Ấy chính là NƯỚC vậy!

LH

HỒ ĐẮC VŨ

Con két Ono

HỒ ĐẮC VŨ
MELROSE, MA

Năm nay, chú Jake của Jim về Melrose chơi 3 ngày cuối tuần, đầu mùa Thu.

Coreen, vợ Jim xuống Florida với mẹ, nên bữa tiệc đêm chỉ còn tôi, Jim và chú.

Jim khui chai Scotch, tôi kéo thùng bia ướp lạnh, chú Jake đặt xuống bàn chiếc đĩa hột xoài lớn.

- Đây là món thịt rừng ngon nhất trong đám thú săn của tao ...

Chú gắp từng miếng thịt to cỡ bàn tay, nướng đúng kiểu "hời", lớp da mỏng bên ngoài thơm ngát mùi tiêu, bỏ vô đĩa cho tôi và Jim.

- Ngày nào tao cũng ăn, tươi, hoặc xông khói.

Chú lấy củ hành tây lớn, nướng sơ, cắt từng lát dày, trộn dầu ô liu, vắt chanh, phủ một lớp trên mấy miếng thịt.

- Chồn hương nhỏ con, thường chạy nhảy, nên thịt săn, ngọt và thơm như cái tên.

Chú Jake ngồi xuống bàn, rút cây dao găm kiểu lính Mỹ thời chiến

tranh VN đeo bên hông, cầm miếng thịt, xiên lát hành tây.

- Mừng tụi bay còn sức ăn nhậu ... Mừng mùa Thu.

Cụng ly.

Chú làm một hơi, sạch ly Scotch với đá.

- Lâu lắm tao mới uống một hơi đã đời, ở rừng không có bạn, nên không nhậu, thường thì đầu mùa Thu, Dave, con người bạn cùng thời đi lính, từ Montreal qua săn chồn, tao mới có dịp làm vài ly với thịt rừng.

Jim rót ly rượu mới cho chú, tôi cầm cúi ăn miếng thịt chồn Hương nướng quá ngon.

Chú Jake ngả người ra ghế.

- Năm ngoái...

-oOo-

... Jake và Dave bước vô bar “Chồn Xám” ở thị trấn bên rừng Knight Point, cả hai chào bạn bè, bước tới ngồi ngay quây, gần bàn có 4 người đang đánh Poker.

- 2 ly whiskey!

Giọng nói như nghẹt mũi.

Kent, Người bán rượu quay lại.

- Ai nói vậy?

Con kết ló đầu ra từ cổ áo lông của Dave.

- Hello! Tòì đây! 2 ly whiskey

Con kết đỏ, Nam Mỹ,

nhún nhảy, gạt gù cái đầu.

- 2 whiskey!

Kent trả lời.

- Không, chỉ được gọi 1 ly, một lần.

- Tôi muốn say!... Cho 2 ly.

Kent rót ly rượu cho Dave.

- Đây là con kết Ono... Người bạn thân kể từ khi Jane, vợ tôi mất...

Con kết Ono nhảy xuống quây.

- Jane nói, anh không được uống say!... Say thì ra ghế dài ngủ một mình!

Ono nhảy lên vai Dave.

- ... Say! Đừng ôm tôi... Hôi lắm! Ha ha!

Dave uống ly rượu.

- Mới đầu có nó đỡ buồn... Mẹ! Nhưng càng ngày, càng nói, nói còn nhiều hơn mụ vợ qua đời của tao... Tao buồn thêm

- Thôi! Không uống nữa!

Con kết Ono nói lớn.

- Sợ nhất là nó giả giọng, nói lại những lời mụ vợ quá cố cần nhàn khi còn sống, giống như hồn ma của bà lẫn quần, ám ảnh bên mình...

Jake bước tới.

- Cho 2 cái whiskey

Con Ono ré lên

- Không, chỉ được gọi 1 ly, một lần... Không, chỉ được gọi 1 ly, một lần...

- Ok! 1 whiskey đúp.

Mọi người trong bar

cùng cười.

Ono nhảy lên cánh tay Jake.

- Anh không được uống say!... Say xấu lắm! Say thì ra ghế dài ngủ một mình!

Nó leo từ cánh tay lên tới vai, nói vô tai

- Say! Đừng ôm tôi... Hôi lắm! Ha ha!

Dave gọi.

- Ono! Mà bắt đầu nói nhiều như Jane, phiền hà người khác.

Con kết nhảy từng từng.

- Jane không nói nhiều, Ono không nói nhiều... Nói đúng!

- Nhưng tao không thích! Ono...

Dave đưa tay lên miệng, ra dấu đóng dây kéo

- ... Vui lòng Zip!

- Đồ ăn hiếp!

- Đồ quấy rối!

Ono bay lên, đập vô móc treo áo lạnh, ngay cửa, hét lớn.

- Đồ khủng bố! Khủng bố!

Mọi người cười.

Ono nhảy xuống quây, nhìn vô bàn có 4 người đang chơi Poker, nó nghiêng đầu qua lại, đôi mắt đen chớp chớp.

- À Kết! Kết...

Dave gọi.

- Ono! Tới đây, về nhà... Mà nói nhiều quá!

Ono bay tới, đập trên tay Dave.

- 3 con xì! 3 con xì! 3 con xì.

Dave chụp đầu Ono, bịt miệng, nó cố la.

- Wa kum phi! U! Wa kum phi! (3 con xì)

Ông già trong bàn Poker đứng dậy.

- Mẹ! Tao thua hết tiền, chỉ bàn này bài lớn, 3 xì hy vọng gỡ lại...

Ông đưa tay, ném mấy lá bài xuống bàn.

- Mẹ! Con kết lại nói ra! Vậy là mất ăn...

Ông quay qua Ono.

- Ono! Biến giùm cái!

Rồi nói với Dave.

- Mà cho nó về giùm ... Tao cần gỡ lại tiền.

- Tao xin lỗi ...Hề! Ono, về nhà.

Ono gõ chiếc mỏ cứng lộc cộc xuống quây bar

- Chưa say! Chưa say! Chưa về.

Jake làm cạn ly rượu, cúi sát con kết.

- Mà đã làm phiền người khác... Đi về!

- Chưa say! Chưa say! Không v...ốp! ập...! up!

Dave đã chụp miệng con kết, bỏ nó vô túi áo lớn trước ngực.

Dave và Jake ra khỏi bar Chồn Xám.

Tiếng la của con kết Ono vẳng lại.

- Cứu tôi! Cứu tôi! Giết người... Dave bóp cổ... ực! ệt! ôi... tôi! Cứu...Cứu!

-oOo-

Trưa hôm sau, chú Jake về Knight Point, chuẩn bị 2 ngày săn chồn đầu Thu với Dave như mọi năm.

- Hello! Hello ông Jake! Khỏe không?

- Chào Ono, khỏe! Ono còn nói nhiều không?

- Không nói nhiều.

Con kết quay qua Dave.

- Nói nhiều! Dave bóp cổ... Ẹt! Ẹt!

Jake cười lớn.

- Nói bậy mới bị bóp cổ.

- Không nói bậy! Không nói bậy! Ok?

Dave chất lều và ba lô lên xe.

- Giỏi! Ono! Vô chuồng ngủ nếu không chồn tới bắt!

Ono la lớn!

- Không! Không! Ono phải đi! Ở nhà, chồn bắt!

Con kết nhảy lên vai Dave.

- Ono không ở nhà! không ở nhà!

Jake để 2 cây súng săn vô buồng lái, bao thực phẩm phía sau xe.

- Ono, vô chuồng...

Con kết nhảy vô chuồng. Jake coi đồng hồ tay.

- Dave! Đi! 7 giờ sáng rồi!

-oOo-

"Chiều đó, không ai ở nhà. Ono sợ bị chồn bắt, nên nó chỉ ngủ một mắt, mắt kia mở lớn, đầu ngoẹo qua một bên, dựa vô cái gối vải. Chùng

vài phút, lại mở 2 mắt, ngược đầu nhìn quanh, đánh hơi.

Ono ăn nhúm hạt bắp khô trong lon, uống nước, nằm xuống lông, 2 chân chống lên như con kết chết, lim dim ngủ một mắt, với hy vọng rằng chồn sẽ không xoi con chim chết thảng cẳng. Đang nằm, Ono bỗng bật dậy, nhìn ra ngoài, buổi chiều còn sáng trên núi rừng. Nó nghiêng đầu hít một hơi dài,

- Ủa? có mùi chồn... Vậy là chồn tới bắt! Thôi chết Ono rồi!

Con kết nhảy lẹ lên cây đà ngang trên chái nhà khi nghe ngoài hàng rào tiếng rít, tiếng chân chạy qua lại, lao xao trên lá khô. Trong ánh chiều chập chồn, Ono thấy 3 con chồn đen đang tìm cách chui qua hàng rào.

- Chết Ono rồi!

Con kết điếng người, co rúm lại trên cây đà ngang. 3 con chồn đã cắn nát mấy thanh gỗ mục ở hàng rào, tạo thành một khe hở. Tụi nó chui vô. Bây giờ, 3 con chồn hí hửng trong vườn nhà Jake, nhìn lăm lăm vô con kết Ono đang run rẩy. Một con chồn đứng ngay thêm nhà đối diện với Ono, con khác chạy ra sau, leo lên cây đào, phóng qua mái nhà, con chồn bên trái, nhảy lên bám từng mảnh vách gỗ, nó đã bám tới mảnh vách gỗ dài, mấy cái đinh bật ra, mảnh gỗ cong lại dưới

sức nặng đu đưa của con chồn. Từ vách gỗ, tới thanh đà ngang của mái nhà, chỗ Ono đang đứng rất gần. Con chồn tinh ranh bám 2 chân trước vô đầu mảnh vách, cố đu đưa tới lui để lấy đà lao vô chụp Ono

- Giết người! Giết người!

Mảnh gỗ bung lên, con chồn đưa 2 chân phóng tới, chụp mạnh, nhưng con kết đã bật ngược, bám dưới đà ngang, bằng 2 chân và cái mỏ cứng, nó ngu ngốc la lớn.

- Cứu! Cứu!

Vì la, mỏ không còn bám vô đà ngang, nên Ono rớt cái bịch xuống thêm. Ngay lập tức, con chồn đứng đó chụp một phát, Ono lăn quay, chạy vài bước, lấy đà bay lên mái nhà, cố chạy tới gần ống khói.

- Râm!

Ono nhảy qua một bên tránh cú chụp của con chồn phóng lên mái nhà, nên nó té lăn vòng xuống, Ono không còn sức bay, cố chồm dậy, chạy xuôi theo mái nhà, dựa lưng vô ống khói để tránh con chồn đang đứng chờ trên mái... Nhưng oan gia của Ono đã tới. 2 con chồn đứng sẵn hai bên mái nhà, con chồn kia đang chờ gần ống khói... Cả 3 con nhe hàm răng nhọn dưới cặp mắt đỏ như máu, bước tới thật chậm...

Một! Hai! Ba!

Cả 3 con chồn chụp vô

Ono cùng một lúc. Ono cố bay lên, đậu trên đầu ống khói, nó la lớn.

- Giết người! Giết người!

3 con chồn khựng lại, nhìn nhau, phóng mạnh tới ống khói, ống khói bằng thiếc mỏng gãy ngang, Ono bay xuống hông nhà, đậu trên lớp vãi sơn, phủ trên chiếc thùng sắt lớn, Jake thường chứa củi trong mùa Đông, Ono nhảy lưng từng khiêu khích.

- Giết người! Giết người!

Và 3 con chồn đang hăng tiết đã ngu ngốc phóng xuống chiếc thùng sắt, chụp con kết.

Ono quá sợ, run rẩy, hụp chân, lật ra sau, rớt xuống đất, xỉu.

-oOo-

Mùa Thu núi rừng ngủ sớm, 4 giờ chiều đã chập choạng tối. Jake, Dave đi thu bẫy. 2 tiếng sau về tới, với 2 chồn xám trên tay.

- 2 đợt bẫy, chỉ có 2 con... Mùa săn này không khá rồi!

Jake thở dài.

- Tụi chồn bạc...

Dave bỏ 2 con chồn vô bao vải.

- Trốn mất tiêu!

Jake.

- Mùa Thu là mùa chồn bạc! Không lẽ năm nay mất mùa?

Sáng hôm sau trời nắng, rục cả rừng núi đầy lá đỏ vàng

Dave đang lau chùi súng, Jake cắt những miếng thịt gà nhỏ bỏ vô bao vải làm mồi, treo sát ngàm bẫy. anh nói.

- Bữa nay ấm, chồn ra khỏi hang từ sáng... Chắc bẫy được hơn hôm qua, nếu không, chuyển sẵn này tiêu! Tụi mình lại phải mất công đi bắt.

Dave bỏ 2 khẩu Winchester vô bao, cột chặt.

- Tao cũng không muốn bắn nữa.

Đột bẫy thứ 3 càng tề, chỉ được con chồn già.

- Xong! Coi như mùa săn này thất bại... Sorry! Dave, mình về sớm!

Jake và Dave về tới nhà đã 4 giờ chiều.

- Sao không nghe tiếng Ono?

Dave nhảy xuống xe, đẩy cổng, chạy nhanh vô thêm.

Chuông của Ono trống trớn!

Anh quay ra.

- Jake! Ono mất rồi!

- Không lẽ chồn bắt nó?

Jake đi một vòng quanh nhà, anh leo lên mái.

- Có ít lông của nó nằm rải rác trên mái.

- Mẹ! Vậy là nó trốn lên mái nhà, tụi chồn rượt tới, tóm nó rồi.

Dave tiu nghỉu, bước ra xe, kéo mấy túi đồ vô nhà, Jake mang lều, lương thực và bao đựng súng săn theo sau.

- Coi như tao mất con Ono... Tội nghiệp!

Dave rên.

- Mất cái tính nói nhiều, nói dai của bà vợ!

Anh tới tủ. lấy chai rượu, rót 2 ly.

- Cheer Jake!

Dave cạn ly rượu, ném mạnh cái ly vô lò sưởi, chửi thề.

- Mẹ! Nếu tao mang nó theo... Thì đâu có bị chồn ăn! Tao tề quá!

- Tề quá! Tề quá! Kẹt! Kẹt! Cứu!

Tiếng con Ono yếu ớt vang lên từ sau nhà, Jake, Dave chạy ra.

- Ono! Ono!

Con kết Ono đang nằm trên cỏ, lông lá lòi còi, lòi lớp da đỏ hồng như con kết ở trường.

- Dave! Giết người!

Ono nói phều phào.

Dave ôm con kết, vô nhà, để trên bàn, Jake lấy

tấm mền bọc lại.

Nhưng Ono nhảy ra.

- Chồn!

Ono chỉ lên mái nhà.

- 1, 2, 3 chồn!

Ono chồm tới cắn tay Dave, nó nhảy xuống sàn, vừa đi, vừa kêu.

- Dave! Chồn

Con Ono ra sau nhà, Dave đi theo, Jake rọi đèn pin.

Ono nhảy lên, đậu trên thùng chứa củi, nó mổ vô thùng.

- Chồn! Chồn! chồn!

Jake, Dave bước tới.

3 con chồn dưới đáy thùng đang loay hoay chồm lên tìm đường thoát.

Ono la lớn.

- Giết người! giết người!

Bây giờ thì Jake và Dave hiểu tiếng kêu “Giết người” của con kết Ono và chuyện 3 con chồn bị rớt vô thùng

Jake treo 3 con chồn đã lột da lên vách.

- Vậy là chuyến săn này thêm được 3 con của Ono, tổng cộng 6 con ... Không tề lắm

Dave căng những tấm da

chồn phơi bên hiên nhà, anh tới chuông Ono. Con kết nhảy lên vai Dave, nhún nhảy.

- Dave! Anh muốn giết tui.

- Không Ono!

- Anh không thương tui!

- Ô! Không!

- Chồn bắt tui! Anh không thương tui!

Dave ôm con kết trong lòng.

- Xin lỗi! Thương lắm Ono.

Ono đưa cái mỏ cứng, cắn vô tai Dave.

- Đau!

Dave xoa tai, Ono la.

- Ha! Ha! Tui thương Dave lắm lắm!

Jake bước tới.

- Dave! Mình đổi tên Ono đi!

- Tên gì?

- OH! YES,

Dave vuốt đầu con kết.

- Từ bây giờ Ono tên là O yes! O yes!

Con kết nhảy lên vai Dave.

- O yes! O yes!... Oooooo yesssss!

HĐV

nhà đóng hộp

Công nhân đóng gói một căn nhà | NGUỒN ẢNH: BOXABL

Xin lỗi các bạn vì tựa bài dễ gây nhầm lẫn này, chúng tôi có thể tạm dịch là “nhà xếp” nhưng cũng dễ nhầm lẫn với loại nhà xếp của trẻ con chơi. Vì thực ra đây là những căn nhà “đàng hoàng” được đóng gọn gàng trong một chiếc hộp, bạn có thể mở ra và một cách dễ dàng ghép lại thành một căn nhà ấm cúng.

Giấc mơ Mỹ (**American Dream**) là một chiếc xe, một căn nhà và một cuộc hôn nhân hạnh phúc. Thực ra, đây là biến thể của “American Dream” nguyên bản là dân chủ, quyền tự do, cơ hội và bình đẳng.

Nhiều di dân, trong đó có người Việt đã đạt gấp mấy lần ước mơ này sau một thời gian ngắn định cư tại Mỹ. Nhưng vô số người Mỹ bản xứ vẫn khốn khổ với “giấc mơ” trên chính đất nước của họ.

một căn nhà hộp coi rộng NGUỒN ẢNH: BOXABL

Có dăm người Việt tỏ ra khinh khi những người “homeless” gộp chung vào thành phần bất hảo, nghiện ngập v.v. nhưng không hoàn toàn như vậy, có những trường hợp đáng thương hơn người ta nghĩ, trong đó có những lý do ngoài ý muốn, nhưng không thể loại bỏ 2 nguyên nhân chính là nghèo và giá nhà cao hơn khả năng của họ.

Theo báo cáo của Department of Housing and Urban Development (HUD: Số Nhà Đất & Phát Triển Đô Thị Hoa Kỳ) thì hiện có khoảng 653,104 người không nhà, tăng 12% so với năm 2022.

Bao nhiêu một căn nhà?

Giá nhà trung bình tại Mỹ khoảng \$387,600/

căn, tăng 4% so với năm ngoái. Tuy nhiên, theo Redfin thì giá nhà trung bình trên toàn quốc là \$412,000/căn. Nhưng Rockethomes thì quả quyết giá nhà trung vị ở Mỹ là \$416,100/căn.

Nói chung cao ngất ngưỡng trời mây so với

những gia đình có thu nhập thấp.

Tại sao có nhà hộp?

Những tiểu bang có giá nhà trên trời như Hawaii, trung bình \$730,000/căn; Cali \$600,000;

Massachusetts \$720,000.... Người Mỹ ưa di chuyển, do thích đổi mới, do công việc và do thích phiêu lưu, trung bình người Mỹ dời nhà 11 lần trong đời. Khác với người Việt ăn sâu với định nghĩa “an cư lạc nghiệp”, ở đâu là muốn mọc rễ chắc khừ nơi đó, trừ những vùng quá hẻo lánh hoặc băng giá lạnh teo.

Do vậy để thỏa đam mê có một căn nhà để tùy thích bày biện theo ý mình, và thậm chí muốn vác đi đâu cũng được. Paolo Tiramani, một nhà thiết kế công nghiệp và kỹ sư cơ khí đã tung ra thị trường loại nhà hộp, vừa rẻ, vừa tiện và có lợi cho môi trường.

Nhà hộp là gì?

Như đã nói với bạn, đó

Nhà hộp Boxabl Casita có kích thước 19.5 feet x 19.5 feet (tương đương 6mX6m), rộng 361 feet vuông (42 mét vuông), trần nhà 9'6" (2.8 mét), cửa sổ và cửa ra vào lớn 8' (2.5 mét), sàn ván bằng composite. Bạn có thể xếp chồng nhiều ngôi nhà Boxable lên nhau để tạo nên độ rộng rãi của căn nhà mong muốn. NGUỒN ẢNH: BOXABL

Boxabl được thành lập vào năm 2017 bởi Paolo Tiramani, một nhà thiết kế công nghiệp và kỹ sư cơ khí.

Ngôi nhà này có thể tháo dỡ và lắp ráp trong vòng chưa đầy một giờ, sản xuất theo phương pháp dây chuyền lắp ráp tương tự như sản xuất xe hơi. Vật liệu gồm thép, ván găm và bọt polystyrene.

là một căn nhà xếp gọn trong một chiếc hộp. Giá từ \$10,000/căn đến \$50,000 hoặc vài trăm ngàn, nếu bạn muốn một phòng đến nhiều phòng, thậm chí nhiều tầng và tùy mức độ sang trọng của nội thất.

Chính Elon Musk, người sáng lập và CEO của Tesla và SpaceX, tài sản hơn 233 tỉ đô la hiện đang khá hí hửng với một căn nhà loại nhà tiền chế (prefab house) này mà ông đặt mua từ hãng Boxabl sản xuất với giá chưa đến 50,000 đô la.

Nhà tiền chế là gì?

Nhà hộp tiền chế (prefab house), là một ngôi nhà nhỏ được sản xuất và được vận chuyển đến nơi

đặt nhà, sau đó, bung ra là có căn nhà.

Những căn nhỏ có

diện tích dưới 400 feet. Hiện nay, số người đặt mua trước đã đạt trên 100,000 căn.

Lợi ích của việc sống trong Boxabl

Nhà tiền chế của hãng Boxabl bao gồm phòng tắm, phòng ngủ, phòng khách và nhà bếp tất cả đều được thiết kế đẹp mắt, gọn gàng chiếm ít không gian và tốn rất ít năng lượng.

Những ngôi nhà này có thể gấp lại và được lắp ráp xong trong vòng một giờ. Ngoài thiết kế tân kỳ, đẹp mắt, nhà hộp có đặc điểm là vật liệu cách nhiệt siêu tốt, chịu được điều kiện thời tiết cả nóng và lạnh rất ngẫu. Đặc biệt, cách thiết kế khai thác ánh sáng

thiên nhiên tối đa qua những cánh cửa sổ rộng thoáng và trần nhà kính trong suốt.

Căn nhà tiền chế Boxabl có thể kết hợp với những thiết bị thông minh nhân tạo và có thể liên kết với hệ thống truyền thông Starlink để cung cấp internet cho đầu căn nhà được đặt bất kỳ nơi đâu trên quả đất. Độc đáo hơn nữa, nếu sử dụng nguồn internet của Starlink (chủ nhân là Elon Musk) sẽ cập nhật cho chủ nhà những thông tin cần thiết về an toàn, dịch bệnh, thực phẩm v.v. và thậm chí sẽ gợi ý phương pháp chuẩn bị hoặc đối phó với thiên tai một khi cần thiết.

CT

nội thất một căn nhà hộp NGUỒN ẢNH: BOXABL

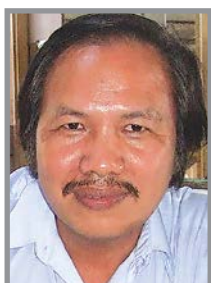

Gần đây ở Việt Nam, tình trạng người mắc bệnh tâm thần gây án diễn biến ngày càng phức tạp với nhiều hành vi nguy hiểm. Nạn nhân chủ yếu là người thân ruột thịt, hàng xóm chung quanh của họ kể cả những người không liên quan. Những hành động này đã gióng lên hồi chuông đáng báo động về vấn nạn từ những người tâm thần khi cùng chung sống giữa cộng đồng hiện nay.

Bệnh nhân tâm thần ở VN đang gia tăng

Người tâm thần ở Việt Nam

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

Người bệnh tâm thần đang gia tăng?

Chưa có con số thống kê cụ thể số vụ án do người mắc bệnh tâm thần gây ra ở VN những năm gần đây nhưng hầu hết các địa phương cả nước thời gian qua đều xảy ra tình trạng người tâm thần gây án, từ vụ nhỏ đến lớn, thậm chí ra tay giết người. Chẳng hạn 10 tháng đầu năm 2024, Sài Gòn có ít nhất 15 vụ

án do người tâm thần gây ra khiến 2 người chết, gần 50 người bị thương.

VN dường như đang đối mặt với tình trạng người bệnh tâm thần có xu hướng gia tăng. Thống kê của Bộ Y Tế VN cho biết hiện có khoảng 14.9% dân số (tương đương 15 triệu người) mắc các chứng rối loạn tâm thần phổ biến với khoảng 3 triệu người bị rối loạn tâm thần nặng. Riêng 10 bệnh tâm thần

thường gặp như trầm cảm, động kinh, rối loạn hành vi, tâm thần phân liệt... có hơn 13 triệu người mắc phải (40% bệnh nhân độ ở tuổi dưới 30). Trong đó tỷ lệ tâm thần phân liệt chiếm 0.47%; trầm cảm chiếm 5.4%, còn lại là các rối loạn tâm thần khác như động kinh (0.33%), chậm phát triển tâm thần (0.63%), mất trí tuổi già (0.88%); rối loạn hành vi ở thanh thiếu niên (0.9%); lạm dụng

rượu bia (4.3%), ma túy, chất gây nghiện (2.8%)...Tỷ lệ tự sát là 5.68 trên 100,000 dân (thống kê năm 2020). Tuy vậy số người bệnh được chữa trị còn rất thấp, cứ 10 người chỉ có 2-3 người được điều trị tại nhà hoặc được gia đình đưa vào các trung tâm, trại tâm thần.

Theo các chuyên gia, bệnh nhân tâm thần có nguy cơ gây án hình sự cao hơn người bình thường gấp 3-4 lần. Hình thức, mức độ gây án của những người này rất đa dạng nhưng thường gặp hơn cả là nhóm bệnh nhân bị rối loạn cảm xúc, tâm thần phân liệt, người lạm dụng rượu bia, ma túy...với các hành vi như gây rối trật tự công cộng, cố ý gây thương tích, phá hoại tài sản, giết người... Đáng chú ý, một bệnh nhân tâm thần khi đã phạm tội thường có xu hướng sẽ tiếp tục phạm tội một hoặc nhiều lần nữa nếu bệnh vẫn chưa được điều trị triệt để. Thực tế cũng cho thấy, nhiều vụ án đau lòng xảy ra do gia đình thiếu quan tâm, chăm sóc người bệnh, thậm chí che giấu việc người nhà đột ngột có những biểu hiện tâm thần. Chưa kể khi áp dụng các biện pháp bắt buộc đưa người bệnh đến các trung tâm chữa trị, một số gia đình do không lo đủ kinh phí hoặc cơ quan điều tra bàn giao chính quyền địa phương quản lý trong khi chính quyền địa phương không phải lúc nào cũng có điều kiện theo dõi. Những việc này dẫn đến việc bệnh nhân tâm thần tiếp tục sống trong cộng đồng dân cư khi chưa được chữa trị.

Người tâm thần tại một số “trại điên”

Hiểm họa chực chờ

Dù vậy cũng ở VN, pháp luật hiện hành chưa có quy định rõ ràng việc yêu cầu bắt buộc chữa bệnh với những người bị bệnh tâm thần trong trường hợp họ chưa có hành vi nguy hiểm. Trong khi ấy, phần lớn bệnh nhân mắc chứng rối loạn tâm thần đang sống chung giữa cộng đồng nhưng không phải người bệnh nào cũng được gia đình quan tâm, chăm sóc chu đáo, chữa trị đúng cách vì vậy dẫn đến tình trạng bệnh càng nặng hơn, tạo ra những hiểm họa luôn chực chờ mọi người.

Những con số khác: Trong khi VN có khoảng 15 triệu người rối loạn tâm thần thì nước này hiện có không hơn 150 nhà tâm lý lâm sàng và tâm lý trị liệu. Chưa kể dịch vụ tâm lý lâm sàng cũng không phải là dịch vụ chính thức được cơ quan bảo hiểm y tế chi trả. Do vậy số nhà tâm lý này chủ yếu được coi là kỹ thuật viên chuyên làm các trắc nghiệm tâm lý chứ không phải dịch vụ tâm lý lâm sàng thực sự. Hầu hết người dân VN cũng chưa được nhận dịch vụ chăm sóc sức khỏe tâm thần chính thức. Dịch vụ sức khỏe tâm thần chủ yếu có ở cơ sở chuyên khoa tuyến trung ương và tỉnh thành. Ở tuyến huyện, xã chủ yếu điều hành điều trị tâm thần

Người loạn thần thần nhiên treo ... cột điện cao thế

phân liệt và động kinh, trong khi theo điều tra của Bệnh viện Tâm thần trung ương thì 2 thứ bệnh này chỉ chiếm tỷ lệ rất nhỏ.

Tương tự, mạng lưới chăm sóc sức khỏe tâm thần ở VN cũng rất

thiếu. Hiện có 2 bệnh viện tâm thần tuyến trung ương gồm Bệnh viện Tâm thần Trung ương 1 và 2 cùng Viện Sức khỏe tâm thần Quốc gia. Chỉ có 43/64 tỉnh, thành phố có bệnh viện chuyên chăm sóc

Một người tâm thần gây án mạng bị đưa ra Tòa

người tâm thần, còn lại là khoa tâm thần trong các bệnh viện đa khoa. Cả nước có hơn 600 bác sĩ tâm thần, đạt 0.62 bác sĩ/100,000 dân, thấp hơn nhiều so với trung bình toàn cầu (1.7). Hiện tại, Văn phòng WHO tại VN đang hỗ trợ Bộ Y Tế phát triển mô hình lồng ghép sức khỏe tâm thần vào sức khỏe nói chung tập trung vào tuyến chăm sóc sức khỏe ban đầu.

Trước vấn đề sức khỏe tâm thần đang ngày trở nên nghiêm trọng ở VN, nước này cũng đã phê duyệt “Kế hoạch quốc gia phòng, chống bệnh không lây nhiễm và rối loạn sức khỏe tâm thần giai đoạn 2022 – 2025”. Tuy nhiên tính đến nay, kế hoạch này đã đi gần hết chặng đường nhưng hiệu quả ra sao cũng chưa nhìn thấy rõ. Một bác sĩ (đề nghị giấu tên) của Bệnh viện Tâm thần Sài Gòn cho biết: “Để chăm sóc sức khỏe cho người tâm thần thành công, tôi nghĩ Bộ Y Tế VN và các đơn vị liên quan cần đẩy nhanh việc xây dựng các văn bản luật pháp, chính sách, hướng dẫn chuyên môn để tăng cường chăm sóc sức khỏe tâm thần bao gồm cả chuyên khoa sâu và chăm sóc sức khỏe tâm thần cơ bản trong các cơ sở y tế khác và tại cộng đồng, cả chữa trị bằng thuốc và không thuốc...”.

NS

RUMI

a gift to bring you

*"You have no idea how hard I've looked for a gift to bring You.
Nothing seemed right.*

*What's the point of bringing gold to the gold mine, or water to the ocean.
Everything I came up with was like taking spices to the Orient.
It's no good giving my heart and my soul because you already have these.
So, I've brought you a mirror.
Look at yourself and remember me."*

TRẦN MỘNG TÚ - dịch

quà tặng cho em

Gửi anh Tống Phước Cường-người gửi cho bản English.

PHOTO: L. LIMA

*Em làm sao biết được
khó khăn là bao nhiêu
Anh cũng không tìm được
món quà cho em yêu*

*Tìm mãi vẫn thấy sai
như mang vàng đến mỏ
gánh nước ra đại dương
hay chở ngũ vị hương
về phương Đông, em ạ*

*Anh cũng chẳng mang tìm
mang hồn anh ra tặng
bởi trong bàn tay em
Hồn, Tìm anh em nắm*

*Thôi để anh mua tặng
một chiếc gương thật trong
Em tự soi mình ngắm
nhớ tới anh, thương thâm.*

*tmt - Tháng 11-3-2024
Chuyển dịch từ Anh ngữ*

-Rumi (Jalaluddin Rumi, 1207-1273) là một vị ẩn tu Hồi giáo (Sufism), là thánh Hồi giáo, và là một trong những thi sĩ viết hay nhất trong thế giới Ả Rập

Nắng ấm tình nồng

TRẦN NIÊN HUẤN

Thời tiết dần se lạnh, trời đất đã khoác chiếc áo Thu đón lễ Halloween, Thanksgiving Day, Christmas. Nơi công viên đã thấy lá vàng rơi lá tả, có những chiếc e lệ trong vũ điệu quay cuồng theo gió rồi mới âm thầm về cõi...

Những ngày nắng ấm giữa tiết Thu lòng cũng phơi phới, cũng thích hợp lắm sinh hoạt ngoài trời hoặc đi đây đó. Sẵn dịp có người đi từ Maryland đến thăm viếng Houston, nên từ khu Southeast làm chuyến trực chỉ đến Southwest, nơi sầm uất quán xá, cửa hàng, dịch vụ, nhất là trên đại lộ Bellaire, biểu tượng của cộng đồng Á-Đông, thăm dân cho biết sự tình. Đến nơi trời đã trưa, chọn quán cơm gà Houston dùng bữa, xe thì đậu bên khu Ocean Palace kế cận rộng rãi nhiều chỗ hơn, vì cũng có ý định sau khi ăn xong sẽ thả bộ dạo Hồng Kông mall sát bên Ocean Palace, coi như thể thao, dạo chơi ngắm cảnh cũng lý thú.

Khi ra khỏi tiệm ăn, không hiểu sao lại đổi ý tất cả lên xe lái qua bãi

đậu ngay tại chợ Hồng Kông. Vào mall dạo khắp nơi, vào chợ ngắm nghía mua sắm. Đến chiều cũng đã mỏi chân muốn về, ai nấy tay xách nách mang kể cả vài cây cảnh mà Dì rất thích.

Ra đến xe chuẩn bị để đồ vào mà cốp sau không mở được (keyless remote), đề máy cũng không nổ, thử đèn không sáng tỏ, vậy là bình điện đã yếu, không đủ năng lượng kích hoạt xe. Đang loay hoay tìm số điện thoại để được giúp đỡ thì may mắn thay một người cảnh sát Mỹ phụ trách an ninh khu vực tỏ ý giúp câu bình. Thật mừng hết lớn, nỗi lo âu vụt tan biến. Nhưng sau khi tận tình giúp câu bình rồi thử mọi cách kể cả vào Google tham khảo mà đề máy vẫn không nổ, chiếc xe như hòn đui phản ứng bằng cách im lìm. Đành chịu, người cảnh sát trước khi rời đi nhấn lời nếu cần gì nữa cứ gọi, ổng còn trực xung quanh đây.

Lúc này trời đã chạng vạng tối, lòng bối rối nghĩ đến khi đêm xuống. Phải nhanh kêu xe kéo thôi. Đang chuẩn bị gọi thì một vị đồng hương đậu xe ngay bên cạnh từ chợ bước ra, khi biết xe tôi bị

trục trục bình điện cũng tự mở lời câu bình giùm nhưng vì mỏi rồi thử đủ cách vẫn vô hiệu nên ôn tồn cảm ơn để khỏi mất thời giờ đôi bên cũng như phiên hà người khác. Nhưng vị đồng hương này nói hãy thử lần nữa xem sao vì có bộ câu bình cầm tay, nhỏ gọn mà hữu hiệu lắm. Vừa nói anh ta vừa lấy trong xe ra bộ câu bình, cũng có hai cực âm dương rồi tự tay gắn vào bình điện xe tôi xong nói hãy đề máy xe. Tôi miễn cưỡng ngồi vào ghế bấm nút đề. Không ngờ... thật không ngờ chỉ một lần là tiếng máy xe vang lên giòn tan, lòng rào rạt reo vui hoà tiếng máy xe quen thuộc. Chắc chỉ có những người lái xe trải qua tình trạng này mới thấu hiểu được nỗi vui mừng khó tả.

Tôi bắt tay anh ta cảm ơn ráo riết, vui nhất là thấy anh cũng nở nụ cười rạng rỡ. Còn nhớ vài năm trước đã thấy quảng cáo thiết bị câu bình cầm tay này (Portable Jump Starter) nhưng nghĩ chắc không mạnh bằng trực tiếp câu qua bình điện nên lơ đi, không tìm hiểu.

Trên đường về, thành phố đã lên đèn. Chợt nghĩ lại một điều thấy

hơi lạ là lúc đầu xe đã yên vị tại khu Ocean Palace, mọi mặt đều thuận tiện thì cái gì đã thôi thúc tự nhiên đổi ý đưa xe qua khu chợ Hồng-Kông!? Nếu xe vẫn tại bãi đậu trước thì chắc chỉ gặp được sự giúp đỡ may mắn này; nhất là vị đồng hương lại đậu sát bên xe mình, người vừa có lòng tốt lại vừa có bộ câu bình cầm tay, nhờ vậy mà có cái kết hoàn hảo như ý, chuyển nỗi lo thành vui mừng khôn xiết thật bất ngờ.

Đêm đó về đến nhà tuy hơi muộn mà lòng vẫn phấn chấn vì tưởng tượng nếu giờ này mà còn bơ vơ giữa bãi trống mênh mông chắc nản lắm. Nhìn những món ăn thức uống thơm ngon dọn ra bàn như càng hấp dẫn. Một bữa cơm tối thật ngon miệng và thăm tạ ơn quý nhân phù hộ.

Có thể chỉ là chuyện cỏn con bình thường hằng ngày, nhẹ tênh, như tia nắng ấm còn sót lại giữa chiều tà xuyên cành lá khô, nhưng với tấm lòng tận tình giúp đỡ, tính nhân bản, tình đồng hương thì vô cùng to tát và đáng trân quý.

TNH

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!! **Good news! Mua 10 lbs, tặng 1 lb !**

“kỹ thuật” nấu với tôm khô

MY ANN HA : Mẹ em rất thích chú Don, lần nào cũng dặn mua chỗ chú Don. Mấy năm nay rằng Mẹ yếu nên dặn em ngâm tôm và xay bằng máy xay sinh tố. Em làm biếng không ngâm, bỏ vô xay thì nó lều keng keng như xay cục gạch. Món này nấu canh rau dền rất thơm, nhưng không rõ lần nào em nấu cũng bị mặn, anh Don chỉ em bí quyết đi...

Mở tin nhắn ra thấy “Mẹ em rất thích chú Don...” làm anh giật mình :) Nấu ăn ngon thì không thể “làm biếng” được em gái à. Phải nghe lời Mẹ dặn. Em cần phải ngâm tôm trong nước ấm chừng vài phút, khi xay rất nhẹ nhàng, không kêu “keng keng” nữa, lý do tôm đã sấy rất khô. Chỉ xay vài giây là tôm sẽ tơi thành sợi ngay, nấu gì cũng ngon, nhất là bún riêu.

Anh Don không có bí quyết gì, nhưng em nhớ tôm khô Louisiana là tôm thiên nhiên, thịt sẽ ngọt hơn và có vị mặn của biển, do vậy khi nêm cần giảm muối. Nên nêm thử trước khi thêm các gia vị khác.

HỒNG PHƯƠNG : Hôm Tết cháu mua cho cả nhà, mỗi người 4 lbs tôm khô của chú Don. Nhưng giờ cuối cả nhà đổi ý, rủ nhau về Việt Nam ăn Tết, hôm nay tôm khô vẫn còn, ăn củ kiệu hoài cũng ngán. Chú Don có biết nấu được món gì nữa không?

Không rõ sao dạo này anh Don lên giá, ai cũng hỏi về bí quyết nấu nướng là sao? Tôm khô làm được vô số món chứ đâu phải chỉ trộn củ kiệu đâu hả cháu? Nấu tất cả các loại canh đều ngon, như: rau dền, mồng tơi, khổ qua, bí, mướp v.v... Tuyệt vời nhất là bún riêu, và các món ăn chơi, ngoài ra cháu có thể làm Muối tôm, Tôm khô rim nước mắm, Sa tế tôm khô, Tôm khô kho quẹt, Tôm khô rang muối, Bắp xào tôm khô, Tôm khô xào, Tôm khô sốt cà chua, Bánh quy tôm khô, Cơm ngũ sắc tôm khô, Thịt rim tôm khô, Tôm khô sả ớt, Gỏi rau càng cua tôm khô, Gỏi tôm khô dưa leo, Gỏi xoài tôm khô v.v... và còn nữa mà anh Don chưa biết. Chúc cả nhà ngon miệng!

Quý khách có thể đặt mua tại :

WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về
tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

HIỆN CHỈ CÒN 2 LOẠI: VỪA (M) VÀ LỚN (L)

XIN HỎI DON SIZE ĐẶC BIỆT: EXTRA LARGE HAY JUMPO (CHỈ CÒN SỐ LƯỢNG RẤT ÍT)

MADE IN LA, USA

**SỨC KHỎE
LÀ VÀNG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 1**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**

5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : DON

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

MỖI TUẦN 1 CON SỐ

3.5

tỷ đô la là chi phí tranh cử tổng thống vừa qua, theo số liệu ủy ban bầu cử liên bang. Phía Phó Tổng Thống Kamala Harris đã gây quỹ được 2.3 tỷ và xài 1.9 tỷ, còn phía cựu Tổng thống Donald Trump thu được 1.8 tỷ và tiêu 1.6 tỷ đô la.

16

tỷ đô la là tổng chi phí tranh cử cho tất cả các ứng cử viên trong mùa tổng tuyển cử vừa qua, theo OpenSecret. Đây là chi phí kỷ lục và tăng từ 15 tỷ vào năm 2020, phần lớn để quảng cáo tranh cử.

60%

là mức thuế mà nội các Donald Trump sẽ áp dụng lên hàng hóa nhập cảng từ Trung Quốc và 10% là với các quốc gia khác. Việc tăng thuế nhập cảng này liệu có làm tăng giá hàng hóa tiêu dùng tại Mỹ một khi áp dụng?

67

tuổi, trưởng ban tranh cử của cựu TT Donald Trump là Susie Wiles đã được bổ nhiệm sẽ là Chánh văn phòng Bạch Ốc, lần đầu tiên một phụ nữ nắm giữ chức vụ quan trọng về nhân sự của nội các.

2

vấn đề quan trọng hàng đầu mà cử tri quan tâm là kinh tế với 39% cử tri và di dân 20%, so với các vấn đề khác như dân chủ, đối ngoại, y tế, phá thai, khí hậu... Đây là 2 vấn đề được xem là thế mạnh của cựu Tổng thống Donald Trump để dẫn đến chiến thắng.

★ TRUMP LEADS ON TWO TOP ISSUES, BUT HARRIS HAS GAINED GROUND ★			
	MAY	NOW	SHIFT
ECONOMY	TRUMP +15	TRUMP +8	HARRIS +7
IMMIGRATION	TRUMP +18	TRUMP +13	HARRIS +5
ABORTION	BIDEN +12	HARRIS +18	HARRIS +6

43.2

triệu khán giả đã theo dõi cuộc bầu cử 2024 trên truyền hình, theo Nielsen. Đây là mức tụt giảm khá lớn so với năm 2016 có 71.4 triệu khán giả theo dõi và năm 2020 có 56.9 triệu người.

4,000

chức vụ sẽ được bổ nhiệm vào tân nội các nhiệm kỳ hai của cựu Tổng thống Donald Trump, trong đó có khoảng 1,200 chức vụ sẽ cần sự chuẩn thuận từ Thượng Viện. Ban tranh cử của TT Trump có khoảng 75 ngày chuẩn bị cho đến ngày nhậm chức và bàn giao nội các.

43

tuổi, Ivanka Trump, trưởng nữ của Donald Trump và chồng Jared Kushner cho biết họ không có ý định tham gia nội các và chính trị dù cha bà có đắc cử. Jared Kushner đang điều hành một quỹ đầu tư khoảng 3 tỉ đô la, làm ăn với các chính phủ Saudi Arabia, United Arab Emirates và Qatar.

Xin Đừng Quên Tôi

“Tù Nhân Lương Tâm” (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

Nguyễn Chí Vững

Sinh năm 1981

Bị bắt: 23-4-2019

Án tù: 6 năm.

Phạm Văn Điệp

Sinh năm 1965

Bị bắt: 29-6-2019

Án tù: 9 năm.

Nguyễn Năng Tĩnh

Sinh năm 1976

Bị bắt: 29-5-2019

Án tù: 11 năm.

Xúi trẻ con ăn cứt gà

Bà Huỳnh Thực Vy (một blogger và là nhà hoạt động ở Việt Nam) đã bị chính quyền CSVN giam cầm 2 năm rưỡi tù cho tội danh “xúc phạm Quốc kỳ”, bởi “hành động xịt sơn và đăng hình trên mạng 2 lá cờ Tổ quốc bị xịt sơn” của bà Vy.

Tuy nhiên, CSVN đang cổ vũ giới trẻ Việt xúc phạm quốc kỳ của Việt Nam Cộng Hòa khắp mạng xã hội lẫn ngoài đời. Và mới đây, nhiều người trẻ tuổi đã đăng hình chụp tại Bảo Tàng lịch sử Quân Đội CSVN có cử chỉ mang tính bài xích, đả kích lá cờ vàng ba sọc đỏ của chính thể Việt Nam Cộng Hòa. Những bức ảnh này được lan truyền vô tư trên mạng xã hội trong những ngày qua.

Hành vi này đang được nhiều dư luận viên ở mạng xã hội Việt Nam cổ vũ (ẢNH: FACEBOOK)

Lý do bà Huỳnh Thực Vy bị bắt (ẢNH: FACEBOOK)

Con nít lẫn người lớn thoải mái chơi đùa với "hiện vật" được trưng bày tại Bảo Tàng lịch sử Quân Đội CSVN (ẢNH: FACEBOOK)

BÌNH LUẬN NGUYỄN QUỐC MƯU: Bao nhiêu năm cứ bày trò kích động hận thù. Hình như việc tuyên truyền giáo dục lịch sử văn hóa dân tộc lâu nay... tiếm nhiệm món sắt máu quá đậm đà.

BÌNH LUẬN PHAN THỦY: Túm lại là tội nó bỏ thì giờ công sức để đi chụp hình chung với cái cờ mà tội nó... ghét. Thiệt là không có cái ngu nào bằng cái ngu như vậy.

BÌNH LUẬN NGUYỄN LOAN: Tại sao lại nuôi dưỡng lòng thu hận cho thế hệ trẻ? Lịch sử thì phải tôn trọng. Định hướng thô thiển quá.

BÌNH LUẬN TƯ TÀI TỬ: Nếu đứng chụp hình nghiêm túc với cờ vàng ở Bảo Tàng lịch sử Quân Đội CSVN có bị bắt vô tù không?

"Chống phá nhà nước"

Ông Nguyễn Gia Kiểng (hiện ở Pháp, cựu Phụ tá Bộ trưởng Kinh tế dưới thời Việt Nam Cộng Hòa) thành lập tổ chức "Tập hợp dân chủ đa nguyên" từ sau năm 1975 cùng với các trí thức, chủ trương "đấu tranh cho dân chủ bằng đường lối bất bạo động trong tinh thần hòa giải dân tộc".

Ông Trần Khắc Đức (sinh năm 1995) vừa bị bắt bởi Điều 117 Bộ luật hình sự vì chống phá chính quyền CSVN bằng cách tham gia tổ chức "Tập hợp dân chủ đa nguyên" do ông Nguyễn Gia Kiểng ở Pháp đứng đầu. Ông Đức làm công việc quản trị các trang mạng xã hội cho tổ chức này, không được phát súng hay dao, kiếm gươm.

Ông Nguyễn Gia Kiểng cho hay nhiều thành viên của tổ chức "Tập hợp dân chủ đa nguyên" ở quốc nội bị công an sách nhiễu từ hơn 1 năm qua và có người bị hành hung trong đồn công an, tuy nhiên, ông nói rất khó hiểu khi công an chọn bắt ông Đức, một "thanh niên hiền lành và ôn hòa".

BÌNH LUẬN NAM NGUYEN: Nhà nước này mục nát hết do bấy quan chức tham lam chứ một thanh niên tay không tấc sắt thì chống phá cái gì?

Ông Trần Khắc Đức (ẢNH: PLO.VN)

Ông Nguyễn Gia Kiểng (ẢNH: BBC.COM)

Bẫy trong dân còn nhiều...

Ngân hàng Nhà nước CSVN in tiền khiến tiền Việt Nam mất giá, chuyện đó không ai bàn cãi. Nhưng chẳng lẽ, Ngân hàng Nhà nước CSVN cũng in... vàng để bán? Đây là câu hỏi nhiều người đặt ra khi 4 ngân hàng thương mại vốn Nhà nước CSVN gồm Agribank, BIDV, VietinBank, Vietcombank bán vàng SJC cho dân giá cao, nhưng không thu mua lại của dân, khiến người dân phải bán vàng SJC ở thị trường chợ đen. Trong khi đó, các cửa hàng vàng bạc tư nhân thường ưu tiên mua lại vàng của chính cửa hàng họ bán ra, đối với vàng của những nơi khác, họ thường ép giá người mua sau khi qua nhiều kiểm tra. Ngoài ra, vàng miếng SJC ở Việt Nam bán kèm bao bì nhựa, nếu bao bì bên ngoài bị hư/hở, người dân bị trừ tiền rất nhiều khi muốn bán ra, khi mua vàng từ Ngân hàng Nhà nước, người dân muốn kiểm tra vàng thật hay vàng giả cũng thật khó khăn!

Trong khi đó, Thống đốc Ngân hàng Nhà nước khuyến khích người dân không nên giữ vàng...

BÌNH LUẬN NGUYEN XUAN DUY: Khi tịch thu tài sản của dân, chúng nó nói: vàng của dân không rõ nguồn gốc nên lập biên bản tạm giữ kim loại màu vàng. Nhưng chúng nó không ghi thời hạn trả kim loại màu vàng, rồi đến lúc nào đó chúng công báo là vàng giả, hoặc vàng không đủ tuổi. Tịch thu.

BÌNH LUẬN QUÝ BÌNH XÂY DỰNG: Kiểu này ít năm nữa ra luật dân giữ vàng là bất hợp pháp rồi thu rồi bán lại tiếp đơn giản mà.

BÌNH LUẬN PHAN ĐỨC QUỲNH: Vàng mà nhà nước CSVN cho phép mua bán là vàng còn phải nguyên tem và nguyên đóng gói. Vàng này để lâu coi chừng bị sét.

Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Nguyễn Thị Hồng (ẢNH: KINHTEMOITRUONG.VN)

Đại biểu chất vấn 'vì sao ngân hàng chỉ bán vàng, không mua', Thống đốc Ngân hàng Nhà nước khẳng định do 'thị trường vàng phức tạp'

11/11/2024 09:51 AM | NGÂN HÀNG - TÀI CHÍNH

Chia sẻ Thích 19

Nghe đọc bài 2:34

Đại biểu Phạm Văn Hòa (đoàn Đồng Tháp) nêu bất cập khi ngân hàng chỉ bán vàng chứ không mua, dẫn đến nhiều người phải bán vàng tại chợ đen. Trả lời đại biểu, Thống đốc Nguyễn Thị Hồng nêu lý do ngân hàng không mua vàng, bởi đây là sản phẩm cần kiểm định chất lượng, hàm lượng phức tạp. Do đó nếu nhận thu mua, các tổ chức tín dụng có thể gặp rủi ro.

Tại ai?

Tiêm kích hạng nhẹ YAK-130 chuyên dùng để huấn luyện, được CSVN mua hơn 29 triệu đô-la/chiếc năm 2021, vậy là mới bay vài lần, có 3 năm tuổi (chưa đến 1/10 thời hạn sử dụng khoảng 40-50 năm) đã bị hư vì không bung được càng khi hạ cánh. Máy bay Yak-130 rơi cách trạm kiểm lâm Sêrêpôk khoảng 1 km, cách mặt đường tuần tra khoảng 600 m, nhưng người ở trạm này không biết, khi người dân cách đó 3-4 cây số báo có nghe tiếng nổ ở bên kia bờ sông, cán bộ trạm này cũng không quan tâm.

Máy bay không bị nổ (ẢNH: QUỐC KHÁNH/TUOITRE.VN)

Sau khi phi công nhảy dù ở Bình Định, chiếc YAK 130 bay tiếp khoảng 250 km - hơn 40 phút bay mới hết nhiên liệu và hạ cánh cứng xuống Vườn Quốc gia Yok Đôn - Đắk Lắk. Điều này khiến nhiều người cho rằng phi công, và người điều hành ca bay có lẽ chưa tận dụng hết khả năng có thể có để cứu máy bay. Nhưng sau khi trở về, họ được tôn vinh như những anh hùng mem hy sinh vì hoàn thành nhiệm vụ thử máy bay.

Tính đến nay đã có hơn 10 vụ tai nạn máy bay Yak-130 do Nga sản xuất. Riêng từ đầu năm 2024 đã xảy ra 3 vụ tai nạn ở Bangladesh, Lào và Việt Nam. Hầu hết các lỗi gây ra tai nạn đều được xác định là "trục trặc kỹ thuật", trong đó có lỗi không hạ được càng tương tự như vụ rơi vừa rồi ở Bình Định.

BÌNH LUẬN LỘC TÀI PHÁT: Còn mấy thằng kiểm lâm nữa. người dân nghe máy bay rớt cách khoảng 3km còn bọn kiểm lâm gần 1km mà không nghe gì hết. Nuôi bọn này chỉ tốn tiền thuế của đồng bào mà thôi.

BÌNH LUẬN NGÔ QUỐC ĐẠO: Vậy mà thằng phi công lên báo đài + sân nói rằng đã cố hết sức có thể khi gần hết nhiên liệu mới bắt buộc phải nhảy dù.

BÌNH LUẬN VŨ ĐỨC VƯỢNG: Định núp mây chút mà lúc quay lại tìm máy bay tự bay lên núi rồi...

Vô ngôn

Để tinh giảm bộ máy hành chính, tại phiên họp Chính phủ thường kỳ tháng 10-2024, Phạm Minh Chính - Thủ tướng CSVN chính thức thành lập Ban chỉ đạo, Tổ giúp việc về tinh gọn bộ máy của Chính phủ CSVN.

Rất giống câu chuyện: Trong một văn phòng nọ, sau nhiều năm hoạt động thì số giấy tờ, tài liệu phát sinh dày lên ngập ngụa, văn phòng trở nên quá chật chội. Viên thư ký bèn trình sếp tiêu hủy bớt một số lượng lớn để giải phóng không gian làm việc. Tay sếp phê ngay vào góc tờ trình: "photocopy lại mỗi thứ 1 bản trước khi hủy" rồi ký duyệt đồng ý.

BÌNH LUẬN HUNG LE VAN: Giảm đâu chưa thấy, thấy thêm 1 ban với 1 tổ.

BÌNH LUẬN DANA VISA: Nhưng phải bảo đảm điều kiện: Số lượng tinh giảm phải nhỏ hơn số lượng cán bộ trong ban tinh giảm!

BÌNH LUẬN VIỆT ĐOÀN VĂN: Tôi đang thắc mắc một số tỉnh/thành phố tinh giảm, mà sao mọc ra thêm thị xã trong tỉnh, rồi huyện trong thị xã, thành phố trong thành phố...?!

Phạm Minh Chính (ẢNH: NHẬT BẮC/TIENPHONG.VN)

Tiền dân đi đâu?

Chưa hoàn thiện, nhưng các công trình ngàn tỷ sắp mọc (ẢNH: VIETNAMFINANCE.VN)

Cơ sở 2 của Bệnh viện Bạch Mai và Bệnh viện Việt Đức tại Thành phố Phủ Lý (tỉnh Hà Nam) có tổng số tiền đầu tư hơn 9,000 tỷ VND (hơn 4,500 tỷ VND mỗi bệnh viện) cùng khởi công xây dựng vào cuối năm 2014. Chưa tính tới với khả năng lạm phát tại Việt Nam, tiền đầu tư tới nay đã nhân lên gấp nhiều lần, quan trọng là đã 10 năm từ ngày khởi công xây dựng, cơ sở 2 của Bệnh viện Hữu nghị Việt Đức và Bệnh viện Bạch Mai vẫn chưa khai trương vì đang xây thì bỏ dở.

Theo Thứ trưởng Bộ Y tế CSVN, Bệnh viện Bạch Mai cơ sở 2 đã hoàn thành trên 90%, Việt Đức cơ sở 2 hoàn thành trên 60%. Hiện nay, những nơi đã xây xong ở hai bệnh viện này sắp... mọc. Và không chỉ có hai công trình như thế, mỗi tỉnh ở Việt Nam có ít nhất 20 công trình tiền tỷ xây dở dang và không ai ngó ngàng.

BÌNH LUẬN LÃO PHÁO NHỊ: Tiền chia hết rồi còn đâu, giờ nhiệm kỳ mới xây lại từ đầu để có tiền chia tiếp...

BÌNH LUẬN THONG ANH: Tôi còn sốt ruột đây này. Mỗi lần đi ngang lại ước gì cho tôi mượn nuôi gà thì tốt hơn rồi.

Bệnh viện 1,450 tỷ đang dở, bỏ hoang gần 15 năm ở Bắc Ninh (ẢNH: VIETNAMFINANCE.VN)

Giải giới

TƯỜNG NĂNG TIẾN

Ngày 31 tháng 10 vừa qua, RFA hân hoan thông báo: “Trại giam số 6 đồng ý mở cửa ‘chuồng cọp’, hai Tù Nhân Lương Tâm (TNLT) được tuyệt thực sau 21 ngày”. Danh từ “chuồng cọp” trong bản tin thượng dẫn khiến tôi nhớ đến một bài báo cũ (“Ký Ức Những Ngày Ở Địa Ngục Trần Gian”) xuất hiện trên báo Nhân Dân, hồi đầu năm, hôm 01/05/24.

Tác giả Dung Trần tường thuật:

Ngày bị đày ra Nhà tù Côn Đảo cùng nhiều chiến sĩ cách mạng khác, bà Phan Thị Bé Tư chưa tròn 20 tuổi... Có dịp về thăm lại

Nhà tù Côn Đảo (huyện Côn Đảo, Bà Rịa - Vũng Tàu), đứng trước những chuồng cọp, trại giam, bà Tư không cầm được nước mắt. Nơi đây, mấy chục năm trước đã giam cầm hàng nghìn chiến sĩ cách mạng và đặt ra rất nhiều chế độ hà khắc. Là nữ tù chính trị nhưng bà Tư cùng các dì, các chị chưa ngày nào được nường tay.

Phụ nữ nhưng 52 ngày không cho tắm, bữa ăn thì toàn mắm thối, khô mực, gạo mốc, xin chút muối chúng cũng không cho. Đến nước uống mà chúng tôi phải giấu trong đáy quần, khi chúng phát hiện được

thì đánh đập dã man”.

Chuyện kể của bà Phạm Thị Bé Tư (“phải giấu nước uống trong đáy quần”) khiến tôi nhớ đến cách chống khát của tù nhân ở trại kiên giam (A - 20 Xuân Phước) qua lời của một nhân chứng khả tín và khả kính:

Trời Tháng Giêng ở thung lũng tử thần lạnh như có ai cầm dao cắt vào da, nhất là khi trời vào tiết Xuân, gió hiu hiu làm lay động hàng dừa trong sân trại. Cái lạnh thiên nhiên cộng với việc thiếu đường và chất béo từ 9 năm qua khiến cho buổi sáng ngày 30 Tết Nguyên Đán năm 1984 trở thành buổi sáng không thể nào quên được trong đời.

Chân tay anh em chúng tôi gần như tê liệt. Linh Mục Nguyễn Văn Vàng đứng như trời trồng trước cửa biệt giam số 5 khi Ngài được trật tự mở còng cho đi tắm và làm tổng vệ sinh buồng giam. Một tu sĩ Công Giáo nhỏ con, lanh lẹ như một con sóc, nổi tiếng hùng biện và can trường như Ngài mà chỉ mới hơn 3 năm bị cùm trong xà lim, thân

"Đây không phải là lần đầu tiên 3 tù nhân lương tâm Trịnh Bá Tư, Đặng Đình Bách và Bùi Văn Thuận tuyệt thực trong nhà giam số 6, Thanh Chương (Nghệ An). RFA

“

Chúng ta quen thuộc với chế độ toàn trị.
Chấp nhận nó như một sự thật hiển nhiên.
Không ai trong chúng ta là nạn nhân cả.

”

Tổng thống Tiệp Khắc
Vaclav Havel
1936 - 2011

LK
TẬP CHÍ

xác không khác gì người tù Do Thái trong các trại tập trung của Đức Quốc Xã hồi Thế Chiến Thứ Hai...

Linh Mục Vàng đứng lên được nhưng không thể nào bước đi được... Tôi cho ca nước của mình múc một ca, uống hết một nửa, một nửa đưa cho Linh Mục Vàng.

Ngài uống hết rồi múc thêm một nửa ca nữa. Tôi hỏi Ngài: “Bố vẫn còn khát hả?” Ngài trả lời: “Uống phòng xa.” Động từ “phòng xa” anh em chúng tôi dùng để chỉ thời kỳ bị nhục hình bằng chính sách 2 muỗng cơm, hai muỗng nước, hai muỗng muối khi chúng tôi bị nhận chìm vào cơn khát của những người đi trong sa mạc nên mỗi khi bị gọi ra “làm việc” phải xin uống cho thật nhiều nước trước lúc bị dẫn trở lại buồng giam rồi dãi ra để uống cho đỡ khát. (Vũ Anh. Thung Lũng Tử Thần.

Westminster, CA: Người Việt Books, 2014).

Uống nước giải để sinh tồn không phải là chuyện lạ lùng chi, đối với những kẻ đang chết khát. Giấu được nước uống trong đây quần mới là chuyện kỳ! Sự hoang tưởng của bà Phạm Thị Bé Tư cũng khiến tôi liên tưởng đến câu chuyện tù đầy (cũng hoang đường không kém) của một phụ nữ khác: bà Phạm Thị Chiêu, phu nhân của nhà thơ Giang Nam.

Ký giả Trần Đăng, báo Thanh Niên, cho biết:

Bà chính là “cô du kích” trong bài thơ Quê hương nổi tiếng của Giang Nam, từng lay động nhiều thế hệ những người yêu thơ suốt 53 năm qua.

“Cô du kích” trong bài thơ với tiếng cười “khúc khích” và đôi mắt “đen tròn” đã bị “giặc giết em rồi quăng mất xác”, còn bà Chiêu thì vẫn gấn bó

với nhà thơ Giang Nam đến tận hôm nay.

Sở dĩ có sự “vô lý” trên là do nhầm lẫn từ một nguồn tin của cơ sở trong thành báo ra. Nhà thơ Giang Nam nhớ lại: “Tôi và nhà tôi có cảm tình với nhau từ khi còn ở chiến khu Đá Bàn (Khánh Hòa) trong kháng chiến chống Pháp. Mãi đến năm 1955 chúng tôi mới cưới nhau.

Cuộc chiến tranh chống Mỹ mỗi lúc một khốc liệt, để tránh sự bố ráp của kẻ thù, tổ chức phân công cả hai chúng tôi vào hoạt động tại Biên Hòa. Chẳng bao lâu sau, vợ và con gái tôi bị địch bắt giam tại nhà tù Phú Lợi.

Giữa năm 1960, tôi nghe tổ chức thông báo rằng vợ con tôi bị địch sát hại trong nhà tù này. Quá đau đớn, trong một buổi tối ở rừng, tôi đã viết xong bài thơ Quê hương. Sau này tôi mới

biết, thông tin trên là do nhầm lẫn.

Nhờ chút nhầm lẫn này mà Giang Nam trở nên nổi tiếng qua mấy câu thơ:

Hôm nay nhận được tin em

Không tin được dù đó là sự thật

Giặc bắn em rồi quăng mất xác

Chỉ vì em là du kích, em ơi!

Đau xé lòng anh, chết nửa con người!

Nhà thơ thêu dệt chuyện (“giặc bắn em rồi quăng mất xác”) cho thêm phần lâm ly, còn nhà nước thì dựng đứng ra “vụ thảm sát Phú Lợi” để làm “phông bạt” cho một màn kịch tuyên truyền:

- NGÔ NHẬT ĐĂNG: “Năm 58, ở miền Bắc có một sự kiện gây xúc động sâu sắc, đó là vụ ‘Đầu độc ở nhà tù Phú Lợi’, ‘Chính quyền Ngô

Đình Diệm đã bỏ thuốc độc vào thức ăn, làm chết 4 ngàn tù nhân'. Đến năm tôi lên 6, 7 tuổi vẫn còn được nghe kể về nó, các cuộc mít-tinh đông đảo ở quảng trường Nhà hát lớn, ở nhà Đấu xảo, hàng chục ngàn người đầu chít khăn tang khóc ròng, thanh niên chích máu viết đơn xin vào Nam chiến đấu v.v. Ở trường chúng tôi được học bài thơ 'Thù muôn đời muôn kiếp không tan' của Tố Hữu. Sau 75 mới biết, vụ này là bịa đặt, có mấy người ăn phải thức ăn thiu, bị ngộ độc thực phẩm, ông Diệm phải cho xe chở đi cấp cứu, thế là thành chuyện... "

- THÁI BÁ TÂN: "Tháng 5 năm Bảy Bảy/ Tôi đến nhà tù này/ Một khu nhà hoang vắng/ Xung quanh cỏ mọc dày/ Hỏi thì người ta nói/ Đó là chuyện tầm phào/ Không hề có chuyện ấy/

Không có thẩm sát nào/ Vậy là những ngày ấy/ Chúng tôi, lũ học sinh/ Đã uống công bỏ học/ Để tham gia biểu tình/ Khóc cho cái không có/ Căm thù cái hư vô".

- NGUYỄN ĐÌNH CỐNG: "Tôi chỉ là người chứng kiến, tự mình không điều tra nghiên cứu như Thái Bá Tân. Thấy thông tin trái ngược nhau, nêu ra để các bạn tham khảo và suy nghĩ".

Còn "tham khảo", và "suy nghĩ" cái con bà gì nữa – ông ơi! Tì tiện, hèn hạ, lừa lọc, dối trá, ác độc... đều là thuộc tính căn bản (và bất biến) của chế độ toàn trị hiện hành mà. Ngay cả đến người quen (xa gần) của những tù nhân lương tâm còn bị họ sách nhiễu đủ điều, nói chi đến chính kẻ đang bị giam cầm.

Sau khi bị vu cáo và tuyên án hàng chục

năm tù, tù nhân và thân nhân còn phải chịu đựng thêm một thứ "hình phạt bổ sung" nữa – theo như cách dùng từ của RFA: "Đại đa số họ bị chuyển đi thi hành án tù ở nơi xa gia đình. Người có gia đình ở miền Bắc thì bị chuyển vào trại giam ở miền Trung hay miền Nam, còn người ở miền Nam thì bị chuyển đi thi hành án ở miền Trung hoặc miền Bắc".

Đó là chưa kể đến những chuồng cọp trong trại giam vừa bị phá vỡ vào tháng Mười vừa qua, sau nhiều cuộc tuyệt thực dài ngày của tù nhân. Qua FB, bà Đỗ Thu (phu nhân của TNLT Trịnh Bá Phương) cũng đã phổ biến lời "cảm ơn chân thành" của chính những người trong cuộc:

Hiện tại chúng tôi đã kết thúc đợt tuyệt thực tập thể sau 3 tuần, sức khỏe chúng tôi đang dần hồi phục. Một lần

nữa chúng tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành tới các bạn. Hẹn các bạn khi chúng tôi ra khỏi nhà tù nhỏ này, chúng tôi tin với sự quyết tâm và ý chí chúng ta sẽ gây dựng một Việt Nam dân chủ thịnh vượng, thượng tôn pháp luật và quyền con người. Phá bỏ nhà tù lớn đã giam hãm tư tưởng và tiềm năng phát triển của dân tộc Việt Nam trong nhiều thập kỷ qua.

Tôi đọc xong lời cảm ơn thượng dẫn mà đỏ mặt. Sao những người đang bị giam cầm thì vẫn quyết tâm sẽ "phá bỏ nhà tù lớn đang giam hãm tư tưởng và tiềm năng phát triển của dân tộc Việt Nam trong nhiều thập kỷ qua," còn vô số những kẻ đang ở bên ngoài lại đều "tự giải giới" (self disarm) rảo trội như vậy – hả Trời? Bộ quê hương, đất nước, xứ sở này chỉ của riêng họ hay sao?

TNT

tre

✓ DỄ ĐỌC ✓ DỄ THẤY ✓ DỄ CẮT ✓ DỄ TÌM

RAO VẶT
TRÊN BÁO TRẺ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG
TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGÀY · [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://BAOTREONLINE.COM)

TPB DƯƠNG KÝ THÀNH

Sinh năm 1940

Số quân 40/224.008. Trung Sĩ.

ĐƠN VỊ: Đại đội 458/ĐPQ Biệt Lập thuộc TK Ba Xuyên. Bị thương cụt chân trái tháng 6/1971.

HOÀN CẢNH: Bệnh già, suy nhược cơ thể nằm một chỗ từ năm 2019. Hiện bị lẩn, gia đình ở nông thôn không đất vườn, cuộc sống rất khó khăn.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Dương Ký Thành

ĐỊA CHỈ: Số 20 ấp Châu Thành, thị trấn Lịch Hội Thượng, huyện Trần Đề, tỉnh Sóc Trăng.

ĐIỆN THOẠI: con trai: 0939 379 590 - 035 685 1533

TPB NGUYỄN QUANG VINH

Sinh năm 1940

Số quân 60/207.781. Trung Sĩ.

ĐƠN VỊ: Tiểu đoàn 1 Nhiên Liệu thuộc Quân đoàn 1. Bị thương cụt chân phải ngày 29/3/1975 khi cùng đơn vị di tản đến Sơn Trà, Đà Nẵng.

HOÀN CẢNH: Bị tai biến, không vợ, sống với em gái không chồng rất nghèo khổ cần được giúp.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Nguyễn Quang Vinh

ĐỊA CHỈ: Tổ 12, thôn Đại Cánh, xã Tiên Hà, huyện Tiên Phước, tỉnh Quảng Nam.

ĐIỆN THOẠI: 038 983 4458

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

<https://baotreravot.com>

hết chịu nổi

Nghe tin đứa cháu sắp ly dị, ông chú đến gặp:

- Sao vậy cháu?
- Con hỏi chú, có thằng chồng chấp nhận được con vợ tối nào cũng đi hết quán nhậu này đến quán nhậu khác không?
- Nhưng vợ con đâu có biết uống rượu?
- Không. Nó đi tìm con.

NINH ĐÀM (sưu tầm)

BẢO HUÂN

xem tranh

Hai vợ chồng họ đi xem triển lãm tranh. Họ chẳng mấy hiểu mô tê gì. Cuối cùng, bà vợ dừng lại trước một bức tranh, phân nản:

- Họa sĩ bây giờ vẽ chán nhỉ. Tranh cảnh chả ra làm sao, người ngợm thì biến dạng, xấu xí. Như bức này nè!
- Cái gương đấy bà ạ.

N. ANH TÚ (SƯU TẦM)

BẢO HUÂN

lỗ

Ông họ bán một chú chó con rất đẹp với giá \$50. Một người hỏi mua. Nhận tiền xong, người bán chó nói:

- Bán con chó này tôi lỗ cả ngàn đấy!
- Thế ông mua bao nhiêu?
- Hai chục.
- Vậy ông lời \$30 chứ?
- Nhưng nó gặm tanh bành cái sofa và cái bàn trà mới mua của tôi!

HOANG HOA (SƯU TẦM)

BẢO HUÂN